

Ajuntament de Sitges

MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I CATÀLEG DE SITGES MPEPPAC (aprovació provisional)

Volum IV. Fitxes dels Béns Arquitectònics incorporats a 2022

Equip Redactor:

JOSEP MARIA PUJOL TORRES, arquitecte
JAUME MARSÉ FERRER, biòleg
ADRIA CABEZAS SANCHEZ, historiador
JAVIER FIERRO MACÍA, arqueòleg de l'SPAL

Col·laboració (Ajuntament de Sitges):

RAMON FUSTÉ SITGES, arquitecte
ÒSCAR LÓPEZ MARTIN, arquitecte
EMILI PINAZO LÓPEZ, advocat
JUAN FRANCISCO MIRAS, arquitecte
ISABEL ARTIGAS COLL, historiadora de l'Art

GESTIÓ: SPAL, 2017- REVISIÓ: AJUNTAMENT DE SITGES 2022. TEXT REFÓS 2023.

S E R V E I D E P A T R I M O N I A R Q U I T O N I C L O C A L

Diputació
Barcelona
Àrea de Territori
i Sostenibilitat

Can Girona del Camí

462-EA

Altres denominacions Mas Roig. Mas Sala. Can Girona de Miralpeix.

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Els Colls i Miralpeix	Codi INE	082704
Adreça	L'Estellar. 08870 Sitges (Barcelona)		
Coordenades UTM	x = 397513 ; y = 4565556	Identificació al plànol	EA 2
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A005000030000SP	3.758	1.492	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la Masia.
Ajuntament de Sitges

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP-C1 (Sòl No Urbanitzable Costaner C1)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	462-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 8 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època medieval. Alta Edat Mitjana (Segles VIII-XII)
Cronologia	XI- XVIII, intervencions s. XX
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Can Girona es troba situada a 20 m d'altitud, al nord-est del turó de Miralpeix. És en una zona coneguda com als Colls i Miralpeix, entre els municipis de Vilanova, Ribes i Sitges, i delimitada pel mar a l'est. Es tracta d'una de les franges boscoses costaneres litorals més importants, ja que ocupa unes 400 Ha. Forma part del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, de la Xarxa Natura 2000, és LIC (Lloc d'Importància Comunitària), és ZEC (Zona d'Especial Conservació) i ZEPA (Zona d'Especial Protecció de les Aus). La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi és present un hàbitat natural d'interès comunitari (HIC) que dona sentit a la seva protecció natural:

Can Girona del Camí

462-EA

<i>Elements</i>	Pinedes mediterrànies (codi: 9540). És interessant esmentar la proximitat de la riera de Ribes, també dins del PEIN, per les seves característiques naturals i pel seu paper de connector biològic. El conjunt arquitectònic de la Masia es compon de diferents volums. El cos principal de la Masia ha estat reformat al S XX amb portalades i finestres d'estil neogòtic, igual que al seu interior. A la façana principal es troba la data de 1853. Un altre volum és el que serveix d'habitatge als temporers, amb la part superior destinada a assecador i emmagatzematge d'aliments. Aquest volum es caracteritza arquitectònicament per una galeria oberta formada per arcs i pilars. Altres volums, com els corrals i el garatge actual es conserven amb l'estructura i volumetria original. Hi ha un annex que actualment s'està rehabilitant. Per altra banda, hi ha varis elements singulars, entre els que destaquen una gran abundància de cups i un rellotge de sol esgrafiats sobre una capa de morter, flanquejat per les figures d'un gall i d'un mussol i amb la llegenda "De dia more's i de nit dormir / Jo sense sol i tu sense fe, no som res" que ha estat traslladat de parament.
<i>Ús actual</i>	Els que permet el PEC de Masies i cases rurals en SNU.
<i>Ús original/altres</i>	Rural. Agrari.
<i>Estat conservació</i>	Regular; Hi ha diverses intervencions realitzades al llarg del temps. Edificacions ben conservades i altres sense manteniment.
<i>Façanes/Coberta</i>	Els edificis mostren diferents parts rehabilitades i altres per mantenir i millorar tant en façanes com en cobertes.
<i>Entorn/Jardi</i>	Regular en pati interior
<i>Estructura/Interior</i>	Bo, en algunes edificacions, altres han de fer reformes o rehabilitacions
<i>Entorn de protecció</i>	Es pot accedir fàcilment per la carretera C-246a. La finca es travessada pel camí d'en Girona que enllaça amb el camí de Miralpeix.
<i>Situació de risc</i>	Risc d'incendi; El risc d'incendi es refereix al risc de foc forestal de la bosquina situada al costat del camí.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

<i>Raons catalogació</i>	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 469
<i>Elements</i>	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 8 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. El Pi de la Coma està catalogat com a bé natural (Fitxa núm. 190-BN). El jaciment arqueològic de Can Girona (Fitxa núm. 12-BARP).
<i>Entorn de protecció</i>	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat pel perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxades, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, la filera de xiprers, les bosquines, i els camps de cultiu són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Cal adequació; Cal rehabilitar, millorar o consolidar les edificacions respectant la tipologia del bé, d'acord amb com varen ser realitzades les construccions.
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia.
Entorn/Jardi	Regulació de les intervencions a l'entorn, Conservació dels elements vegetals, sobretot

Can Girona del Camí

462-EA

	dels xiprers.
Estructura/interior	Es mantindrà la volumetria de tots el cossos que componen la masia; essent especialment rigoroses les intervencions que afectin al magatzem de maquinària agrícola i porxo annex, als corrals i a la casa dels temporers; segons els usos permesos per la legislació urbanística, el planejament sectorial i el POUM"
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit. Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Es recomana l'ús d'energies alternatives i renovables, sempre que la seva ubicació no afecti ni al paisatge, ni la volumetria de la masia. Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica La Masia de Can Girona formava part de la Quadra de Miralpeix. Quadra és una demarcació que trobem des de la segona dècada del segle XI, a l'interior dels termes d'un castell, i que destaca per tenir personalitat jurídica pròpia. Sobretot es desenvolupà en les terres de marca, bé que aviat trobem també esment de quadres en terres pirinenques. Molt sovint la quadra era concedida a un cavaller i s'estenia al voltant d'una casa forta. De vegades fou l'origen d'algunes poblacions. La quadra de Miralpeix reuneix la major part de les característiques exposades. Al voltant del castell de Miralpeix, construït durant el segle XI, es va creant una comunitat de persones, que vivia de la terra i de les pastures. A part del castell, la quadra estava formada per tres masies (can Pasqualí, can Girona, i Miralpeix), dues ermites (Mare de Déu de Gràcia i Santa Margarida), i un molí. Actualment es conserva gran part d'aquestes construccions, sobretot can Pasqualí i can Girona, fet que ens permet fer una idea de com deuria ser la distribució de la quadra durant els primers anys de la seva fundació i de quina tipologia de masia formava part la de Miralpeix, ja que les tres construccions corresponen més o menys a uns mateixos anys. En un principi, les terres de Miralpeix, estaven dedicades a la plantació de cereals i a les pastures, fet que donava lloc a una tipologia de masia diferent a la que es necessitaria a partir de la primera meitat del segle XVIII, quan la majoria de les terres de Miralpeix es van dedicar a la plantació de vinya, i les masies es dedicaven a la producció de vi, producte que havia adquirit un gran auge, gràcies a l'increment de demanda produït per la seva comercialització i exportació vers els nous mercats americans. No se sap exactament en quin any es va crear la quadra de Miralpeix, però el primer document conservat en què apareix una referència a aquest indret, és un document de X de les kalendas de maig de l'any XXVI del rei Enric de França, que correspon a l'any 1057 de la nostra era. En aquesta font escrita, apareix el nom de diversos personatges. El bisbe

Can Girona del Camí

462-EA

de Barcelona, Guislabert, i els seus canonges, juntament amb el seu germà Mir (Miró) Geribert, la dona d'aquest, Guisla (Guilia), i Bernat, el fill de la parella, decidiren cedir la meitat de l'alou, dels delmes, de la quadra i del feu a Arnau d'Arvolí (Arlumini) amb la condició de reconstruir i poblar Miralpeix i de treballar les terres, que, igual que la torre, feia temps que estaven despoblades.

Amb els segles, la quadra de Miralpeix va anar canviant de propietaris. L'any 1271 les terres de Miralpeix passaren a formar part del patrimoni de Berenguer de Ribes. L'any 1279 Berenguer empenyorà aquest terreny a Galceran de Miralpeix. A finals del segle XIV, el senyoriu sobre la quadra de Miralpeix passà a mans dels reis d'Aragó. El 3 de setembre de 1382 Sitges, els castells de Ribes, de Campdases i el de Miralpeix, entre altres, foren cedits, a petició de Sibil·la Fortià, esposa del rei Pere III, al seu germà Bernat de Fortià. Existeix un document del 20 d'octubre de 1385, pel qual la cessió provisional es convertí en una donació a perpetuïtat, tot i que aquest fet va ser curt, ja que el 5 de desembre de 1387, obligat pels esdeveniments provocats per la successió de Pere III, Fortià es va veure obligat a renunciar a les seves possessions.

En aquests moments, el nou rei Joan I el 30 de desembre de 1387, va cedir els terrenys a la seva esposa, Violant. La parella reial va vendre totes les terres de Miralpeix al bisbe de Barcelona el 19 de juliol de 1390, i el 22 de novembre de 1410 la va comprar la Pia Almoïna als administradors de l'Hospital de la Santa Creu, hereus de Berenguer de Miralpeix. Quan durant els primers dies de 1411, pren possessió de la torre i del terme municipal de Miralpeix, aquest sector passa a formar part per primera vegada del terme municipal de Sitges, vila que des de la primera meitat del segle XIV estava també sota el domini de la Pia Almoïna.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
PORTAS F. Paisatge i usos als Colls-Miralpeix, (pàg. 15-16). Revista La Xermada núm. 10. Ajuntament de Sitges. Sitges. 1999
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998

Inf. complementària Habilitació del volum

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 8.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Can Girona del Camí

462-EA

Alçat Nord. 2.5.2014.
Sixto Pujol

Detall rellotge de sol. 2.5.2014.
Sixto Pujol

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

Dibuix
Pau Roig Estradé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Mas Pascualí

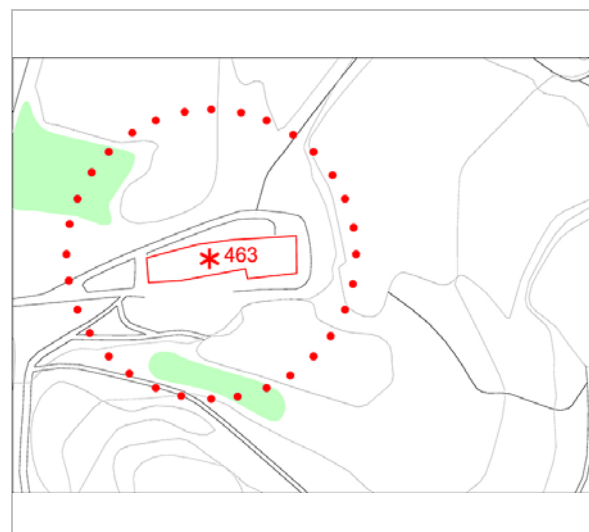
463-EA

Altres denominacions Masia Robert

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Carrer Puig de la Mola	Codi INE	082704
Adreça	Lloc Mas Pasqualí. Mas Pasqualí. 08870 Sitges		
Coordenades UTM	x = 396173 ; y = 4565121	Identificació al plànol	EA 1
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	002209100CF96F0001DY	353	670	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la Masia. 23.7.2014.
Ajuntament de Sitges

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP-C1 (Sòl No Urbanitzable Costaner C1)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	463-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 9 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Segle XVII)
Cronologia	s. XIX i XX; origens s. XIV
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Masia situada a 77 m d'altitud, a l'oest del fitó de Miralpeix. Situat dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, forma part de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus). La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi és present un hàbitat natural d'interès comunitari (HIC) que dona sentit a la seva protecció natural: Pinedes mediterrànies (codi: 9540).
Elements	Es tracta d'un conjunt d'edificis arrencats i adossats entre ells compartint mitgeres que conformen una explotació agropecuària, que inclou la residència dels propietaris, a la primera planta, i un volum adossat al mas original. Els masovers habiten a la planta baixa.

Mas Pascualí

463-EA

Els annexes i antics corrals formen part del conjunt. Per altra banda, trobem petits volums aïllats a la banda dreta del camí d'entrada, dedicats a usos complementaris i de baixa qualitat constructiva. A la part posterior, hi ha un volum de recent construcció per guardar la maquinària agrícola. La coberta, a dues aigües, és feta amb plaques de fibrociment. L'edifici principal presenta un porxo a la planta inferior, constituït amb quatre arcades de mig punt, afegit a la masia original. Aquest porxo sustenta un terrat pla al que donen accés diverses obertures. La coberta de l'edifici és de teules, a doble vessant, i els paraments estan pintats de blanc. Els accessos als corrals són per la façana posterior. L'edifici principal té diverses petites finestres a les plantes superiors.

Ús actual	Masoveria i habitatge. Magatzems i corrals.
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Regular; Hi han edificacions de antics coberts de corrals i magatzems
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	Regular
Entorn de protecció	Bo
Situació de risc	Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 471
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 9 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. El jaciment arqueològic de Mas Pascualí (Fitxa núm. 21-BARP).
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadets, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques

Mas Pascualí

463-EA

de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats.
Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons.
Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab.
Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.

Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

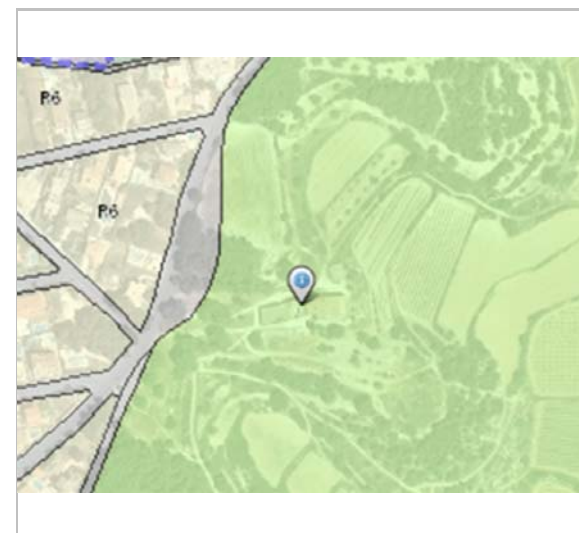
Informació històrica Masia originària del segle XIV. El primer propietari fou Guillem Arrover, que l'any 1346, juntament amb la seva esposa Elisenda, de la parròquia de Sant Perer de Ribes, venen a Ferrer de Castellnou, de la Vila de Sitges, part de les terres del seu mas. Pere Pasqual entrà en possessió del mas per casament l'any 1611, i fou durant la 2ª meitat del segle XVIII quan la masia canvià de nom per Mas Pasqualí, ja que l'any 1772 hi viu Josep Pasqual, dit Pasqualí. Nom que conserva actualment. Actualment la casa és propietat de les famílies dels Sr. Beltran i dels Beltran i Saliati, descendents de l'anterior propietari, el Sr. Beltran Musitu. Des de principis del segle XX els masovers de la casa és la família Rossell. Primer Josep Rossell i Blanc, i actualment el seu fill Rosell Claret.
A uns 600 m al nord-est del mas, al límit amb el terme municipal de Sant Pere de Ribes i prop de la urbanització del Puig de la Coma Roja, s'hi han recollit en superfície bocins de ceràmiques campanianes, púnico-ebusitanes, itàliques i comunes manufacturades a torn i a mà, que evidencien l'existència d'un jaciment ibèric datat entre l'any 200 i el canvi d'Era, que no s'ha estat objecte de cap recerca sistemàtica i del que es desconeix el caire i les estructures constructives. Aquest jaciment està recollit a l'inventari del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya amb el núm. 402.

Bibliografia
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
PORTAS F. Paisatge i usos als Colls-Miralpeix, (pàg. 15-16). Revista La Xermada núm. 10. Ajuntament de Sitges. Sitges. 1999.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

Protecció existent
Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 9.

Mas Pascualí

463-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Foto aèria.
Bingmaps

Alçat Nord. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Foto històrica. 1998.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

L'Estellar

464-EA

Altres denominacions L'Estellar

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Camí de Can Puig Codi INE 082704

Adreça L'Estellar. 08870 Sitges

Coordenades UTM x = 401340 ; Identificació al plànol EA 15 Delimitació bé —
y = 4567682 Grafisme categoria * Entorn protecció .....

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A014000020000SX	15.538	240	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la casa. 23.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP-C1 (Sòl No Urbanitzable Costaner C1)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	464-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 10 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Segle XVIII)
Cronologia	Documentada des de 1536
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat entre al nord de la urbanització de Quintmar i al sud de la serra dels Gegants, a 112 m d'altitud. Situada molt a prop del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural), ostenta unes comunitats vegetals de gran importància, ja que hi són presents dos hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC): les pinedes mediterrànies (codi: 9540) i els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330).
Elements	Conjunt d'edificacions de petita dimensió conformat per una masia, com a element principal, i uns annexes, actualment utilitzats com a habitatge. Presenta una ordenació completament encerclada en la que les parets de les edificacions formen part del mur de tancament.

L'Estellar

464-EA

La masia, l'edifici principal, està ubicada en un pendent a prop del Camí de la Fita a la part Nord del conjunt i s'hi accedeix actualment pel camí de Can Puig. Aquest camí deriva i traspassa per les instal·lacions d'una Escola d'equitació. Els dos volums identificats són els originals, un, el volum principal, és de planta baixa i pis; i l'altre, a la banda de ponent, de planta baixa. Després d'accedir al tancat, a l'eix principal trobem la façana principal del volum de la masia, que està orientada al Sud.

És una construcció de base rectangular, construïda amb pedra i tàpia amb estructura de bigues i llates a la manera tradicional amb parets de càrrega, actualment reformada. La composició d'obertures de façana, al primer pis, és amb petites finestres que no segueixen cap simetria. La de la planta baixa és amb el portal d'accés a l'interior i una finestra. Les fusteries han estat substituïdes per porticons tipus provençal, enllistonat vertical i fusta diagonal de reforç. Les teules són de tipus àrab i conformen totes les cobertes a un vessant. Un nou volum addicional a la masia original, es troba a la cara Nord, i té la coberta a un vessant inclinada al Nord. Hi ha un petit cobert per les instal·lacions de calderes.

El petit volum, a ponent, que formen dues de les seves parets de cantonada i constitueixen part del paredó del tancat, és un petit espai d'habitacions. Acompanya aquest volum, un cobert aïllat, tipus porxo que dona al jardí i a la piscina, tot construït a l'interior del recinte del tancat.

El voltant de la masia i bona part dels camps circumdants s'han transformat en instal·lacions d'una hípica.

Ús actual Habitatge. Ramaderia i escola d'equitació.

Ús original/altres Rural. Agrari.

Estat conservació Bo; Hi ha activitat d'escola d'equitació.

Façanes/Coberta Bo

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Bo

Entorn de protecció Bo

Situació de risc Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 468

Elements Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 10 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Entorn de protecció Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxades, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Rehabilitació o millora, consolidació

Regulació Es permet la modificació de les parts no originals

Façanes/Coberta Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia

Entorn/Jardí Conservació i manteniment

L'Estellar

464-EA

Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brançals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit. Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

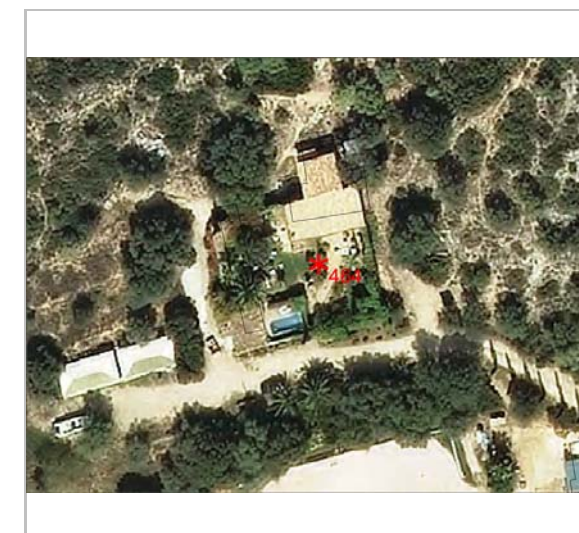
Informació històrica	Casa de Francesc Estela, d'aquí el nom d'Estellar, situada entre Mas d'en Puig i el corral d'en Barbeta. Documentada des de l'any 1536 "in camino quo itur al Stallar". L'any 1611 escrit ja com a "loco vocata la Coma de l'Estellar". El 1703 estava habitat per Ramon Virella i constava de 204 jornals, 200 dels quals eren erms. Va passar a mans de la família Cassanyes, i durant les primeres dècades del segle XX, encara en mans d'aquesta família, va ser deixada al pintor Alfred Sisquella, gran amic del crític d'art i escriptor, propietari del mas, Magí A. Cassanyes. La casa, que té uns corrals que l'envolten, sempre ha estat ocupada per masovers i propietaris. Durant els anys seixanta encara hi vivia un pastor; posteriorment els terrenys del voltant van ser convertits en pistes de tennis, i actualment la masia ha estat restaurada i és un habitatge unifamiliar, així com un centre d'hípica.
Bibliografia	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015. CARBONELL V. Els corrals de la comarca. Butlletí AE Talaia. Oct. Nov. Des. 1990. CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003. ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.
Protecció existent	Inventari de Masies del POUM (2006) Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 10.

L'Estellar

464-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista de la casa. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Foto històrica. 2001.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

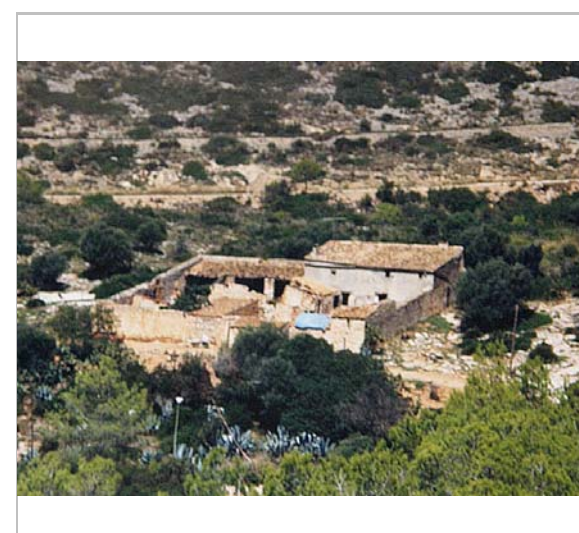

Foto històrica. 1990.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

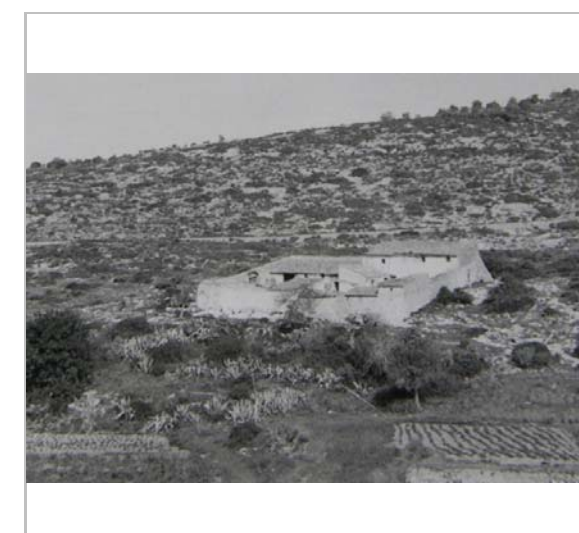

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tancat del Mas d'en Puig

465-EA

Altres denominacions Mas d'en Puig de Baix

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Tancat del Mas d'en Puig	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda de la sardana de l'Empordà. Sitges		
Coordenades UTM	x = 401080 ; y = 4566885	Identificació al plànol	EA 16
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	000204600DF06E0001KL 08270A014000040000SJ	153	238	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 23.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP-C3 (Sòl No Urbanitzable Costaner C3)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	465-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 11

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XIX
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat entre el polígon industrial de Mas Alba i la urbanització de Quintmar, per sobre de la C-32, a 75 m d'altitud. No és dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) però les seves comunitats vegetals són de gran importància ja que hi són presents tres hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC): les pinedes mediterrànies (codi: 9540), els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330) i els prats mediterranis rics en anuals, basòfils (Thero-Brachypodietalia) (codi: 6220). Aquest últim, prioritari.
Elements	Masia aïllada de planta baixa i un pis. La seva forma és rectangular i amb cobertes inclinades de teula àrab, a dues vessants en el volum principal. La façana principal està orientada cap al Sud-oest, en la que destaca la simetria de les obertures: finestres i un portal central d'accés coronat amb arc rebaixat, amb una placa de pedra, a sobre, amb la data de la construcció. A la part que es visible, posa: "Puig y Pascual feu fer esta casa en

Tancat del Mas d'en Puig

465-EA

lo any 1815".

El frontis principal s'organitza en base a tres eixos d'obertures. La porta principal està flanquejada per quatre finestres petites d'arc rebaixat, dos a la planta baixa i dos a la planta pis. S'identifica un balcó, a l'eix central, amb volada de llosanes de pedra i barana metàl·lica de barrots verticals que potencien la centralitat. Un finestral balconera marca la importància de l'habitació principal de la planta superior. La façana Sud està composta amb finestres de la mateixa forma i composició que la façana principal. A la façana Nord només hi ha un portal d'arc rebaixat i de gran proporció pel servei de l'antiga masia, on hi havia el magatzem d'eines del camp, del bestiar i dels queviures. A la façana Nord no hi han finestres però, adossat a la façana, hi ha un tancat destinat a corral construït amb pedra i terra. A l'interior de la masia és visible l'estructura composta de bigues de fusta, llates i peces ceràmiques que conformem la coberta i els forjats. Encara es conserva el paviment original, on es poden veure els antics cairons ceràmics col·locats a trencajunts. A l'exterior, a prop de la masia, trobem un petit corral de forma rectangular situat a un altre nivell, bastit amb pedra i tàpia. Altres construccions més modernes coexisteixen amb la masia, dues cases, destinades a habitatge, construïdes en diferents èpoques i de diferents materials. Les altres construccions estan ubicades de forma paral·lela a les franges topogràfiques i eren destinades a l'explotació agropecuària i ramadera. Actualment, molta part d'aquestes construccions estan sense explotació i ocupen una bona part del territori a prop de la masia original.

Ús actual	Habitatge. Agropecuari.
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Regular; Horta ben cuidada coberts d'antiga producció.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	Regular
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 11 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. El Garrofer del Tancat del Mas d'en Puig està catalogat com a bé natural (Fitxa núm. 196-BN).
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadets, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment

Tancat del Mas d'en Puig

465-EA

- Estructura/interior** Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brançals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
- Elem. a preservar** Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
- Elem. a adequar** Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats.
Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons.
Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab.
Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
- Entorn de protecció** No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit.
Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
- Gestió** Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
- Altres intervencions** Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
- Usos permesos** Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
- Usos prohibits** Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- Informació històrica** Edifici original de principis del segle XIX. Hi ha una inscripció a la porta on es llegeix "Puig i Pasqual feu fer esta casa en lo any 1815".
La casa va ser ampliada cap a 1940.
Propietaris posterior van ser el matrimoni format per Antoni Ràfols Marcé i Rosa Juncosa Fuster.
- Bibliografia** AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.
- Protecció existent** Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 11.

Tancat del Mas d'en Puig

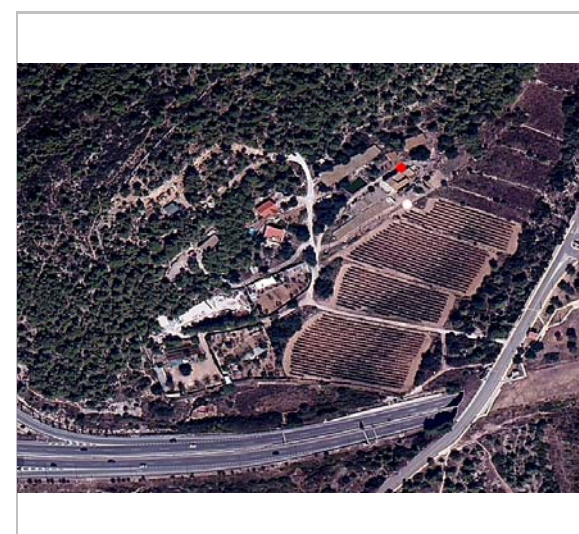
465-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Context
Bing Maps

Alçat Nord. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Foto històrica. 1980.

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Mas d'en Puig

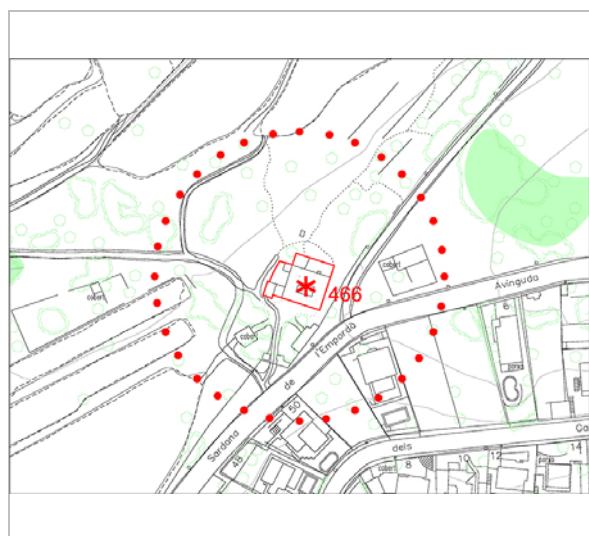
466-EA

Altres denominacions Mas d'en Puig de Dalt

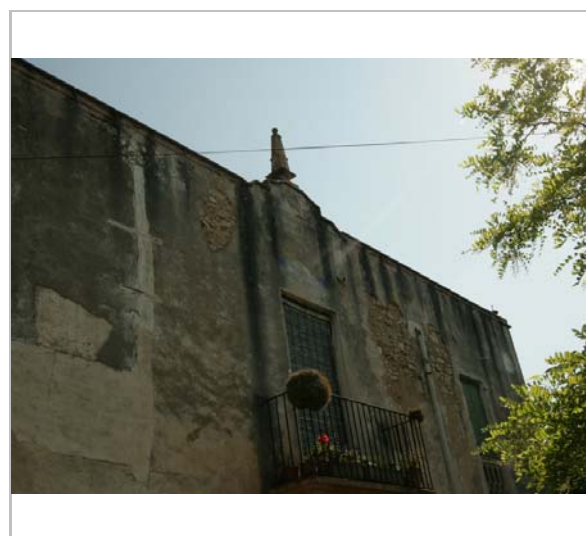
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Avinguda Mas d'en Puig	Codi INE	082704
Adreça	Mas d'en Puig, 08870 Sitges		
Coordenades UTM	x = 401362 ; y = 4567324	Identificació al plànol Grafisme categoria	EA 15 *
		Delimitació bé Entorn protecció	— •••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	002205900DF06G0001JF 08270A014000030000SI	236	391	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 24.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP4 (SNU protegit d'Interès Paisatgístic)
Normativa aplicable	N2 No urbanitzable, Protecció
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	466-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 12 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	Documentada des del s. XVII
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat a tocar de la part nord de la urbanització de Quintmar, a 112 m d'altitud, al nord del fondo de Pere Joan i al sud de l'Estellar. No és dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) però les seves comunitats vegetals són de gran importància ja que hi són presents dos hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC): les pinedes mediterrànies (codi: 9540) i els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330).
Elements	Masia segurament reformada d'una construcció anterior. Té un tractament compositiu i formal del principi del s. XX. Embeguda per la urbanització, ja s'arriba per un carrer asfaltat. Les pilastres de totxo de la tanca que limiten el portal de l'entrada d'accés

Mas d'en Puig

466-EA

principal marquen la importància de la casa rural. Actualment l'edificació es troba en males condicions i falta de manteniment.

L'edifici és aïllat i consta de dos nivells d'alçada planta baixa i pis. Mostra una façana principal de composició simple, en la que destaca la simetria i la senzillesa en el tractament formal dels elements arquitectònics per l'època que es van construir. Els balustres ceràmics dels balcons i els pinacles de la façana principal conformen els ornaments. El frontis s'organitza amb tres eixos d'obertures rectangulars. A la planta baixa el nombre d'obertures és de cinc, ja que la porta principal està flanquejada per dues finestres que no figuren en el pis superior. En aquest darrer, s'identifica un balcó central amb volada de llosanes de pedra i barana metàl·lica de barrots verticals d'estructura simple. Destaca especialment el tractament de la barana d'obra del terrat que disposa d'un petit capcer situat en el centre i coronat per un pinacle; en els extrems se situen sengles poms de pedra. Les altres façanes no tenen massa importància compositiva. Caldria valorar l'estat de solidesa de l'estructura de fusta i revoltos. Existeix un rellotge de sol a la façana principal que s'hauria de recuperar, ja que ha perdut totes les indicacions, només resta una zona de pintura del blavet.

Annexes al volum principal, hi ha altres volumetries edificatòries amb petites obertures de finestres i algun portal d'arc rebaixat que conformen tota la composició de la masia. A la banda esquerra del frontis existeix un petit cos annex, que consta d'una única planta. També cal esmentar una edificació, a la dreta de l'entrada principal, destinada a corral, a prop de la finca tocant a la vorera del mateix carrer de l'Empordà.

La casa disposava també d'un pati previ a l'edificació, a manera de pati tancat, originàriament delimitat per una tanca d'obra de notable alçada. Actualment aquesta zona es troba molt deteriorada amb mala conservació de l'arbrat i de la vegetació ornamental. L'accés històric a la masia és el mateix que s'utilitza actualment i s'efectua a través d'una gran reixa metàl·lica suportada per dos pilars quadrangulars de maó dibuixant els carreus coronats per una petita coberta a quatre aigües.

Com element d'identificació històrica hi ha un text, a la paret de la tanca exterior, sobre rajoles ceràmiques que diu: "En aquest Mas d'en Puig va residir el mestre Enric Morera viura els anys 1.901-05, i hi va compondre les seves obres. Sitges 1980."

Ús actual

Habitatge. Magatzems.

Ús original/altres

Rural. Agrari.

Estat conservació

Regular; Entorn descuidat, vegetació poc cuidada.

Façanes/Coberta

Regular

Entorn/Jardí

Regular

Estructura/Interior

Regular

Entorn de protecció

Situat a tocar de la part Nord de la urbanització de Quintmar carrers en bones condicions, per la part Nord espai d'antics camps de conreu i camí que arriba a L'Estellar i l'Escola d'equitació

Situació de risc

Cap

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació

Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.

Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 459

Elements

Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 12 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Entorn de protecció

Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadades, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta

Mas d'en Puig

466-EA

metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia.
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment del jardí i els arbres que configuren l'espai del tancat. Protecció de les pilastres de totxo vist, d'entrada i reixa.
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements. També el plafó ceràmic escrit de referència.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit. Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Casa del segle XVII que va ser refeta l'any 1900, com consta en una inscripció gravada a la façana.</p> <p>El Mas d'en Puig va ser propietat de Rafael Llopart i Ferrer (Sitges, 1847 - Barcelona, 1927), un dels anomenats "americanos" que van emigrar a Cuba a mitjans del segle XIX amb l'objectiu de fer fortuna amb els negocis colonials. Va arribar a ser alcalde de Guantánamo, tinent-coronel del batalló de Voluntaris i diputat per la ciutat de Santiago de Cuba. Pel que fa a la seva carrera empresarial, va ser soci de la companyia comercial i banquera "C. Brauet i Cia". Tornà a la vila natal l'any 1890 i va destacar en l'ambient social sitgetà per les seves donacions a l'Hospital i a l'escola pública.</p> <p>Desconeixem en quina data es va construir el Mas d'en Puig, i qui va ser l'encarregat de l'obra. Tanmateix, l'any 1901 Llopart va cedir el mas al reconegut músic Enric Morera, qui va residir-hi fins l'any 1906. Morera hi va escriure l'òpera "Empòrium", que es va estrenar al Liceu l'any 1906.</p> <p>Hi ha un relotge de sol, entrada noucentista, i unes rajoles, a la façana lateral, en la que diu que en aquesta casa Residí el Mestre Morera entre 1901-1905.</p> <p>Anomenaven Mas d'en Puig de Dalt per diferenciar del Mas d'en Puig de Baix, casa que hi</p>
-----------------------------	---

Mas d'en Puig

466-EA

havia a mitja distància entre el mas d'en Puig i la Vila. Hi ha un corral tocant a la masia. Actualment està habitada.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
 AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
 CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
 NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
 ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

L'epígraf "Informació històrica" s'ha omplert amb les dades de la fitxa núm 466 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Núria Nolasco en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
 Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 12.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Context
Bing Maps

Detall del plafó ceràmic. 24.7.2014.
Sixto Pujol

Mas d'en Puig

466-EA

Foto històrica. 1966.

Arxiu Vicenç Carbonell Virella

Foto històrica. 1966.

Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

El Corral d'en Barbeta

467-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Avinguda Camí de la Fita	Codi INE	082704
Adreça	Camí de la Fita. Corral d'en Barbeta. 08870 Sitges		
Coordenades UTM	x = 401135 ; y = 4567677	Identificació al plànol	EA 15
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	002204700DF06G0001TF 08270A015000020000SF	60	120	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la Casa. 23.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP-C1 (Sòl No Urbanitzable Costaner C1)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	467-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 13

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Segle XVIII)
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat al nord del polígon industrial de Mas Alba, a 103 m d'altitud. És molt a prop del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural), ostenta unes comunitats vegetals de gran importància, ja que hi són presents dos hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC): les pinedes mediterrànies (codi: 9540), els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330).
Elements	Edificació que es troba a peu del camí de la Fita, de petites proporcions i enclotada respecte al pla del camí. Aïllada, amb un cos únic rectangular de planta baixa i pis. La coberta és a un vessant i de teula àrab. El parament exterior està realitzat amb paredat ordinari de pedra i tàpia amb un revestiment amb arrebossat de morter de tonalitat terrosa. L'entrada se situa a l'extrem esquerre de la casa i està constituïda per un arc rebaixat, que presenta brancals de maó massís disposats a sardinell a la zona de la llinda. Aquest mateix disseny es troba a les tres finestres, de petites dimensions, que s'identifiquen en el pis superior. El coronament de la façana principal està rematat amb un ràfec fet amb teula.

El Corral d'en Barbeta

467-EA

Les altres façanes no tenen obertures. L'edifici presenta els trets característics de les masies o construccions rurals, malgrat haver-hi una reforma posterior a les obertures visibles en la planta baixa. A l'edificació principal hi ha volums, juxtaposats i adossats de coberts mal endreçats amb materials disconformes amb la construcció tradicional, sobretot a les cobertes. Aquesta afegitons formaven part dels antics corrals.

Ús actual	Habitatge. Magatzems i corrals.
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Regular; Entorn poc cuidat.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	Regular
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Cap

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 472
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 13 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadades, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.

El Corral d'en Barbeta

467-EA

Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit. Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'any 1772 era propietat de Lluís Papiol de Vilanova i constava que tenia 39 jornals, d'ells més de dos de vinya, sembrats i garrofers i 36 d'erms. El 1880 el masover era Pere Virella Montaner i el 1900 el seu fill Joan Virella Escofet.

Bibliografia
 AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
 AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
 CARBONELL V, PARÉS A. Segona etapa Sitges – Olesa de Bonesvalls. AE Talaia. Vilanova i la Geltrú. 1987.
 CARBONELL VIRELLA V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
 NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
 ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
 Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 13.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

El Corral d'en Barbeta

467-EA

Vista de la Casa. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Vista de la Casa. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Foto històrica. 1960-70.
Arxiu Salvador Picas. Biblioteca Sitges.

Foto històrica. 1960-70.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Can Robert

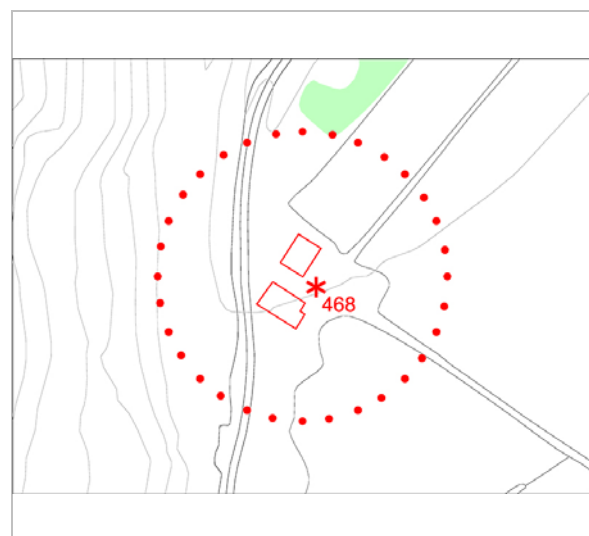
468-EA

Altres denominacions Ca la Balbina

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Camp de Can Robert	Codi INE	082704
Adreça	Lloc Ca l'Amell. Campdàsens. Sitges		
Coordenades UTM	x = 405867 ; y = 4567624	Identificació al plànol	EA 29
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A026000260000SB	17.722	576	2	Privada
	08270A026000120000SD				

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 30.5.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1 (Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	468-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 14 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Segle XVIII)
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Casa del poblat de Campdàsens situada a peu del camí que puja des de Vallcarca. És el segon mas que trobem després de Ca l'Amell de la Muntanya. Situat al sud dels plans de Campdàsens, a 207 m d'altitud, entre el fondo del Tro i el torrent de la Falconera. És dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, forma part de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus). La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi són presents tres hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC) que donen sentit a la seva protecció natural: els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330), els costers

Can Robert

468-EA

Elements

rocosos calcaris amb vegetació rupícola (codi: 8210) i els prats mediterranis rics en anuals, basòfils (Thero-Brachypodietalia) (codi: 6220). Aquest últim, prioritari.

Aquest mas, en desús, està constituït per tres volums units per un corral amb mur de tàpia. L'edifici principal és de planta rectangular amb coberta a dues aigües i asimètrica, de teula àrab, i consta de planta baixa i pis. També hi ha un volum adossat a la cara est de planta baixa. La façana principal consta de dos portals d'arc rebaixat, el principal és centrat al carener de la teulada. Entre els dos portals hi ha una bancada de pedra. La primera planta té tres petites finestres rectangulars i enreixades. El parament és de maçoneria de pedra, terra i calç. La façana principal està arrebossada. Es pot observar una reparació recent de la teulada.

Els edificis secundaris, un PB+1 i l'altra PB+2, van ser afegits posteriorment. Les teulades són lleugerament inclinades. Les seves obertures, més modernes i de gran proporció sense fusteria, són de tipus balconera, a la primera planta, i amb llinda plana. A la façana nord no hi ha cap obertura. El parament és de totxo calat i arrebossat amb ciment. El corral que uneix els dos edificis disposava d'un petit cobert, actualment enrunat.

Ús actual

Habitatge, masoveria. Agropecuària, magatzems i corrals.

Ús original/altres

Rural. Agrari.

Estat conservació

Regular; Entorn poc cuidat, finca sense activitat.

Façanes/Coberta

Dolent

Entorn/Jardí

Regular

Estructura/Interior

Dolent

Entorn de protecció

Regular

Situació de risc

Altres riscos; Risc d'incendi i geològic

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació

Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.

Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 470

Elements

Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 14 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. L'ullastre de can Robert està catalogat com a bé natural (Fitxa núm. 194-BN).

Entorn de protecció

Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxades, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció Rehabilitació o millora, consolidació

Regulació Es permet la modificació de les parts no originals; Caldrà evitar qualsevol ampliació que comporti l'afecció dels hàbitats d'interès comunitari considerats elements claus de conservació dins de la xarxa Natura 2000, així com la pèrdua del mosaic agroforestal, atenent que aquests elements formen part de l'àrea de campeig de l'àliga cuabarrada.

Façanes/Coberta Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia

Entorn/Jardí Conservació i manteniment

Estructura/interior Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També

Can Robert

468-EA

l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.

Elem. a preservar Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.

Elem. a adequar Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats.
Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons.
Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llatres per al suport de teulada amb teula àrab.
Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.

Entorn de protecció No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé.

Gestió Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.

Altres intervencions Masia situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.

Usos permesos Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Usos prohibits Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

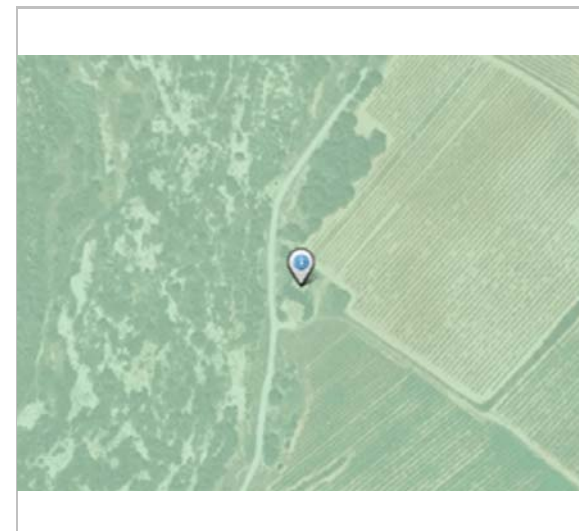
Informació històrica Al segle XVII la família Robert tenia moltes possessions a Campdàsens. Can Robert, avui propietat de la fàbrica de ciment, fou la casa pairal del Dr. Robert, personatge important per a la història de Catalunya, descendent de família de Sitges. Fou un destacat metge i alcalde de Barcelona l'any 1899. També se la va conèixer com Ca la Balbina, nom d'una masovera que visqué allà.

Bibliografia
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a: <http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 14.

Can Robert

468-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Context
Bingmaps

Vista des de ponent. 30.5.2014
Jaume Marsé

Alçat Nord. 17.7.2014
Sixto Pujol

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Mas Maiol

469-EA

Altres denominacions Mas Mayol, Can Maiol

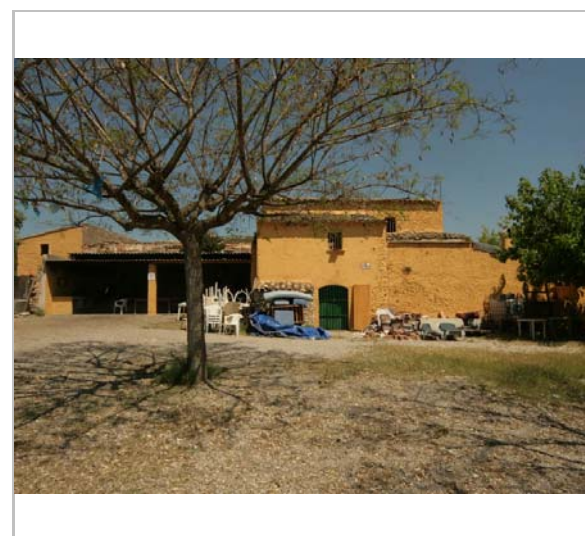
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Camí de Sitges	Codi INE	082704
Adreça	Afores Pol. 21, Parcel·la 2. Mas Maiol. Sitges		
Coordenades UTM	x = 402743 ; y = 4568781	Identificació al plànol	EA 19
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A021000020000SD 08270A021000010000SR	426.953	535	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 23.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1 (Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	469-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 15 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6) Inv. Patrimoni Arquitectònic PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Sègle XVII)
Cronologia	Documentada des de 1240
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat a 236 m d'altitud, al sud de la Fita Grossa, de la Penya Riscle i la Penya de l'Àliga i al costat dels fondos de les Oliveres i de Ballaric. És dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, forma part de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus). La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi són

Mas Maiol

469-EA

Elements

presentes dos hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC) que donen sentit a la seva protecció natural: els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330) i les pinedes mediterrànies (codi: 9540).

El conjunt està situat al peu del Collet de la Fita i davant del fondo del Ballaric. Es tracta d'una sèrie d'edificis que originàriament conformaven una masia amb la seva masoveria i els seus annexes. S'identifiquen tres cases juxtaposades amb entrades diferents. De fet, és difícil determinar quins són els immobles principals del conjunt constructiu ja que tots formen un tot compartint parets i estances. L'ordenació dels diferents volums existents és complexa, així com la comunicació entre ells. El creixement desordenat i l'adaptació progressiva a les necessitats de l'explotació agropecuària és propi de l'arquitectura popular d'àmbit rural. A la dreta de l'accés trobem marges de pedra seca de certa alçada que condueixen i envolten l'esplanada de l'entrada.

S'identifiquen espais aptes per a habitatge i també porxos, coberts de teula àrab, i altres instal·lacions, per al bestiar, magatzems, etc. Els paraments externs d'alguns dels volums estan realitzats en paredat ordinari. També hi ha parets arrebossades amb morter pintat de tonalitat siena o terrosa. La distribució de les obertures és aleatòria i, en general, aquestes són escasses. La majoria de les portes i finestres presenten forma d'arc rebaixat.

Les cobertes són de teula i mostren diferents inclinacions, i una o dues vessants segons la disposició dels espais que cobreixen. La majoria de les obertures presenten llindes i brancals de maó massís, en ocasions en obra vista, disposats a sardinell i en altres disposicions. L'estructura portant està constituïda per embigats de fusta, llates i ceràmica. Part del conjunt està amb reforços degut a la degradació de l'estructura i enfonsament dels sostres d'alguns dels antics habitatges. A l'edifici, identificat com a local social, destaquen les tres obertures d'arcs lleugerament peraltats i amb porticons de fusta

Local de la Societat de Caçadors de Sitges. Magatzem i petit corral.

Ús actual

Local de la Societat de Caçadors de Sitges. Magatzem i petit corral.

Ús original/altres

Rural. Agrari.

Estat conservació

Bo; Entorn cuidat, aparcament, lloc de tir bones condicions.

Façanes/Coberta

Regular

Entorn/Jardí

Regular

Estructura/Interior

Regular

Entorn de protecció

Regular

Situació de risc

Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.

Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 464

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11988

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic del PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf. Núm. 226.

Elements

Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 15 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. L'Alzina del Mas Maiol està catalogada com a bé natural (Fitxa núm. 201-BN).

Entorn de protecció Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadades, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

Mas Maiol

469-EA

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals; Caldrà evitar qualsevol ampliació que comporti l'afecció dels hàbitats d'interès comunitari considerats elements claus de conservació dins de la xarxa Natura 2000, així com la pèrdua del mosaic agroforestal, atenent que aquests elements formen part de l'àrea de campeig de l'àliga cuabarrada.
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé. Es prohibeix qualsevol actuació dins del període crític de reproducció per a l'àliga cuabarrada, comprès entre gener i abril i del període sensible de maig a juny.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Documentat des de l'any 1240, amb el masover Ramon Maiol, el qual ja li dona el nom de Mas Mallol. Al segle XVII hi vivia Miquel Raventós de Liona (1618), succeït per Pau Raventós (1638) i Jaume (Jacob) Raventós (1680). Està conformat per quatre construccions, tot i que a l'actualitat n'hi ha dues de restaurades i dues en molt mal estat. La casa principal, que es va mantenir fins a mitjans dels anys 60, disposava de rellotge de sol, arcades de punt rodó en el seu interior i forn de pa.
Propietari actual Mª Teresa Anglès, viuda de Francesc Marcer de can Marcer de Jafre. Va estar uns anys abandonat fins que l'any 1983 el lloguen la Societat de Caçadors de Sitges que ha anat reconstruint el mas.

Bibliografia

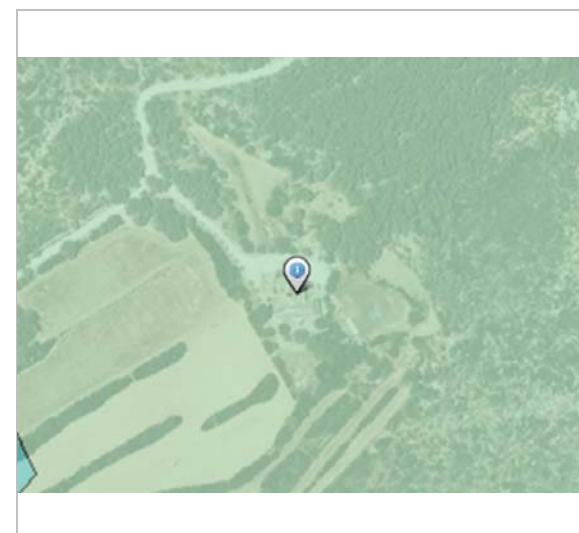
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a:

Mas Maiol

469-EA

<http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 15.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Context
Bing Maps

Alçat Oest. 23.7.2014.
Sixto Pujol

Mas Maiol

469-EA

Alçat Nord. 23.7.2014.

Sixto Pujol

Foto històrica. 1965.

Arxiu Vicenç Carbonell Virella

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Can Fontanilles

470-EA

Altres denominacions Casa Nova

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Plans de Campdàsens	Codi INE	082704
Adreça	Poblat de Campdàsens. 08871 Sitges		
Coordenades UTM	x = 405946 ; y = 4568093	Identificació al plànol	EA 32
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	001708400DF06H0001DM	721	902	2	Privada
	001708500DF06H0001XM				

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 17.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1 (Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	470-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 16 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	Segles XVIII-XXI
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situada als plans de Campdàsens, a 230 m d'altitud, entre el fondo del Tro i el torrent de la Falconera. És dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, forma part de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus). La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi és present un hàbitat natural d'interès comunitari (HIC) que dona sentit a la seva protecció natural: les pinedes mediterrànies (codi: 9540).
Elements	Conjunt d'edificacions situat als Plans de Campdàsens, a prop del conjunt de

Can Fontanilles

470-EA

Campdàsens, situat al Nord, i de Can Robert, que és al Sud. El lloc mostra excel·lents vistes sobre el Mediterrani i s'hi arriba pel camí de Campdàsens. Un bosc a ponent posa el límit a una de les pedreres del Garraf. Els edificis conformen volumetries diverses, de diferents èpoques. Actualment hi ha una intervenció nova sobre antigues volumetries que forma una construcció en forma de L amb un pati interior delimitat per una tanca i pels edificis rehabilitats per habitatge. Uns grans finestrals orientats cap al camí identifiquen la modernitat de la intervenció. Altres finestres de petites proporcions escenifiquen el passat compositiu de la tipologia de les masies. Les parets formades per maçoneria de pedres i morters de colors terrossos mostren la voluntat d'integració.

L'explotació agropecuària de Can Fontanilles inclou tota una sèrie de construccions destinades a usos agrícoles, en alguns casos, aptes per a ser emprades com a habitatge. Moltes de les construccions necessiten rehabilitació, ja que estan enrunades en part. El conjunt combina els paraments de pedra, els de maó i els paredats ordinaris. Les obertures rehabilitades en els volums mantinguts són construïts en materials més moderns com el maó ceràmic. Destaca, dins del conjunt de volums, un edifici de planta baixa de forma rectangular i coberta a dues aigües, amb paraments de pedra regular i obertures d'arcs rebaixats i també d'arc mig punt en el portal principal amb emmarcaments de maó en obra vista. La distribució de les obertures de les façanes mostra una intenció compositiva més moderna. El frontis principal disposa un únic registre d'obertures, amb una porta situada en el centre i flanquejada per dues finestres a cada banda. A les façanes laterals la construcció mostra dos nivells d'alçat, ja que inclou una planta superior destinada a habitacions de l'habitatge. La resta d'estructures que integren el mas mostren diferents estats de conservació, en alguns casos força deficient.

La composició volumètrica és el producte d'un creixement segons les necessitats funcionals de la vida del Mas, sense una planificació ordenada. L'annexió de coberts, corals i altres dependències conformen un conjunt que, malgrat la manca de cohesió arquitectònica, manté la forma i proporció, i conserva bona part dels trets essencials de les masies.

Uns pins solitaris, que creixen entremig i a la vora de les edificacions, complementen el paisatge actual de Can Fontanilles.

Ús actual	Habitatge. Magatzems, corals.
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Bo; Entorn cuidat, intervenció nova a la masia, noves plantacions de plantes autòctones.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	Regular
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 476
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 16 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadets, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

Can Fontanilles

470-EA

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Reconstrucció, rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals; Caldrà evitar qualsevol ampliació que comporti l'afecció dels hàbitats d'interès comunitari considerats elements claus de conservació dins de la xarxa Natura 2000, així com la pèrdua del mosaic agroforestal, atenent que aquests elements formen part de l'àrea de campeig de l'àliga cuabarrada. Reconstrucció de les volumetries protegides enderrocades.
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llatges per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

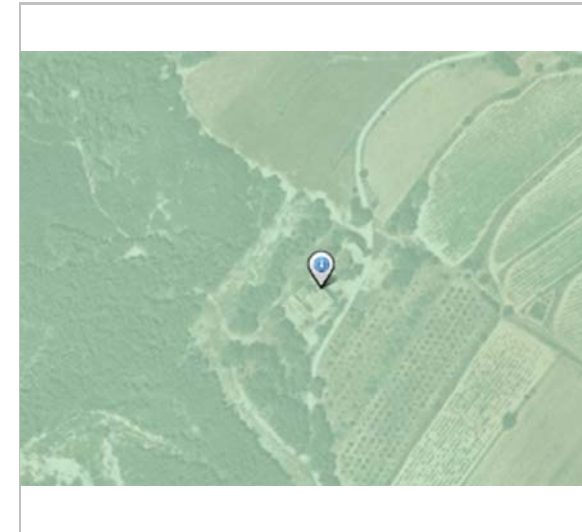
Informació històrica Casa a mig camí entre can Robert i el poblat de Campdàsens que també es coneix com Casa Nova. L'edifici es troba a 50 m al Sud de l'Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA) de Campdàsens (núm. 395 de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble i Patrimoni Arqueològic de la Generalitat de Catalunya).

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a: <http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

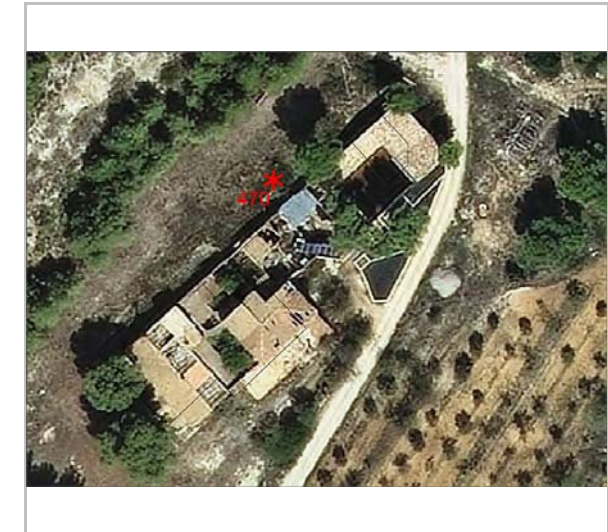
Can Fontanilles

470-EA

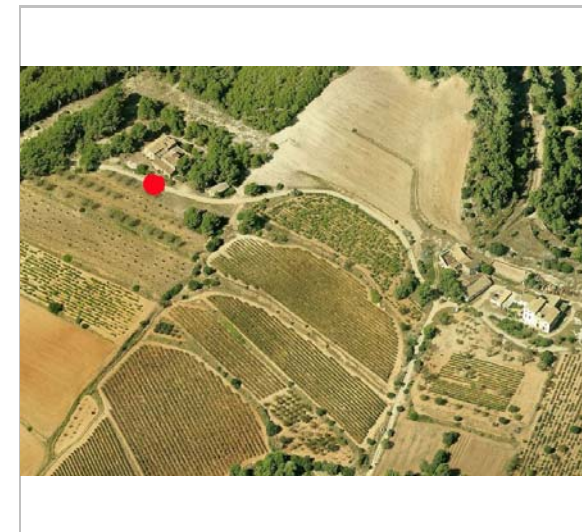
Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 16.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Context
Bing Maps

Foto aèria.

Can Fontanilles

470-EA

Alçat Nord. 17.7.2014.

Sixto Pujol

Foto històrica. 1960-70.

Arxiu Salvador Picas. Biblioteca Sitges.

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Can Lluçà

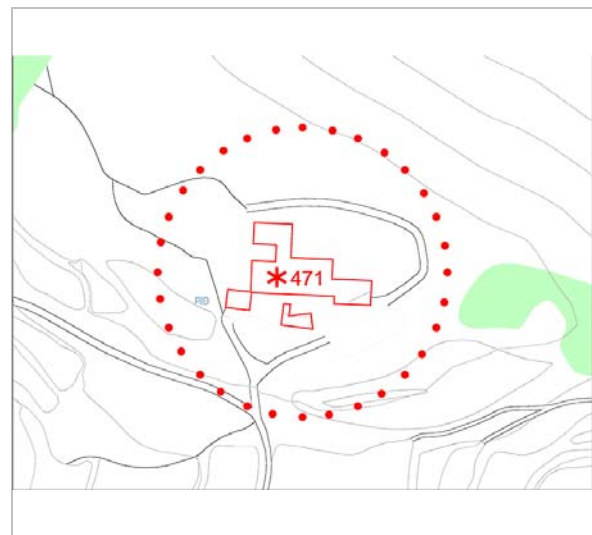
471-EA

Altres denominacions La casa Nova d'en Lluçà

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Campdàsens	Codi INE	082704
Adreça	Campdàsens. 08871 Sitges		
Coordenades UTM	x = 406680 ; y = 4569050	Identificació al plànol	EA 34
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A029000050000SX	556.749	522	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 17.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1 (Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	471-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 17 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6) Inv. Patrimoni Arquitectònic PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època moderna (Segle XVII)
Cronologia	Documentada al 1611 i 1641
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situat a 306 m d'altitud, a les Planasses, al sud de la serra de can Lluçà i al nord del turó de la Fita. Al bell mig del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus). Està envoltat per una vegetació que té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi són presents quatre hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC) que donen sentit a la seva protecció natural: els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330), les

Can Lluçà

471-EA

Elements

pinedes mediterrànies (codi: 9540), els alzinars i carrascars (codi: 9340) i els prats mediterranis rics en anuals, basòfils (Thero-Brachypodietalia) (codi: 6220). Aquest últim, prioritari.

L'edifici principal de la masia té dues plantes (PB + 1P) i conserva encara les característiques constructives de la masia original. Un dels trets més importants del volum principal són les cantoneres de cadena de pedra que constitueixen les cantonades de l'edifici. La resta dels paraments estan arrebossats i pintats amb calç.

L'entrada principal està formada per brancals de pedra verticals en cadena que aguanten un arc de mig punt fet amb maó massís disposat a sardinell.

En aquesta mateixa planta hi ha una finestra d'arc de mig punt enfonsada respecte del pla de la façana. Al primer pis hi ha dues finestres rectangulars, una de les quals està feta amb brancals i llinda de pedra. El coronament del frontis està fet amb ràfec de ceràmica de la pròpia coberta inclinada i a doble vessant.

A més, hi ha una sèrie de construccions annexes que formen part de l'habitatge principal i que també tenen diferents usos agrícoles. Cal destacar la presència d'un volum destinat a capella. També hi ha un volum aïllat de recent construcció com a porxo cobert per a usos de menjador o barbacoa.

Cal esmentar també la presència a l'àrea circumdant de la masia d'elements de pedra seca, marges, etc.

Ús actual Agrari.

Ús original/altres Rural. Agrari.

Estat conservació Bo; Entorn cuidat.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Regular

Estructura/Interior Regular

Entorn de protecció Regular

Situació de risc Risc tecnològic i d'incendi.; Risc d'incendi per la proximitat d'una pineda. Risc tecnològic per la proximitat d'una torre de mitjana tensió.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.
Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 463
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11987
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic del PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf. Núm. 230.

Elements Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 17 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. La cervera de can Lluçà està catalogada com a bé natural (Fitxa núm. 193-BN).

Entorn de protecció Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadets, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Rehabilitació o millora, consolidació

Regulació Es permet la modificació de les parts no originals

Façanes/Coberta Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i

Can Lluçà

471-EA

	cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brançals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Casa edificada a la carena que per l'Est té el fondo del Salt, davant el de l'Infern, i a l'Oest una branca del fondo del Tro. Propietat de les germanes Aixalà Robert. L'any 1611 només té una peça de terra i la font de Saladern. L'any 1641 es documenta que la casa és propietat per Bernat Lluçà. En aquest moment la família Lluçà posseïa la Casa Vella i la casa nova d'en Lluçà, que juntament amb l'antic mas Rigual formarien l'actual Can Lluçà. L'any 1684 la família Robert compra Can Lluçà, amb la casa Vella inclosa, propietat que anys més tard passa a mans de la família Queralt. L'any 1716 encara s'utilitza el nom de la Casa Nova de Can Lluçà. Sent propietat de la Família Robert, la masia ha tingut diversos masovers. Els Mas, Ràfols, en Pere Fuster, conegut com en Babiloni, Pascual, Carbonell, Romagosa i Conorte. Els darrers masovers van ser Àngel Rull i Pietat Climent, que a la seva mort van deixar com a masovers als fill Àngel, conegut com a Angelito de Campdàsens, ja que al casar-se va passar a viure a Campdàsens, i la filla Maria, que es va casar amb el Fèlix i s'instal·laren definitivament a Can Lluçà. Actualment, i des de la mort del marit l'any 2001, és ella, la Maria Rull Climent, la masovera de can Lluçà. A principis del segle XXI, a la masia s'hi van realitzar treballs de millora. En una lateral de la Masia original trobem una construcció de nova planta, de 2007, que té funció de capella tot i que no ha estat consagrada i en la que s'hi guarda un retaule pertanyent a la família Robert.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a: <http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>

Can Lluçà

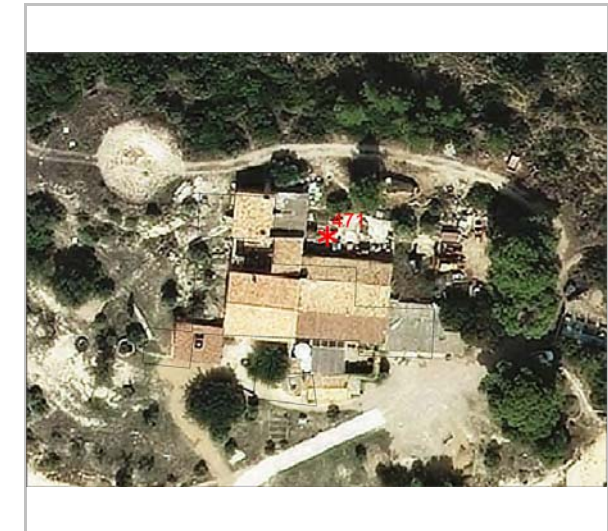
471-EA

NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.

Protecció existent Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 17.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

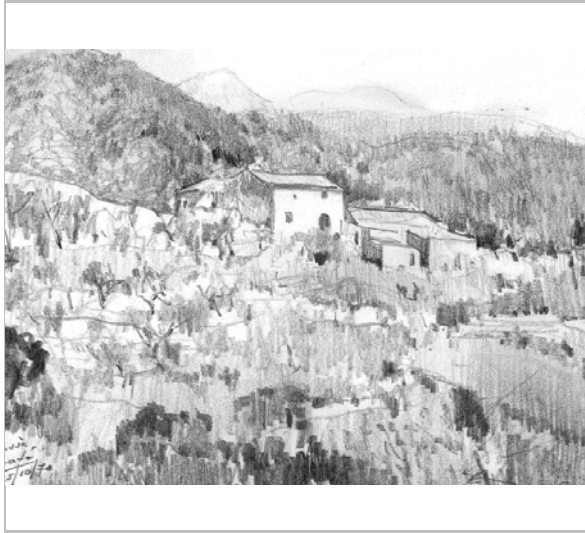
Foto aèria.
Bingmaps

Alçat Nord. 17.7.2014.
Sixto Pujol

Can Lluçà

471-EA

*Dibuix
Pau Estradé*

*Foto històrica. 1970.
Arxiu Vicenç Carbonell Virella*

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

La Ginesta

472-EA

Altres denominacions Ca la Ginesta

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Ca la Ginesta	Codi INE	082704
Adreça	Carretera C-31 Ndup-9 08860 Sitges		
Coordenades UTM	x = 409575 ; y = 4568363	Identificació al plànol	EA 38
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	001515400DF06H0001WM 08270A034000150000SM	772	670	3	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 17.7.2014.
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	24. PAISATGÍSTIC I ECOLÒGIC DE VALOR; SRP-C1 (Sòl No Urbanitzable Costaner C1)
Normativa aplicable	N1 No urbanitzable, Rústic
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	472-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 18 Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6)

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1885
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situada a 30 m d'altitud, entre la C-32 i la C-31, al seu pas per la Cala de la Ginesta. Situada molt a prop del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural), hi és present un hàbitat natural d'interès comunitari (HIC): els matollars termomediterranis i predesèrtics (codi: 5330).
Elements	La masia de la Ginesta està ubicada prop d'un revolt a peu de la C-31, carretera de les Costes de Garraf, a la cara Nord amb l'autopista C-32 i a l'alçada del Port Ginesta. La casa constituïda per un edifici aïllat, amb tres nivells d'alçada planta baixa, pis i sota coberta, presenta deficiències per falta de manteniment i de conservació. La forma de

La Ginesta

472-EA

l'edificació és rectangular i amb la coberta a doble vessant, amb un ràfec de maó massís formant cornises treballades amb diferents formes. En la composició de la façana principal s'identifiquen tres eixos verticals d'obertures amb emmarcaments de maó massís en cadena vertical, imitant als carreus de pedra. La disposició de maons en forma de cadena en les cantonades accentua la seva composició constructiva. Cal esmentar la composició horitzontal d'una cornisa al llarg del perímetre de les façanes, que identifiquen la localització i l'alçada dels forjats interiors. La cornisa està constituïda per sèries d'elements ceràmics que defineixen ritmes i relleus. Les façanes laterals no presenten obertures. A la façana Nord es troba la mateixa composició simètrica amb finestres de més petita proporció i igual ornamentació. A la planta baixa hi ha la porta d'accés, conformada per un arc de mig punt construït amb maó massís, brancals en forma de cadena del mateix material i, al peu del brancal, un guardacantó de pedra carejada. El portal és de fusta tatxonada amb claus de caps rodons. Remata la composició dos finestrals enreixats a cada costat del portal. Als pisos superiors es localitzen tres finestres, geminades les de l'últim pis sota coberta. Dins del conjunt de la casa rural s'ubiquen construccions més antigues de planta baixa que corresponen a antics habitatges i corrals. Aquests edificis estan construïts amb paredó de pedra i fang i alguns d'ells arrebossats i pintats de blanc, les cobertes amb pendents i de teula àrab. També hi ha a prop un pou i cisterna en desús. Totes aquestes edificacions estan en mal estat de conservació. L'entorn té un arbrat poc cuidat d'oliveres i xiprers amb algun pi de gran proporció que marca com a fita de l'indret. Cal remarcar l'existència d'una gran mata (*Pistacia lentiscus*) prop de la cisterna de característiques originals.

Ús actual	Habitatge. Antiga Galeria d'art Ginesta.
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Regular; Entorn entre la autopista C-32 i C-246, poc cuidat.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	No visitat
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Altres riscos; Proximitat de la carretera C-31.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 474
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 18 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. La Mata de Cala Ginesta està catalogada com a bé natural (Fitxa núm. 198-BN). Es protegeixen els criteris de composició, geometria original, com la posició dels forjats i elements sortints, els ràfecs, les cornises, mènsules, les reixes de forja i els materials constitutius originals. També la tipologia dels tancaments de les obertures de llibret i textures en general.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxades, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

La Ginesta

472-EA

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé protegit. Segons l'article 2.6 de les normes d'ordenació territorial del PTMB, es consideren incompatibles aquelles actuacions que malmetin els valors que han motivat la seva protecció.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Masia situada en zona E2 de Protecció alta envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

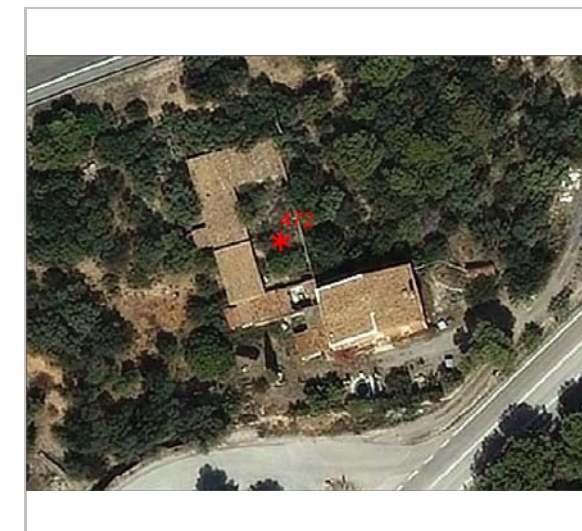
<i>Informació històrica</i>	Escrit també com a Genesta o Sa Ginesta, en aquest fondo situat al peu del camí de les Costes, i documentat ja l'any 1390, s'hi va establir un mas que va rebre el nom d'aquesta planta que té una forta presència a l'indret. Quan el compte Güell adquireix la Quadra de Garraf, a la que pertanyen aquestes terres, fa construir l'any 1885 l'actual masia, un permís que demana Eusebi Güell el 17 de març de 1885, document que es conserva a l'Arxiu Històric Municipal de Sitges. A la porta hi ha inscrita data 1867, que no sabem a quina efemèride fa referència.
<i>Bibliografia</i>	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015. CARBONELL V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003. ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998.
<i>Protecció existent</i>	Inventari de Masies del POUM (2006). Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 18.

La Ginesta

472-EA

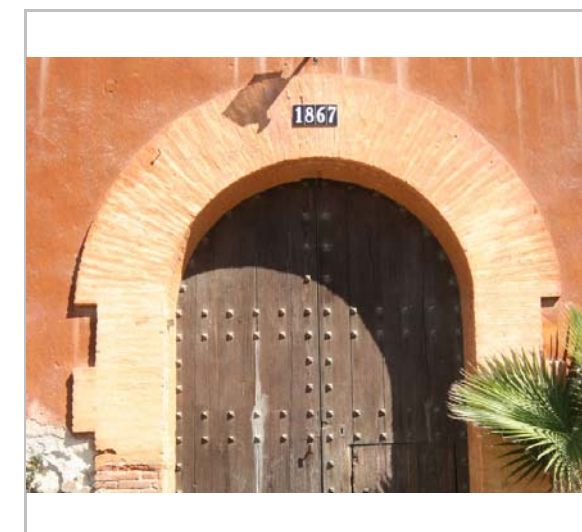
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

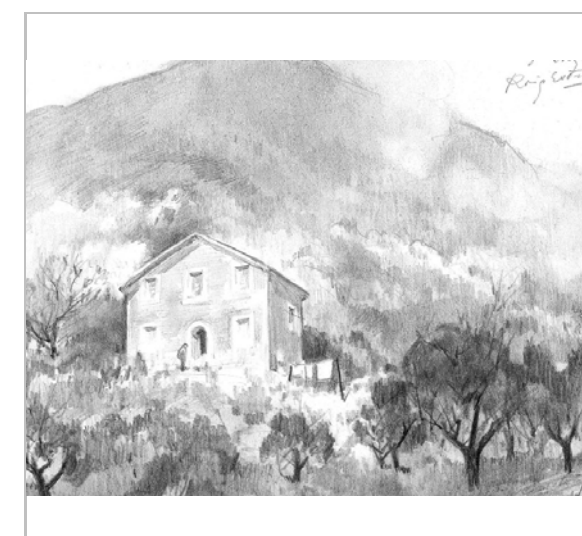
Foto aèria.
Bingmaps

Detall del portal. 24.7.2014.
JM. Pujol

Alçat Nord. 17.7.2014.
Sixto Pujol

Dibuix
Pau Estradé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Casa de Vallbona

473-EA

Altres denominacions Ca la Blanca, Can Vallbona

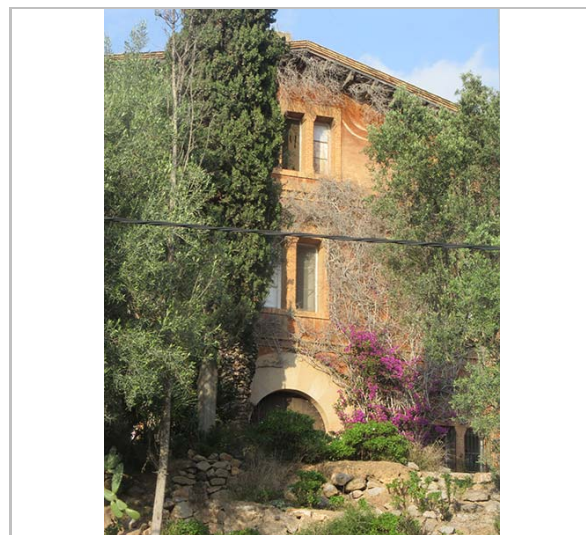
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Vallbona	Codi INE	082704
Adreça	Passatge Vallbona, 2		
Coordenades UTM	x = 410314 ; y = 4568582	Identificació al plànol	EA 39
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	•••••

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	0488503DF1608N0001FP	7.997	522	2	Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana Principal. 10.12.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SUNC (sòl urbà no consolidat)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.0. Reserva d'equipament
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	473-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1897
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situada entre el Passatge Vallbona i el carrer del Pic del Martell, limitada al Sud amb la C-32, la C-31, i a prop de la riera de Vallbona. Masia Aïllada, terreny amb pendents de forma irregular originat per les vies o circulacions dels carrers. Masses vegetals de pins i de xiprers.
Elements	Masia de planta baixa, primer sotacobert, situada en un desnivell, arquitectura de casa rural amb volumetria rectangular, amb coberta de dos pendents de teula ceràmica. Amb un ràfec de bigues de fustes formant cornises treballades amb filades de totxo massís. En la composició de la façana principal s'identifiquen tres eixos verticals d'obertures amb emmarcaments de maó massís, formant pilarets i emmarcaments de totxo. La disposició de maons en forma de cadena en les cantonades accentua la seva composició constructiva. Cal esmentar la composició horitzontal d'una cornisa al llarg del perímetre de

Casa de Vallbona

473-EA

les façanes, que identifiquen la localització i l'alçada dels forjats interiors. La cornisa està constituïda per sèries d'elements ceràmics que defineixen. Les façanes laterals presenten obertures. A la façana Nord es troba la mateixa composició simètrica amb finestres de més petita proporció i igual ornamentació. A la planta baixa hi ha el portal d'accés, conformat per un arc de mig punt construït amb pedra. La porta és de fusta tatxonada amb claus de caps rodons. La tanca del solar és un reixa de ferro forjat amb detalls de fulles. En el solar s'hi troben diferents construccions complementàries, entre elles una pèrgola.

Ús actual	Residencial
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Regular; Entorn poc cuidat.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Regular
Estructura/Interior	No visitat
Entorn de protecció	Bo
Situació de risc	Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i el seu entorn immediat limitat per la pròpia parcel·la. Es protegeixen els criteris de composició, geometria original, com la posició dels forjats i elements sortints, els ràfecs, les cornises, mènsules, les reixes de forja i els materials constitutius originals. També la tipologia dels tancaments de les obertures de llibret i textures en general.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del seus espais tradicionals, com porxadades, cups i altres. La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció. Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Conservació i manteniment
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llatges per al suport de teulada amb teula àrab.

Casa de Vallbona

473-EA

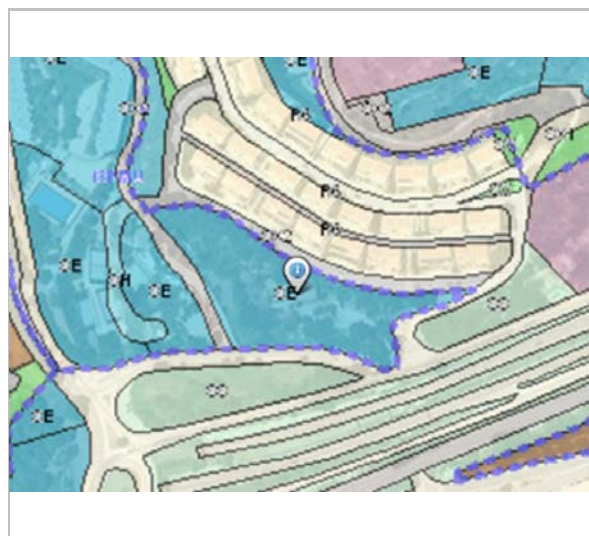
Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.

Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti externament la imatge del bé.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Usos permesos	Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

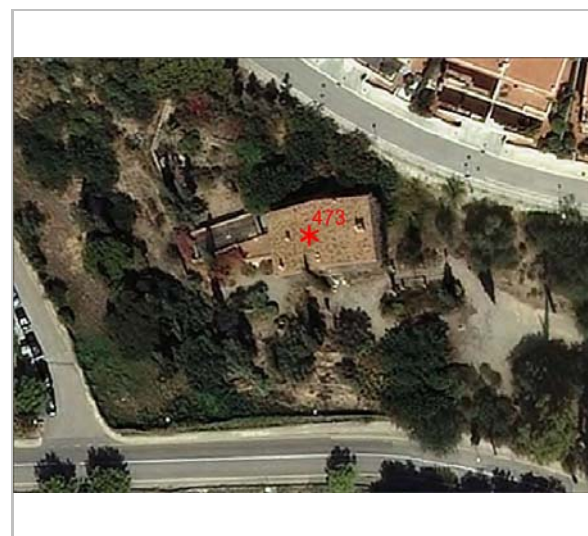
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Bibliografia MUNTANER IM. Els noms de lloc del terme de Sitges i de les terres veïnes. Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans, 1986.

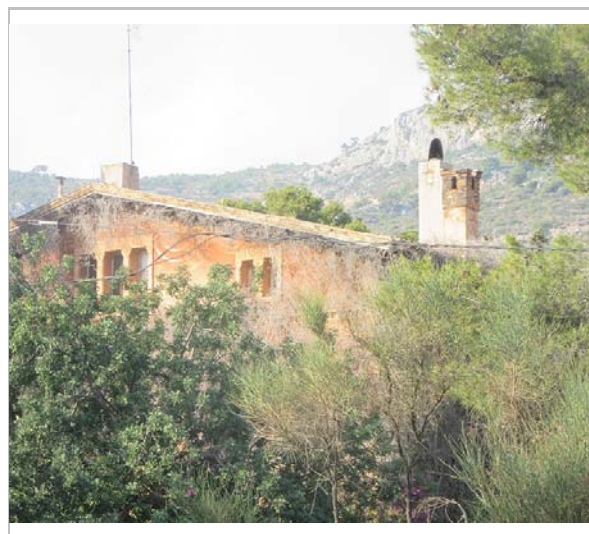
Protecció existent Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista de la casa. 10.12.2015
JM. Pujol

L'entrada. 10.12.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Masia de la Trinitat

474-EA

Altres denominacions Casa dels ermitans.

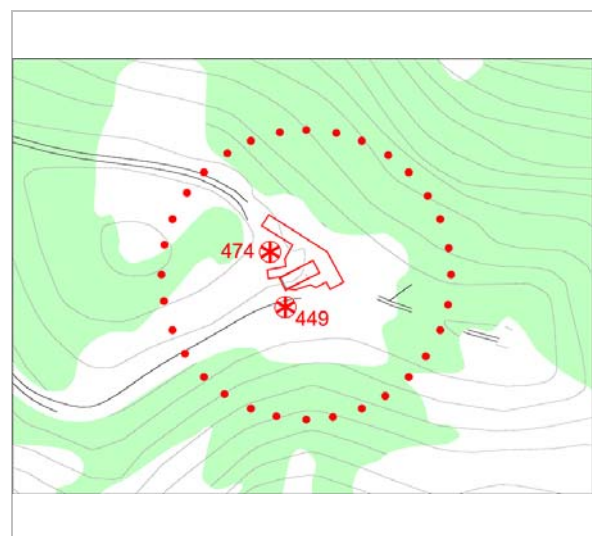
LOCALITZACIÓ

Indret / barri Turó de la Trinitat Codi INE 082704

Adreça

Coordenades UTM x = 403955 ; Identificació al plànol EA 24 Delimitació bé ———
y = 4565882 Grafisme categoria * Entorn protecció ●●●●●

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A018000050000SJ 08270A019000090000SX	36.313	587	2	Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la Masia. 26.11.2013
Sixto Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1-CPEIN (SNU Costaner al Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	ARU Arquitectura Rural
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	474-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Catàleg de Masies i cases rurals de Sitges. Fitxa núm. 1. Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6) Núm. 103. PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf. Inv. Patrimoni Arquitectònic PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època medieval. Baixa Edat Mitjana (Segles XIV-XV)
Cronologia	XIV-XX
Autoria	Desconeguda
Parcel·la	Gran
Context	Situada al turó de la Trinitat, a 180 m d'altitud, a l'oest de Vallcarca. És dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i, per tant, forma part de la Xarxa Natura 2000, LIC (Lloc d'Importància Comunitària), ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i ZEPA (Zona d'Espacial Protecció de les Aus).

Masia de la Trinitat

474-EA

La seva vegetació té un paper fonamental en el paisatge d'aquesta zona ja que hi són presents tres hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC) que donen sentit a la seva protecció natural: els matollars termomediterranis i pre-desèrtics (codi: 5330), les pinedes mediterrànies (codi: 9540) i els prats mediterranis rics en anuals, basòfils (Thero-Brachypodietalia) (codi: 6220). Aquest últim, prioritari.

Elements

El conjunt de l'ermita i la masia s'adapta a la morfologia del cim d'una manera orgànica. Els seus volums han anat creixent al llarg del temps i destaca per la asimetria del plantejament. La juxtaposició de volums crea una simbiosi entre l'ermita i les cases. A l'arribada del camí de ponent trobem una escala que accedeix a un pla superior. En el pla pavimentat veiem una petita plaça que distribueix l'accés a les cases i a les dependències de lleure exteriors. Aquesta escala està construïda amb pedra i la seva protecció amb una línia de rocalla de pedres corcades, que a la vegada formen un mur de contenció i un banc exterior al seu peu.

Les cases estan composades de diferents estances i a diferents nivells d'alçada. El espais interiors estan ben conservats, amb cuines i banys que van ser reformats a principis segle XX. L'estructura de les cobertes a la majoria d'estàncies són d'embigats de fusta amb llates vistes. Actualment, algunes cobertes han estat substituïdes i reformades. Les cobertes exteriors de teula àrab, a una i a dues aigües, amb alguns volums de cobertes planes.

La característica principal de l'ermita és la composició de la seva doble espadanya i els seus contraforts. L'espadanya presenta dos finestrals, de diferent alçada, amb dues campanes. L'accés frontal del camí de ponent és porticat amb quatre pilars, disposats irregularment, de rocalla de pedra corcada recordant la composició de les fonts del jardins de les cases modernistes. La porxada afegida s'ha adaptat a la façana anterior de forma irregular i també a la rosassa central de petita dimensió. El frontis culmina amb una creu de ferro de caràcter senzill. La coberta principal de la nau és a un sol vessant i de teula ceràmica àrab. Tots els murs estan pintats o emblanquinats. A l'interior, entrant a mà dreta, hi ha l'escala de cargol que condueix al cor, situat damunt de la porxada ja esmentada. La nau principal presenta visualment una estructura de volta de canó reforçada amb arcs d'aparença gòtica. Trobem, a la dreta de l'altar, una nau de volta de canó de petita dimensió on es troben, penjats a les parets, els exvots.

L'exterior està envoltat de vegetació autòctona i enjardinament propi de espècies mediterrànies. Crea un espai de lleure amb unes construccions afegides contemporànies, com el mirador porxat i la construcció porxada per vàries barbacoes.

L'Ermita és de petites dimensions i de tipologia popular.

Ús actual	Cultural - social
Ús original/altres	Rural. Agrari.
Estat conservació	Bo; Espais i accessos estan cuidats.
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Bo
Situació de risc	Risc d'incendi

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Forma part de l'Inventari del patrimoni arquitectònic del PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf. Es tracta d'un bé inclòs al Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Forma part de l'inventari del Patrimoni Arquitectònic del PEP Medi Físic i del Paisatge EN Garraf. Núm. 103.
-------------------	--

Elements

Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions agràries i expressades en les normatives i en la fitxa núm. 1 del Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

Entorn de protecció Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció i del

Masia de la Trinitat

474-EA

seus espais tradicionals, com porxadades, cups i altres.

La vegetació forma una part fonamental en l'entorn del paisatge immediat. Per això qualsevol element vegetal que defineix aquest indret de paisatge es respectarà per entendre l'arquitectura que el defineix. Els camins, els marges, les bosquines, i els cultius són part del seu entorn de protecció.

Les ampliacions autoritzades dels edificis existents, hauran de fer-se al seu entorn immediat que, en termes generals, no se situarà a una distància superior a cinquanta metres.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals
Façanes/Coberta	Es permet la modificació de les parts no originals. Les intervencions a les façanes i cobertes han de continuar la tipologia i composició de la masia
Entorn/Jardí	Es permet la modificació
Estructura/interior	Es permet la modificació, respectant les parts originals com són: arcades, portals, portes de cancell, llindes, brancals de pedra i altres elements de l'edificació agrària. També l'estructura d'embigats de fusta i altres elements estructurals que conformen l'espai interior.
Elem. a preservar	Tots aquells que formen part de la tipologia tradicional, així com també els materials amb què es varen construir (embigats de fusta, teules ceràmiques, paredons de pedra, arcades; i elements de cultura històrica agrària, com els cups, cisternes, sitges, rellotge de sol, premses i altres elements.
Elem. a adequar	Enderrocar o substituir tots aquells cossos o elements de construcció precària fets amb restes d'elements de construcció no adients a la construcció tradicional, com són plaques de fibrociment, xapa metàl·lica o parets de totxo calat sense arrebossats. Adequar i reconstruir les parts enderrocades o en estat ruïnós de murs i parets de pedra seca o altres paredons. Adequar l'estructura d'embigats de fusta i llates per al suport de teulada amb teula àrab. Millora i manteniment de magatzems i corrals que formin part del conjunt d'edificacions de la masia o casa rural.
Entorn de protecció	Es mantindrà l'accessibilitat pel camí de la Trinitat que surt de la carretera de les Costes del Garraf (C-31). Normes de la modificació del pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural de Garraf. Normes de protecció del Pla Especial i Catàleg de Sitges.
Gestió	Actuacions i/o informes de la Comissió Consultiva del Patrimoni de Sitges.
Altres intervencions	Està situada en zona E1 de Protecció màxima envers la contaminació lumínica.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent i en el Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'origen de l'ermita s'ignora, tot i que l'historiador Llopis i Bofill ens diu: "Aquesta ermita és molt antiga, tota vegada que en un document del any 1375 (AHS) consta que ja hi havia ermitans, y l'haverse trobat en aquells indrets una creu ab la imatge de la Trinitat fou la causa que se la erigís aquesta ermita".
El mateix Llopis Bofill assenyala que a meitat del segle XVIII l'ermita fou reconstruïda, tot i que per documents que es guarden a l'Arxiu Parroquial sabem que l'any 1703 tingueren lloc importants obres de reforma a la seva capella.
L'ermita és un edifici senzill que en el decurs dels segles ha sofert reparacions, afegits i millores que emmascaren la forma que devia tenir en els seus inicis i fins i tot el seu primer emplaçament.

Masia de la Trinitat

474-EA

Soler i Tasis escriu: "La primitiva Capella sembla que havia estat situada en el avui corredor, que hi ha passada la entrada de la casa de l'ermità, el qual, moltíssims anys enrere, es dividí en dos departaments conduint l'un al Coro de l'actual Capella i l'altre serveix de rebost. En aquest quarto s'hi observa, al front, els senyals indubtables de haver-hi permanescut, encastat a la paret, un retaule que bé podria ser el que existeix a la capella. Aquesta raó, l'haver-se gratat, amb motiu d'unes obres de reparació, les parets dels encastes, trobant-s'hi algun troç malmès del fresc relacionat amb el dibuix del referit retaule, junt amb l'evident prova del petit campanar que existeix al desobre, posa ben clar que era la primera capella i dit retaule l'altar".

Es pot afirmar que durant els segles XVII i XVIII l'ermita prestà senyalats serveis als habitants de Sitges, avisant el perill, sobretot als que es dedicaven a la marineria, de les naus pirates que aterraven les costes.

Antigament la devoció dels sitgetans a la Santíssima Trinitat era molt arrelada. Exemples com un document datat el 24 d'abril de 1702, relacionat amb les obligacions de la "clerecía", s'exposa que en aquells temps era costum anar en processó el dia de Sant Isidre, a la creu que a la muntanya del mateix nom s'alçava. Des d'allí es beneïa el terme i encaminant-se a la Trinitat, es celebrava un solemne ofici. En aquest acte hi assistia tot el poble en massa amb l'ajuntament al capdavant. Sempre els ermitans han viscut a la casa del costat, cuidant els terrenys propietat de la capella, donant albergs als peregrins i tocant les campanes en dia de tempesta.

La capella de l'ermita va ser destruïda l'any 1936 durant la Guerra Civil. Sabem per estudis anterior els que hi havia en aquesta capella. A l'altar major hi havia un retaule provinent del temple parroquial, segons es deia. La data 1666 que hi figurava ho confirmava, ja que era el mateix any en que es començaren les obres de l'actual església de Sitges. Al presbiteri es venerava una imatge de l'Ecce Homo que l'any 1927 havia estat traslladada a una fornícula vora la porta. També al presbiteri, on es feren importants reformes entre els anys 1927 i 1929, l'artista Agustí Ferrer Pino féu una decoració mural. Entre arc i arc, també a mà esquerra, un altar presentava a la pietat dels fidels una imatge del Sant Crist. Penjats a les parets, es veïen molts exvots, oferts pels devots. A l'espaldana, una campana beneïda el 1805 convocava els fidels a les diferents celebracions religioses.

Actualment, l'ermita té una façana molt original en forma de porxada ideada per l'administrador Manel Bertran, anomenat popularment "Xana" i realitzada amb pedra "corcada" del país. Dins de la porxada hi ha la font del Remei i una fornícula amb una imatge d'aquesta devoció mariana. El campanaret d'espaldana té dos finestrals amb dues campanes. Un cop dins de l'oratori, veiem al fons del presbiteri tres fornícules, la central amb una imatge de la Santíssima Trinitat, obra en terracota de Manuel Muns, la del costat de muntanya hostatja la imatge de Nostra Senyora de Fàtima i la del costat de mar, la imatge de Sant Isidre.

Tot entrant, a mà esquerra, es venera la imatge de l'Ecce Homo, coneguda popularment pel "Sant Crist del Mal de cap". Aquest nom li ve pel fet que hom l'invoca contra aquesta dolença, i a més de la pregària, els fidels s'emporten una agulla de cap de les que hi ha en un coixinet i en deixen una altra. Com abans, en aquest pany de paret de l'esquerra, entre arc i arc, es venera la imatge del Sant Crist. Aquesta imatge, pràcticament arraconada fou recuperada per les administradores de la Trinitat. A la paret del davant, es venera una talla del Sagrat Cor de Jesús, de la mateixa procedència. Entrant a mà dreta, hi ha l'escala de cargol que condueix al cor, situat damunt de la porxada ja esmentada.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.
CARBONELL VIRELLA V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.
CASANOVA GINER S. Ermita de la Trinitat. Sitges. 1992.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a: <http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf.

Masia de la Trinitat

474-EA

Vilanova i la Geltrú. 1998.

Observacions

Accessible pel camí de la Trinitat que surt de la carretera de les Costes del Garraf (C-31). Aquest camí normalment està tancat. Les claus s'han de demanar a les persones que ho mantenen.

Protecció existent

Inventari de Masies del POUM (2006)
Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. Fitxa núm. 1.

Normativa Municipal SRP1-CPEIN
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista de l'entrada. 26.11.2013
Sixto Pujol

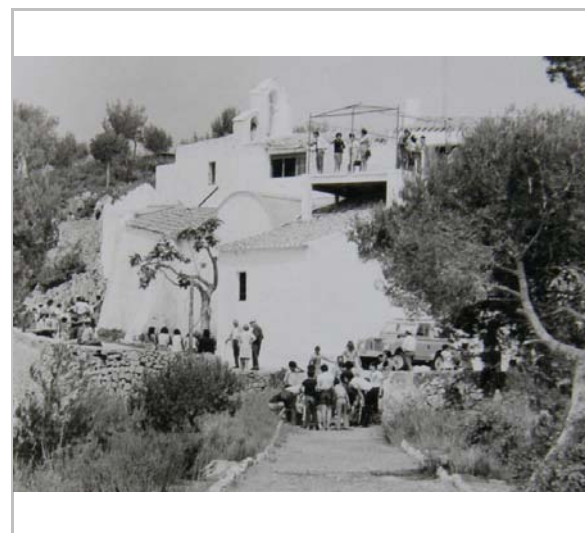

Foto històrica. 1966.
Arxiu Vicenç Carbonell

Masia de la Trinitat

474-EA

Foto històrica. 1974.
Arxiu Vicenç Carbonell

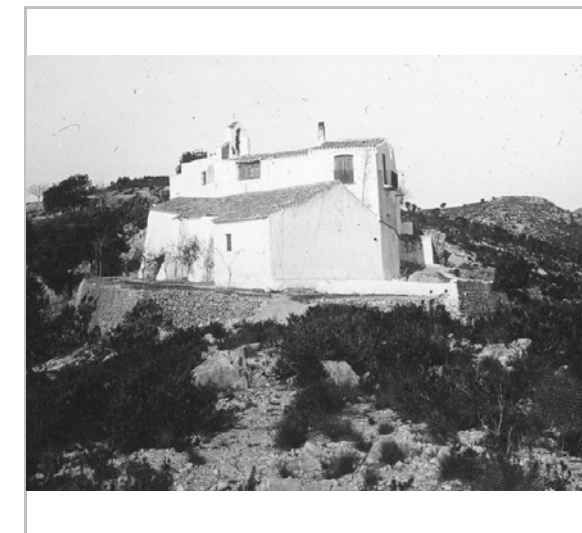

Foto històrica (entre 1890-1911)
Juli Vintró Casallachs

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Estació de Vallcarca

475-EA

Altres denominacions Baixador de Vallcarca

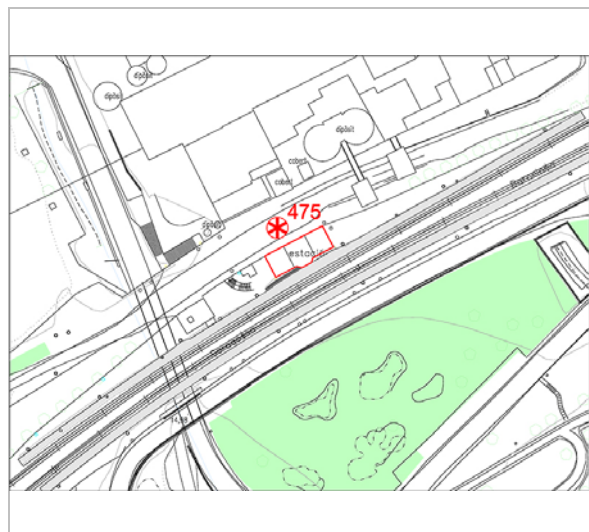
LOCALITZACIÓ

Indret / barri Vallcarca Codi INE 082704

Adreça

Coordenades UTM x = 404573 ; Identificació al plànol EA 26 Delimitació bé —
y = 4566087 Grafisme categoria Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	4564001DF0646S0001XA	334.463	23.956		Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de l'estació. 30.5.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable	SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	475-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Eclecticisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	construcció 1901- 1903
Autoria	M.C. Butsems y Fradera
Parcel·la	Aïllada
Context	L'edifici, juntament amb algunes naus industrials i un petit conjunt d'habitatges de l'antiga colònia obrera, és un dels pocs elements que es conserven de l'explotació cimentera de principis del segle XX.
Elements	El baixador de tren de Vallcarca, actualment abandonat, està conformat per un edifici de dues plantes, amb l'accés principal orientat a les vies del tren. Disposa d'un cos central sensiblement més elevat i que sobresurt del frontis, tot definint una mena d'absis poligonal. La distribució de les obertures respon a un plantejament simètric i aquestes presenten les llindes en forma d'arc rebaixat i els brancals amb la part superior interna graonada. S'identifiquen obertures simples, geminades i trigeminades; totes elles apareixen emmarcades per bandes que sobresurten del plom dels murs i consten d'un

Estació de Vallcarca

475-EA

Ús actual	Sense ús
Ús original/altres	Baixador o estació de trens
Estat conservació	Molt dolent; Molt dolent
Façanes/Coberta	Dolent, abandonament total de l'edificació i dels entorns
Entorn/Jardí	Dolent
Estructura/Interior	Dolent
Entorn de protecció	El baixador de tren de Vallcarca es troba entre la Fabrica de ciment i la carretera C-31, en una talús aixecat sobre els nivells que l'envolten.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	La raó que justifica la catalogació és la importància de mantenir la memòria històrica de la Colònia de Vallcarca i de la conservació i manteniment de totes les estacions i baixadors que donen caràcter tipològic al trajecte de la línia de ferrocarril Barcelona -Valls. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 695
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions destinades a estacions.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i accessos.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora
Regulació	Cal adequació; Protecció de la seva volumetria, la tipologia del conjunt de les estacions costaneres.
Façanes/Coberta	Rehabilitació o millora de tots elements identificadors del baixador. Cobertes originals de ceràmica, fusteries, acabats de façana.
Entorn/Jardí	Rehabilitació de les totes parts integrant del seu entorn, escales, tanques i altres elements configuradors del seu entorn immediat.
Estructura/interior	Cal adequació i consolidació. Es permet la modificació dels espais
Elem. a preservar	L'estació i baixador amb tots els elements configuradors del seu entorn més immediat.
Elem. a adequar	En 2016, estat d'abandó complet, per falta de l'ús inicial del baixador, adequació i recuperació de la edificació i protecció del conjunt històric de les estacions de la línia Barcelona -Valls.
Entorn de protecció	Les futures activitats sobre l'edificació i el seu entorn immediat, altres espais dins de la seguretat del medi o sistema ferroviari.
Gestió	Donar la capacitat de nous usos l'estació. Obligació de un pla especial d'usos per a la implantació d'un nou ús
Altres intervencions	La obligatorietat d'aprovar un pla especial d'usos per a la implantació d'un nou ús o la modificació de l'actual, sense perjudici que pugui ser necessari, si és el cas, una modificació del planejament urbanístic vigent.
Usos permesos	Obligació Pla especial d'usos. Els usos del sòl derivats de les futures activitats sobre l'edificació i el seu entorn.
Usos prohibits	Els que es derivin del Pla especial d'usos.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	El baixador del tren comunicava la colònia obrera allí situada amb les poblacions veïnes. El baixador de Vallcarca sense ús està cobert de la pols del ciment. Els trens de rodalies, dels quals el 1987 encara se n'hi aturaven 18 en direcció al Garraf i altres 20 cap a Sitges, deixarien de parar el 29 de Maig de 1994 a causa de la poca quantitat de passatgers. L'explotació de pedreres en la zona de Garraf es remunta a l'inici del segle XX, essent la primera pedrera situada al lloc de La Falconera, propietat d'Eusebi Güell, qui havia sol·licitat el permís per a iniciar l'activitat a finals del segle XIX. La pedrera de la Falconera
----------------------	---

Estació de Vallcarca

475-EA

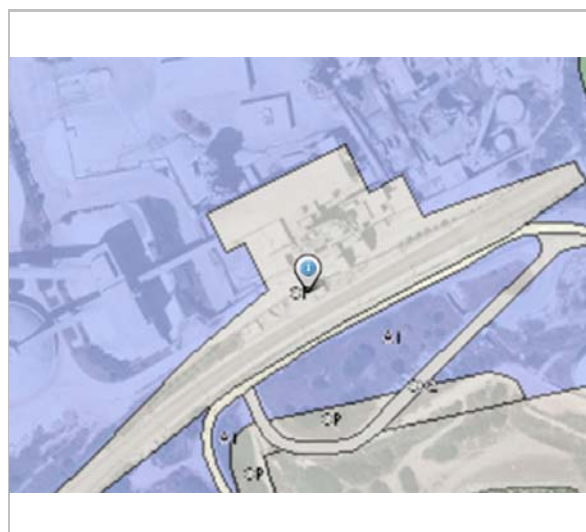
va iniciar el seu funcionament l'any 1900 i va romandre oberta fins al 1918. A partir dels anys 70, totes les dependències de la colònia van anar desapareixent per les necessitats d'expansió i explotació de la fàbrica, així com per la modernització dels sistemes d'obtenció dels materials de construcció que, així com en altres sectors, han suposat l'eliminació de les antigues colònies fabrils. L'explotació de la fàbrica i la pedrera pertanyen a l'empresa Uniland S:A. que gaudeix d'una concessió que finalitzarà l'any 2029. L'estació de Vallcarca és situada a la línia de Madrid a Barcelona, via Casp, al punt quilomètric 647,9, enmig d'una petita vall entre les muntanyes del massís del Garraf i el mar. Les vies surten de dos túnels i passada l'estació, situada en corba, s'endinsen de nou en uns altres dos forats, i això tant si ho mirem en una direcció com en l'altra. Cinquanta-tres anys després de la seva inauguració passaria a funcionar amb energia elèctrica en entrar en funcionament la xarxa de la línia ferroviària, Barcelona-Tarragona.

Bibliografia

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Barcelona. 2008. Disponible a: patrimonicultural.diba.cat/
LLINÀS A, MUÑOZ M. Imatges de Vallcarca (fotografies de 1903-1936)- Vilanova i la Geltrú. 2004.
MATEOS R. Història de Garraf. Sitges. 2003.
MONSERRAT J, SOLÉ J. El ferrocarril al Penedès més d'un segle de patrimoni. 2007.
PERONA MA, MARTÍNEZ F. Vallcarca. Imágenes y recuerdos de un pueblo desaparecido. Barcelona. 2004.
MUSEU DEL FERROCARRIL. Estaciones disposición en 1909. Línea de Valls a Villanueva y Barcelona. Compañía de los Ferrocarriles de Madrid á Zaragoza y á Alicante. Red Catalana.

Els epígrafs "elements" de la descripció del bé i la "informació històrica" s'han omplert amb les dades de la fitxa núm 695 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Núria Nolasco en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Protecció existent Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

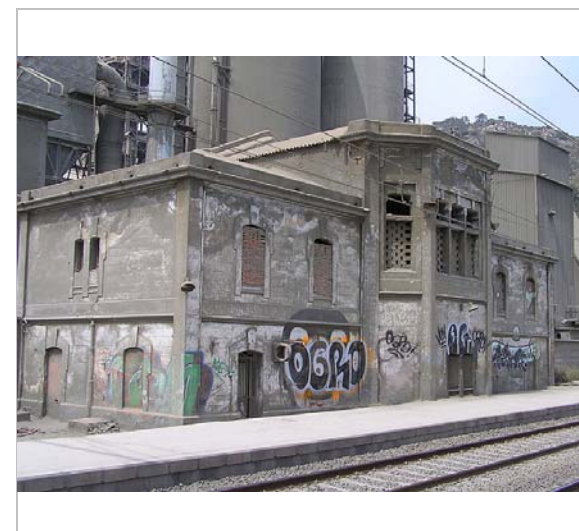
Planejament vigent. 2006.
MUC

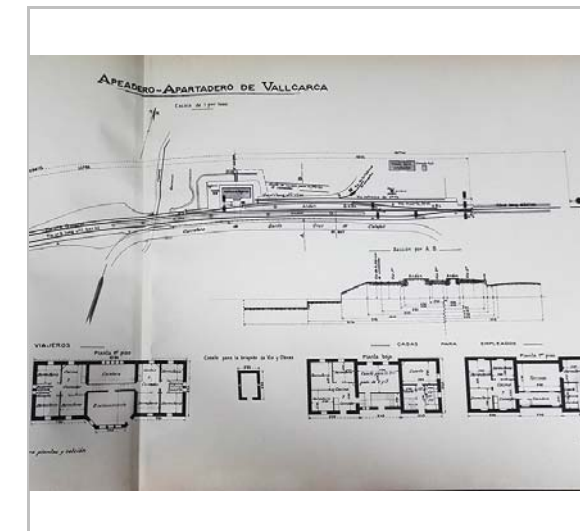
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Estació de Vallcarca

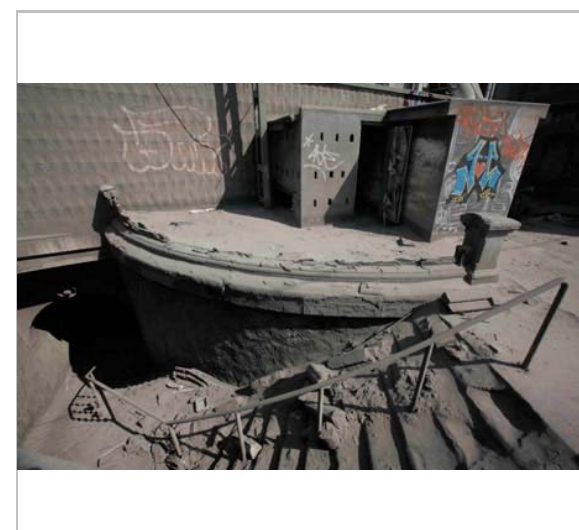
475-EA

Vista de l'estació. 2006.
Bernat Borràs. trens.cat

Plànol original de l'Estació. 1909.
JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

Detall de les escales. 2009.
Rudy. El mundo.es.

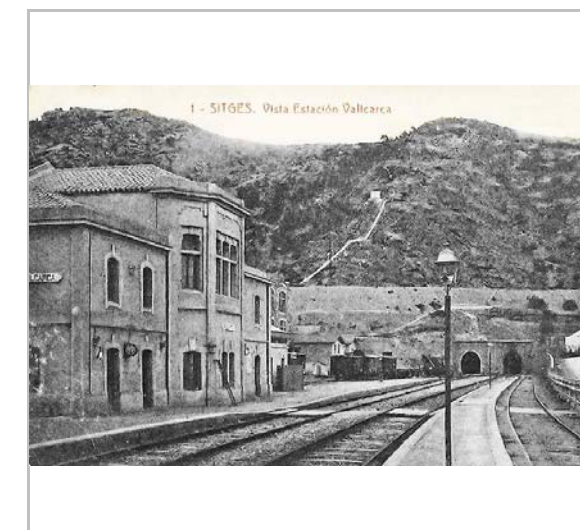

Foto històrica
Postal

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

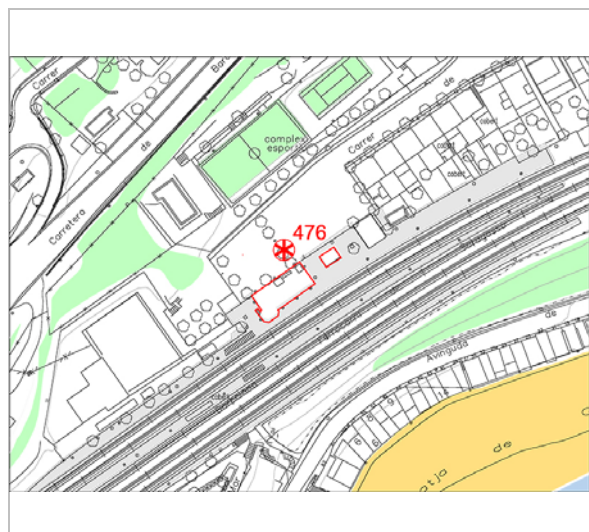
Estació de Garraf

476-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Garraf	Codi INE	082704
Adreça	Plaça de l'Estació, 2		
Coordenades UTM	x = 408058 ; y = 4567589	Identificació al plànol Grafisme categoria	EA 36 ✖
		Delimitació bé Entorn protecció	— —

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	8178002DF0687N0001OD	1.058	526		Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de l'estació. 29.5.2006
Diputació de Barcelona

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable	SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	476-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Eclecticisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1909
Autoria	Compañía de Ferrocarriles M. Z. A.
Parcel·la	Aïllada
Context	L'Estació del Garraf és situada entre el massís del Garraf i una petita plana, en un talús artificial de suport de quatre línies fèrries. L'edifici aïllat està orientat a mar i situat a 15 m sobre el nivell del mar. A la part Nord trobem un esplanada amb aparcaments de vehicles a la dreta de la qual hi ha les cases dels obrers i a l'esquerra, la central elèctrica. En direcció a Tarragona trobem un túnel anomenat del Garraf d'una llargada de 129 m.
Elements	Edifici construït a quatre vents, que consta de dues plantes d'alçada i presenta façanes de caire neoclàssic, de les que destaca la regularitat en la grandària i disseny de les obertures. La composició emfatitza les visuals horitzontals mitjançant l'ús de cornises que tradueixen a l'exterior els forjats de l'edifici. Les línies verticals es ressalten a través dels eixos de les obertures que apareixen separats per bandes de llindes que sobresurten lleugerament del plom dels murs. Destaca la presència, a l'extrem esquerra de la finca, d'un cos poligonal notablement avançat respecte de la línia del frontis i que podria haver-

Estació de Garraf

476-EA

se construït posteriorment; aquest cos presenta finestres a les dues plantes i no s'identifica cap porta d'accés. Pel que fa a la resta de la façana, la planta baixa consta de quatre portes i el primer pis de quatre finestres. Totes elles apareixen emmarcades per una banda llisa que sobresurt del plom del parament i que està pintada en un color ataronjat, així com les cornises i les franges verticals. En el coronament de l'edifici s'identifica una cornisa motllurada i una barana d'obra articulada en plafons i decorada amb motius circulars en relleu. En el centre es configura un capcer triangular, a mode de timpà, coronat amb una palmeta i altres motius vegetals.

Ús actual	Local d'associació cultural, baixador
Ús original/altres	Estació i baixador
Estat conservació	Regular; Actualment sense servei ferroviari la estació.
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	No visitat
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	La raó que justifica la catalogació és la importància de mantenir la memòria històrica de tota la línia de ferrocarril Barcelona -Valls, amb totes les seves estacions i baixadors que li donen un important caràcter tipològic. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 639
Elements	Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions destinades a estacions.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i de la construcció.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Cal adequació; Protecció de la volumetria i la tipologia del conjunt de les estacions costaneres.
Façanes/Coberta	Rehabilitació o millora de tots elements identificadors del L'estació. Composició de les obertures, cornises, encintats, cobertes planes, fusteries, acabats de materials i textures de la façana.
Entorn/Jardí	Bones condicions.
Estructura/interior	Manteniment de les característiques propis de l'estació, ornaments i altres elements originals que integren els oficis amb què es van construir. Es permet la modificació dels espais.
Elem. a preservar	L'Edifici de l'estació i annex dels lavabos.
Elem. a adequar	Interiors, finestrals i portes.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Gestió	Obligació d'aprovació de pla especial d'usos per a la implantació d'un nou ús
Altres intervencions	La obligatorietat d'aprovar un pla especial d'usos per a la implantació d'un nou ús o la modificació de l'actual, sense perjudici que pugui ser necessari, si és el cas, una modificació puntual del planejament urbanístic vigent.
Usos permesos	Pla especial d'usos. Els usos del sòl derivats de les futures activitats sobre l'edificació i el seu entorn.
Usos prohibits	Els que es derivin del Pla especial d'usos.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica El massís de Garraf està foradat per gran quantitat de túnels. Entre 1910 i 1915, la Compañía de los Ferrocarriles de Madrid á Zaragoza y Alicante va desdoblant la línia de

Estació de Garraf

476-EA

ferrocarril, ho va fer al costat de la muntanya foradant 14 túnels. En el 1956 va estar electrificada tota la línia, es va construir una subcentral elèctrica i es va crear una línia de via morta a l'estació. Des de el 2007, l'estació canvia d'ús per l'activitat de Centre Cívic "L'Estació".

Bibliografia

MONSERRAT J, SOLÉ J. El ferrocarril al Penedès més d'un segle de patrimoni. 2007. MUSEU DEL FERROCARRIL. Estaciones disposición en 1909. Línea de Valls a Villanueva y Barcelona. Compañía de los Ferrocarriles de Madrid á Zaragoza y Alicante. Red Catalana.

Inf. complementària L'estació cedida per l'activitat de Centre Cívic.2007

Protecció existent Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

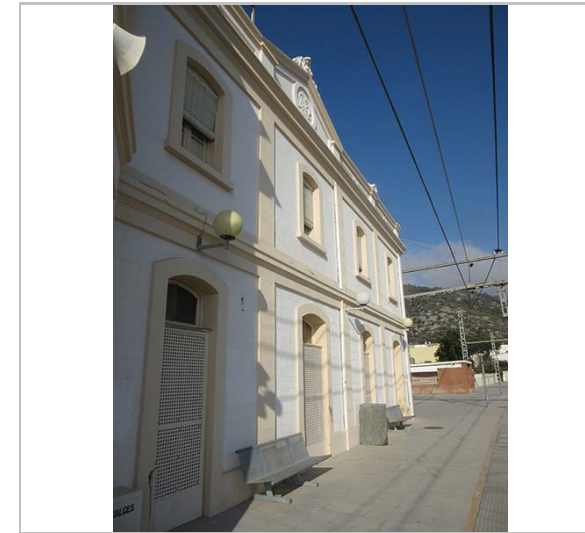
Vista nord. 26.1.2016.
JM. Pujol

Plànol original de l'Estació. 1909.
JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

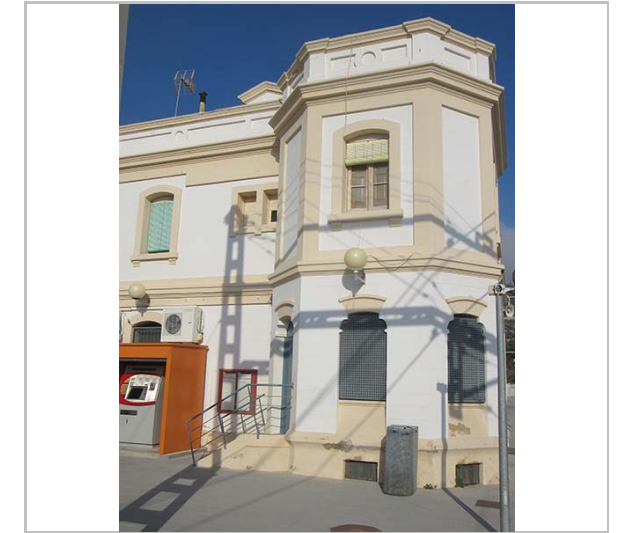
Estació de Garraf

476-EA

Detall de la façana. 26.1.2016.

J.M. Pujol

Detall de l'edifici. 26.1.2016.

JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim

477-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Passeig Marítim Codi INE 082704

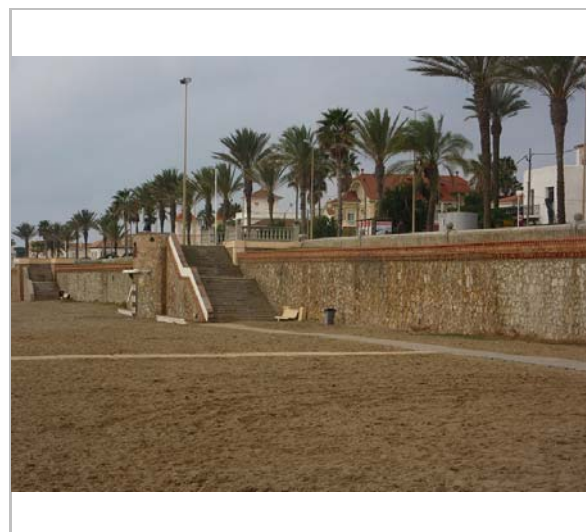
Adreça

Coordenades UTM x = 399717 ; Identificació al plànol EA 8 Delimitació bé —
y = 4565341 Grafisme categoria Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat
Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de l'accés a la platja. 9.12.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació A. SISTEMES ESPAIS LLIURES; A.4 Litoral
Normativa aplicable SC Sistemes, Costaner
Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Classificació AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.
Categoria BCIL
Nº reg/cat. 477-EA
Nivell prot. NP4 Ambiental
Altres prot. BCIL. Acord Ple Ajuntament. 29/09/2014

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Noucentisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia 1918
Autoria Josep M. Martino Arroyo, arq. (1881-1957)
Parcel·la Espai Públic
Context Conjunt situat al tram del Passeig Marítim que va des de l'Avinguda Sofia fins l'Avinguda Navarra. Aquest passeig paral·lel a la costa conforma una façana d'edificacions dels anys 30-40 de la urbanització del Terramar, en el límit de la façana marítima on hi ha les platges amb els seus espigons.
Elements Passeig marítim de 25 m d'ample per una longitud de 1.665 m, amb murs de contenció de pedra amb remats d'ornaments de pedra i totxo de gran alçada. Mobiliari urbà amb bancs de pedra artificial i aplacats de ceràmics. Rampes i escales d'accés a la platja. Vegetació, parterres que conformen les diferents parts del passeig.
Ús actual Espai Públic
Ús original/altres Espai Públic

Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim

477-EA

Estat conservació Bo; Espai ben cuidat.

Façanes/Coberta Bo

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Bo

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.

L'autoria del projecte d'urbanització, l'arquitecte municipal Josep Maria Martino i Arroyo, constitueix una altra raó per la seva catalogació.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoeble. Núm. reg. 42446

Elements Conservació els criteris compositius i ambientals del passeig, i del mobiliari urbà, escales, murs de contenció amb la seva tipologia constructiva.

Entorn de protecció L'entorn immediat són les platges i la urbanització del Terramar. Està dins del Conjunt històric i paisatge pintoresc i forma part del Sistema Costaner.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Rehabilitació o millora

Regulació Cal adequació

Façanes/Coberta Conservació els criteris compositius i ambientals del passeig, elements com els bancs històrics, ornaments originals, murs de pedra carejada, escales i rampes.

Entorn/Jardí Conservació i manteniments de les masses vegetals.

Elem. a preservar Tots els elements constitutius del paisatge urbà i també del mobiliari urbà històric.

Elem. a adequar Manteniments del mobiliari urbà, murs de contenció, escales i rampes

Usos permesos Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent. Els previstos per la Llei de Costes y el seu Reglament general.

Usos prohibits Els que prohibeix el planejament general i derivat d'aplicació vigent. Els que prohibeix la Llei de Costes y el seu Reglament general.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica El dia 7 d'octubre de 1918 s'aprovà el projecte d'urbanització de la ciutat-jardí Terramar. Aquell mateix dia, i davant de les grans expectatives de futur que el projecte ideat per l'empresari sabadellenc Francesc Armengol havia creat pel nostre poble, l'Ajuntament va encarregar a l'arquitecte municipal Josep Maria Martino i Arroyo, el projecte d'urbanització del futur Passeig Marítim de Sitges. En un primer moment, era la urbanització d'un passeig Marítim que anés des de la recent estrenada Avinguda Sofia, una gran via que es va obrir l'any 1920 gràcies a la voluntat dels senyors Bernardo Fernández Valdés i de Joan Ferratges Tarrida, fins a l'avinguda de Gaietà Benaprés, construïda l'any 1906. Aquests treballs d'urbanització van ser més una manera de "legalitzar" un passeig popular que, tot i no estar asfaltat i organitzat, era un camí molt utilitzat pels sitgetans, ja que conduïa fins a l'ermita de la Mare de Deu del Vinyet. La segona fase anava des de Benaprés fins als terrenys de la Riera de Ribes, passant per el nou sector de Terramar.

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Expedient administratiu de declaració de Bé d'Interès Local - BCIL - Espai sociocultural al passeig Marítim de Sitges, delimitat pel passeig Marítim, la platja de la Bassa Rodona i la prolongació de l'eix dels dos espigons que defineixen aquesta platja. 2015.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari d'Immòbles d'Interès Arquitectònic de propietat municipal (SPAL). 1981.
ICGC. Cartoteca Digital. SACE (Servicios Aéreos Comerciales Españoles); Rodríguez Escalona, Carlos. cartotecadigital.icc.cat
PANYELLA V. Reivindicació del noucentisme a Sitges (Publicat a ON, 18, abril-maig 2011,

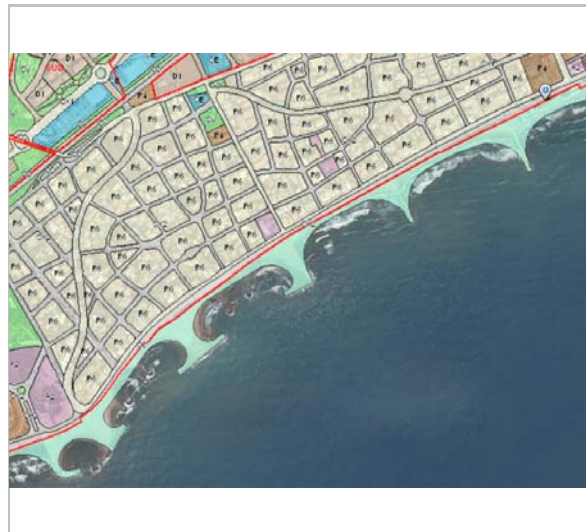
Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim

477-EA

p. 4-11). Disponible a: quaderndeterramar.wordpress.com/2011/04/24/reivindicacio-del-noucentisme-a-sitges/

Inf. complementària Aquest bé arquitectònic es troba a la zona de servitud de protecció, segons la llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.

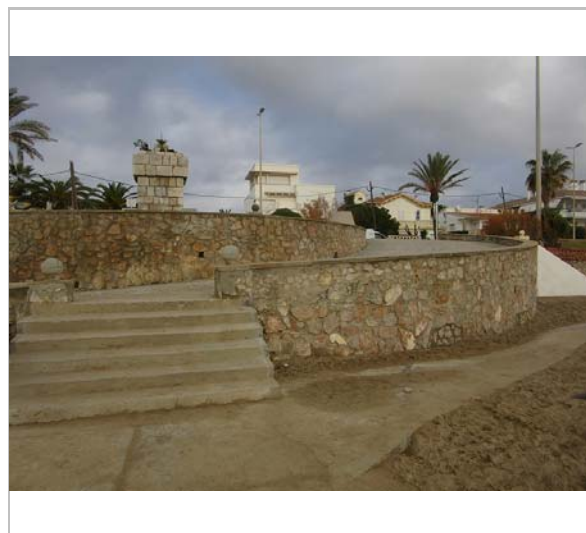
Protecció existent Forma part de l'Inventari d'Immables d'Interès Arquitectònic de propietat municipal del SPAL (Diputació de Barcelona). BCIL.
El Ple Ajuntament de 29/09/2014 va declarar Be d'interès local (BCIL) l'espai sociocultural al Passeig Marítim de Sitges, delimitat per la Platja de la Bassa Rodona (configurada pels dos espigons que la delimiten) i el vial rodal del Passeig Marítim. En els que s'inclou, la zona enjardinada amb jocs d'infants, el Restaurant Pícnic, el Club de Mar, la Piscina Maria Teresa, el Restaurant Kansas i el Club Natació Sitges. Aquest acord va ser recorregut per la Demarcació de Costes, el mateix any.

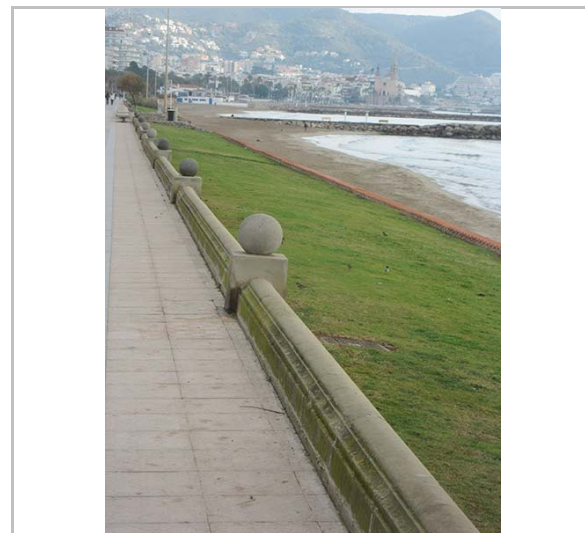
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

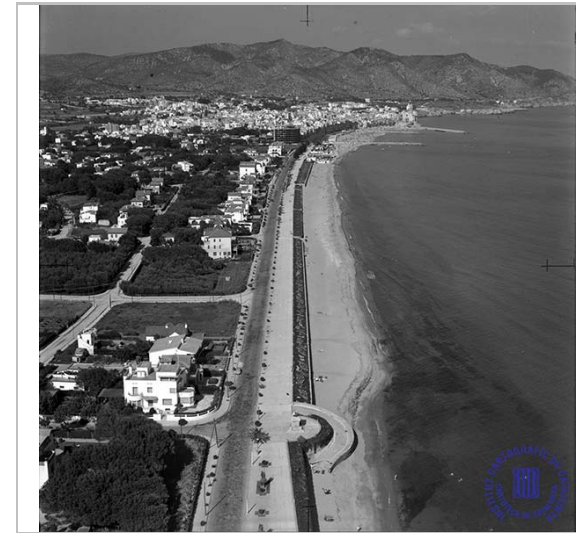
Vista de l'accés a la platja. 9.12.2015
JM. Pujol

Vista del passeig i de la platja. 9.12.2015
JM. Pujol

Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim

477-EA

Panoràmica aèria. 23.5.1962
ICGC. Cartoteca de Catalunya

Foto històrica
L. Roisin

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

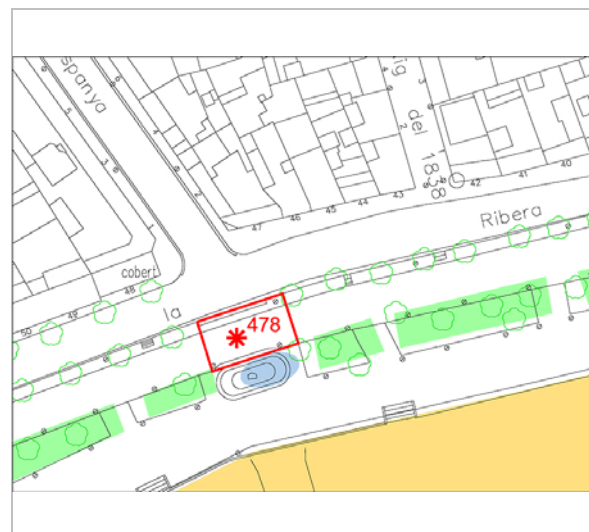
Pont d'en Domènech

478-EA

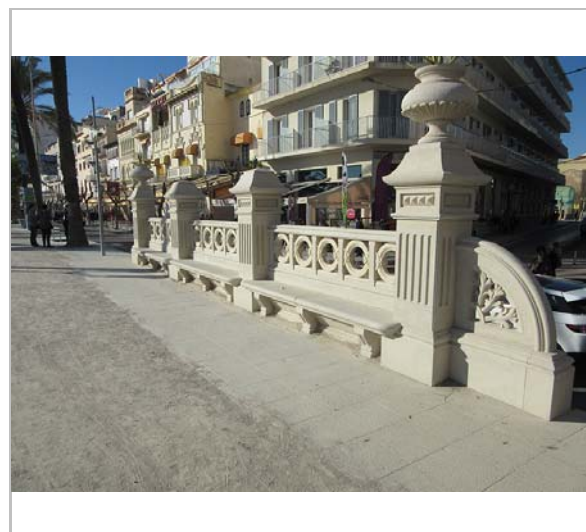
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	La Ribera	Codi INE	082704
Adreça	Passeig de la Ribera		
Coordenades UTM	x = 400003 ; y = 4565482	Identificació al plànol	EA 12
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
					Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del pont. 4.1.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	A. SISTEMES ESPAIS LLIURES; A.5 Itineraris de vianants
Normativa aplicable	SX2 Sistemes, Viari, Altre viari er sòl urbà
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	OE Obres d'Enginyeria
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	478-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Obra d'enginyeria-Eclecticisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1880-1899-2014
Autoria	Pere Domènech. Reconstrucció, Ramon Fusté. Arq. Serveis tècnics Ajuntament Sitges. 2014.
Parcel·la	Gran
Context	El pont es troba al Passeig de la Ribera, elevat per sobre de la desembocadura de la Riera de la Bassa Rodona.
Elements	El pont disposa de tres boques d'arcs de mig punt, construïdes amb pedra natural, per la sortida al mar. El pont té una amplada aproximada de 8 o 9 m. Està ornamentat amb una barana als dos costats, amb quatre pilastres amb un remat o coronació de forma piramidal i torretes a l'inici i final del tram. El bancs fan de complement lineal entre pilastres i són recolzats al pla de terra amb un tipus de mènsula ornamentada. Finalment, un remat semicircular en cada extrem de la barana fan la funció de final i principi. Tota la barana està treballada amb pedra artificial.

Pont d'en Domènech

478-EA

Ús actual	Pont-Obra d'enginyeria
Ús original/altres	Pont-Obra d'enginyeria
Estat conservació	Bo; Nova reconstrucció, entorn ben cuidat
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Bo
Situació de risc	Altres riscos; Vandalisme

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	La raó que justifica la catalogació és la recuperació històrica dels elements que havien desaparegut i formaven part del patrimoni de la Vila de Sitges.
Elements	Es protegeix el bé reconstruït de manera fidedigne, per el record d'un element històric, d'acord amb els criteris de preservació igual que un element original amb la totalitat tipològica.
Entorn de protecció	Cal mantenir en bones condicions l'entorn de protecció a fi de preservar, qualitativament i paisatgísticament el bé protegit.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment, conservació, consolidació
Regulació	No es permet la modificació; És una obra de reconstrucció, una interpretació de l'antic pont, però amb les mateixes característiques constructives i ornamentals, i s'ha fet per recuperar la memòria històrica de l'element.
Façanes/Coberta	No es permet la modificació del bé reconstruït.
Entorn/Jardí	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Estructura/interior	Es permet Consolidació de les estructura del pont, no es permet desfigurat els cairons de pedra que conformant la estructura del mateix.
Elem. a preservar	Tots els elements tipològics i ornamentals de l'arquitectura modernista.
Elem. a adequar	Part de les voltes de les boques.
Entorn de protecció	La ubicació i la condició aïllada de l'element es respectarà; s'adequarà el seu espai lliure de manera que no es distorsioni la visibilitat del pont quedant prohibida la instal·lació de publicitat, cables, antenes, senyalització pública, conduccions aparents i tot allò que impedeixi l'apreciació de l'element respectes a les seves visuals. Qualsevol intervenció en aquest element ha de tenir la llicència municipal.
Usos permesos	Tots aquells que estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	Abans de la construcció del pont es travessava la riera de la Bassa Rodona per mitjà d'un gual. El pont fou pagat per Pere Domènech i Grau. Va ser Josep Soler i Cartró qui, en sessió de l'Ajuntament del dia 7 d'agost de 1896, proposa donar el nom de qui havia pagat aquell pont que enllaçava les dues parts de la Ribera. A setembre de 1899, la casa "Serra, Vidal i Cia.", de Santiago de Cuba, dona diners per sufragar un projecte d'ornamentació del pont. El pont es va reconstruir en el 2014 per la brigada municipal. Un projecte de reconstrucció de Ramon Fusté arq.
Bibliografia	COLL I. Arquitectura de Sitges 1800-1930. Sitges. 2001.
Inf. complementària	Reconstrucció del pont d'en Domènech 2014. Brigades Municipals.
Protecció existent	Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Pont d'en Domènech

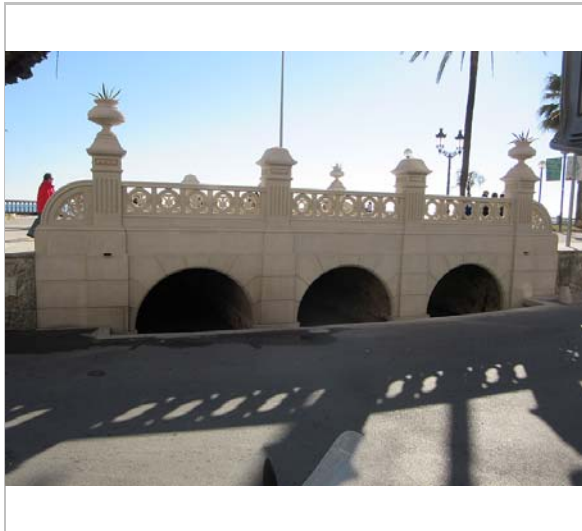
478-EA

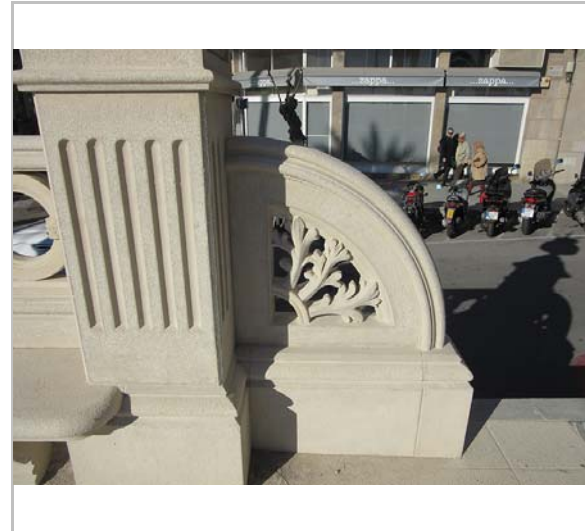
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista del pont. 4.1.2015
JM. Pujol

Detall del pont. 4.1.2015
JM. Pujol

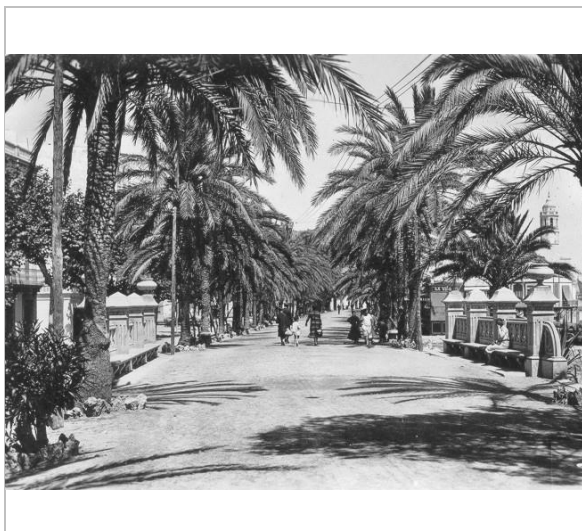

Foto històrica.

Foto històrica.
Roisin.

Pont de can Perico

479-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Centre de la Vila	Codi INE	082704
Adreça	Rambla del Migdia		
Coordenades UTM	x = 399996 ; y = 4566021	Identificació al plànol	EA 11
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
					Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del pont. 13.1.2015
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable	SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	OE Obres d'Enginyeria
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	479-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Obra d'enginyeria; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1877-1881
Autoria	Enginyer Cels Xauradó, Francesc Gumà i Ferran, companya (F.C.V.V.B)
Parcel·la	Línia ferrocarril
Context	El pont ferroviari fa aproximadament 50 m de llarg i 20 m d'ample i suporta quatre línies fèrries, salvant un desnivell de 4,30 m. Connecta el territori del pas de l'antiga carretera de Sitges a Igualada, avui amb el nom de Passeig Vilafranca, i també el pas del Torrent de la Vila. Actualment és el pas sota via i punt d'arribada a Sitges de la connexió de l'autopista C-32 i la B-211. En la part sud trobem la connexió de la carretera a Vilanova i la rotonda d'en Perico. A la part Nord trobem una pineda envoltada de camins per vianants que arriba a l'avinguda de les Flors.
Elements	És de quatre boques d'uns entre 6 a 8 m, d'arcs rebaixats construïts amb totxo massís a sardinell a trencajunts, salva la volta el desnivell entre boques realitzant salts periòdics de 90 cm. Els arcs descansen en impostes de formigó i pilars de totxo construïts amb cadena, lligant el paredat de pedra carejada irregular, com estructura portant, amb dues faixes de totxo a sardinell a trencajunts que recorren tot el llarg del pont. Als laterals, murs

Pont de can Perico

479-EA

de contenció, també amb pedra carejada, i altres murs per passos de vianants de les mateixes característiques.	
Ús actual	Pont ferroviari
Ús original/altres	Pont ferroviari-Obra d'enginyeria
Estat conservació	Regular; Intervencions urbanes.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo, entorn urbanitzat amb espais verds, pineda amb jardí.
Estructura/Interior	Està en bon estat no presenta esquerdes, però sí filtracions pel propi desgast del temps sobre l'obra de fàbrica de totxo massís.
Entorn de protecció	Bo. A l'entorn del pont hi ha parterres amb pins que limiten el pas dels vianants a la cara Nord del pas del pont. Urbanització del Passeig de Vilafranca amb doble carril i banda central inaugurat en el 2005.
Situació de risc	Risc tecnològic; Vandalisme

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Queda justificat la inclusió del bé en el catàleg ja que es tracta d'un bé de caràcter singular, de gran valor d'enginyeria de l'època, que, amb independència del seu estat de conservació, s'ha de mantenir íntegrament, respectant les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, i dels elements o parts que el componen. El Pont d'en Perico és com a referent a la entrada del pas sota via de la entrada de la Vila.
Elements	Es protegeix el bé en la seva totalitat. Es tracta d'un element d'obra civil cabdal en la modernització, transformació i comunicació de la ciutat.
Entorn de protecció	Cal mantenir en bones condicions l'entorn de protecció a fi de preservar, qualitativament i paisatgísticament el bé protegit.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració.
Regulació	Cal adequació; Obres de manteniment, conservació i consolidació. Es permet la modificació per raons funcionals, sempre en el moment que es plantegi qualsevol intervenció, cal garantir i acreditar el coneixement del bé.
Façanes/Coberta	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit i de la contemplació del paisatge, cap i des de la ciutat.
Entorn/Jardí	Manteniment de les condicions actuals.
Estructura/interior	Manteniment o conservació
Elem. a preservar	Conservació amb mètodes propis de la restauració adequada. En el moment que es plantegi qualsevol intervenció, cal garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades.
Elem. a adequar	Les filtracions, neteja dels elements constructius i reposició o restauració dels totxos afectats per les humitats que presenten desprendiments.
Entorn de protecció	Àrea de protecció de la xarxa ferroviària.
Altres intervencions	En el moment que es plantegi qualsevol intervenció, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica, estudi dels expedients d'obres o altres i les modificacions sofertes).
Usos permesos	Xarxa ferroviària. Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Xarxa ferroviària. Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	L'americano, fill de Vilanova, Francesc Gumà i Ferran, que coneixia el sistema ferroviari que funcionava a l'illa de Cuba, va veure clar que una línia per la costa que fes la
----------------------	--

Pont de can Perico

479-EA

competència a la interior era absurda, de forma que va plantejar un camí ferroviari prelitoral que anés a Valls, població important que no comptava amb comunicació ferroviària cap a Barcelona, de la línia Tarragona-Reus-Lleida. En 1877 es projectada la línia per l'enginyer Cels Xauradó, els ponts, els túnels, els viaductes i els seus traçats. El juny de 1878 constitueix la "Sociedad Anónima de los Ferrocarriles de Valls a Vilanova y Barcelona" (F.C.V.V.B.).

El tram entre Barcelona-Morrot i Vilanova i la Geltrú, de 42,2 quilometres, o 34'2 del Prat a Vilanova, s'inaugura el 29 de desembre de 1881, un temps mínim de construcció si tenim en compte les dificultats que plantejava el pas pel massís del Garraf amb un total de més de 4 quilometres de túnels.

Bibliografia

MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

MONSERRAT J, SOLÉ J. El ferrocarril al Penedès més d'un segle de patrimoni. 2007.

Inf. complementària

Les condicions que regulen l'entorn de les vies fèrries es regiran pel què disposen la legislació sectorial vigent sobre limitacions de la propietat i sobre l'entorn de les vies fèrries, com també per les corresponents disposicions urbanístiques o especials.

Protecció existent

Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

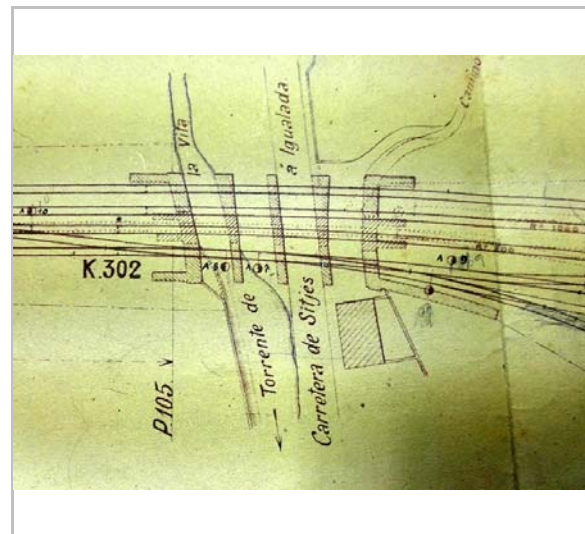
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista el pont, banda sud. 14.1.2015
JM. Pujol

Plànol original. 1877
JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

Pont de can Perico

479-EA

Vista el pont, banda nord. 13.1.2015

Jaume Marsé

Vista de l'entorn de la part Nord. 13.1.2015

Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Pont de la Riera de Ribes

480-EA

Altres denominacions Pont del ferrocarril

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Riera de Ribes Codi INE 082704

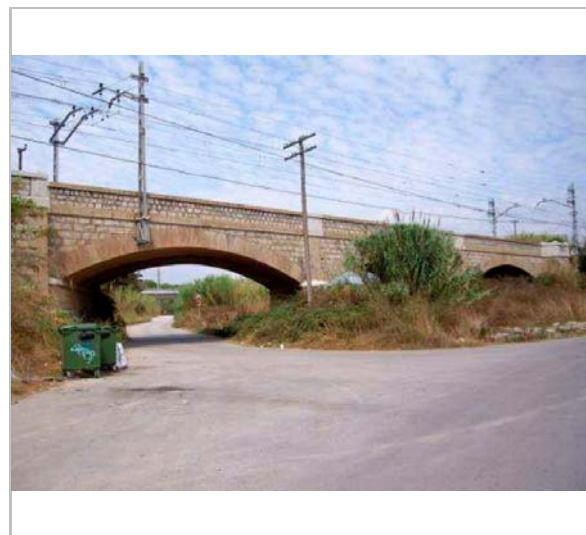
Adreça

Coordenades UTM x = 397995 ; Identificació al plànol EA 4 Delimitació bé —
y = 4564902 Grafisme categoria * Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A004090030000SJ	8.149			Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del pont. 2011.
La Vola

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable	SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	OE Obres d'Enginyeria
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	480-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Obra d'enginyeria; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1877-1881
Autoria	Enginyer Cels Xauradó, Francesc Gumà i Ferran, companya (F.C.V.V.B)
Parcel·la	Línia ferrocarril
Context	Pont situat sobre la Riera de Ribes, actualment el pas inferior del pont travessa Av. del Camí de Miralpeix i envoltada del camp de Golf.
Elements	Disposa de tres boques d'uns 10 m de longitud. Els murs de sustentació dels arcs són de pedra, de 2 m ample i de 5 a 6 m de llarg, acabats amb contraforts arrodonits d'arcs rebaixats construïts amb totxo massís a sardinell a trencajunts. Salva la volta el desnivell entre boques. Els arcs descansen en impostes de formigó i pedra. Dues faixes de totxo a sardinell a trencajunts recorren el llarg del pont. El remat final del pont són torres de la mateixa alçada que les baranes de protecció construïdes amb pedra i totxo massís. Hi ha parts despreses de la barana de protecció de pedra carejada en la cara del Nord.
Ús actual	Pont ferroviari

Pont de la Riera de Ribes

480-EA

Ús original/altres	Pont ferroviari-Obra d'enginyeria
Estat conservació	Regular; Es troben en diversa condició i manteniment. Falta protecció.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Dolent
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Inundabilitat; En aquest punt, la riera de Ribes presenta guals inundables després del pont del ferrocarril a l'encreuament amb la carretera d'accés al golf. En cas de riudes en aquests punt l'aigua circularia sempre per sobre.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.
Elements	Es protegeix el bé en la seva totalitat. Segons els criteris dels ponts ferroviaris de la línia projectats 1878
Entorn de protecció	Cal mantenir en bones condicions l'entorn de protecció a fi de preservar, qualitativament i paisatgísticament el bé protegit.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Restauració, manteniment i conservació
Regulació	Cal adequació; Obres de manteniment, conservació i consolidació. Es permet la modificació per raons funcionals, sempre en el moment que es planteja qualsevol intervenció, cal garantir i acreditar el coneixement del bé.
Façanes/Coberta	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Entorn/Jardí	Manteniment de les condicions actuals.
Estructura/interior	Manteniment o conservació
Elem. a preservar	Conservació amb mètodes propis de la restauració adequada. En el moment que es planteja qualsevol intervenció, cal garantir i acreditar el coneixement del bé, la seva evolució històrica i les tècniques constructives aplicades.
Elem. a adequar	Manteniment i consolidació dels possibles danys estructurals.
Gestió	Minimitzar el risc en cas de riudes. El qual inundable hauria d'estar degudament senyalitzat.
Altres intervencions	En el moment que es planteja qualsevol intervenció, caldrà redactar un estudi patrimonial que reculli els aspectes i detalls més inherents al seu caràcter patrimonial (memòria, aixecament de l'estat actual de la zona d'intervenció, recull de documentació històrica, estudi dels expedients d'obres o altres i les modificacions sofertes).
Usos permesos	Xarxa ferroviària. Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Xarxa ferroviària. Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	L'americano, fill de Vilanova, Francesc Gumà i Ferran, que coneixia el sistema ferroviari que funcionava a l'illa de Cuba, va veure clar que una línia per la costa que fes la competència a la interior era absurda, de forma que va plantejar un camí ferroviari prelitoral que anés a Valls, població important que no comptava amb comunicació ferroviària cap a Barcelona, de la línia Tarragona-Reus-Lleida. En 1877 es projectada la línia per l'enginyer Cels Xauradó, els ponts, els túnels, els viaductes i els seus traçats. El juny de 1878 constitueix la "Sociedad Anónima de los Ferrocarriles de Valls a Vilanova y Barcelona" (F.C.V.V.B.). El tram entre Barcelona-Morrot i Vilanova i la Geltrú, de 42,2 quilometres, o 34'2 del Prat a Vilanova, s'inaugura el 29 de desembre de 1881, un temps mínim de construcció si tenim
----------------------	--

Pont de la Riera de Ribes

480-EA

en compte les dificultats que plantejava el pas pel massís del Garraf amb un total de més de 4 quilometres de túnels.

Bibliografia CONSORCI DELS COLLS I MIRALPEIX. PLA Especial de protecció i restauració de la riera de Ribes. La Vola. 2011.
MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

Inf. complementària Les condicions que regulen l'entorn de les vies fèrries es regiran pel què disposen la legislació sectorial vigent sobre limitacions de la propietat i sobre l'entorn de les vies fèrries, com també per les corresponents disposicions urbanístiques o especials.

Protecció existent Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

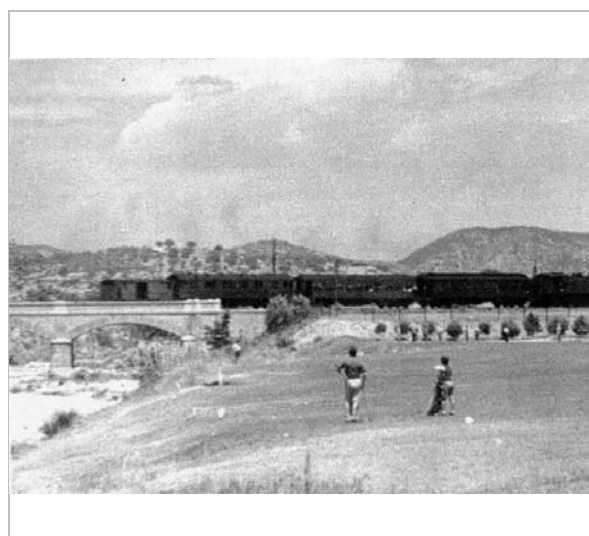
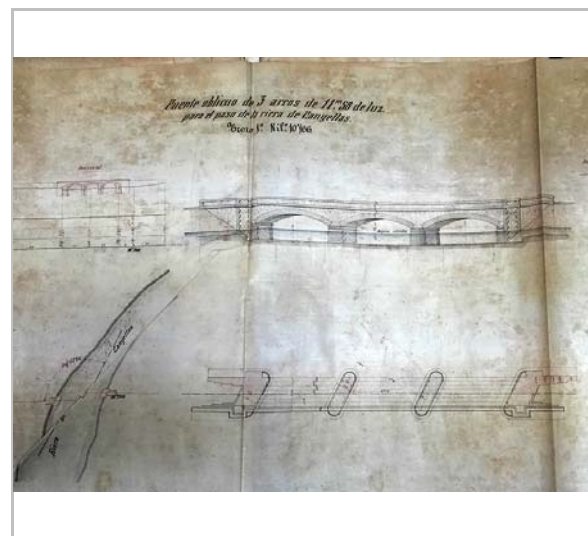

Foto històrica

Plànol original. 1877.

JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

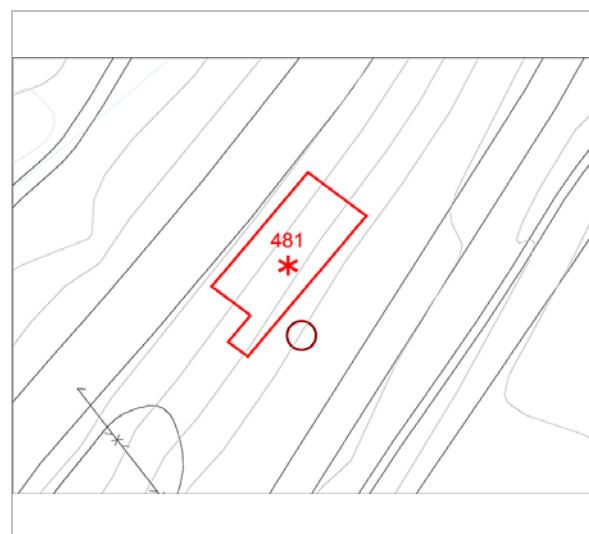
Xemeneia i forns de Vallcarca

481-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Vallcarca	Codi INE	082704
Adreça	Can Ramonet		
Coordenades UTM	x = 404621 ; y = 4566761	Identificació al plànol	EA 25
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A025000030000SD	189.945			Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista dels forns i la xemeneia. 30.5.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1-CPEIN (SNU Costaner al Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	OE Obres d'Enginyeria
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	481-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Obra d'enginyeria; Època contemporània. Segle XX
Autoria	M.C. Butsems & Fradera, Cementos Fradera S.A.
Parcel·la	Gran
Context	Ubicada entre els camins de les pedreres i la fàbrica, entre dos nivells de terreny. Queda limitada per la Riera de Vallcarca i el traçat de la C-32. Aquest forn en desús és el poc que queda de l'arquitectura industrial de la fàbrica originària de portlands i calç hidràuliques.
Elements	L'edifici es compon d'un volum tancat amb plans inclinats per fer de contenció de les terres amb paredons de pedra i ciment amb remats i nivells emmarcats per fàbrica de totxo vist, contraforts tirants amb creueta de ferro. Remata amb una plataforma amb pilastres de totxo ceràmic. A la base hi ha dues portalades amb arcs de mig punt pel subministrament de material i combustió. Unes escales uneixen els dos nivells. Edifici complementari d'oficines i control sense sostre i una xemeneia d'uns 20 m d'alçada construïda amb totxo vist que presenta una esquadra i desplaçament en la boca. La base quadrangular. Actualment estan abandonades les instal·lacions.

Xemeneia i forns de Vallcarca

481-EA

Ús actual	En desús
Ús original/altres	Obra d'enginyeria, xemeneia
Estat conservació	Dolent; Entorn sense condicions de manteniment, poc cuidat
Façanes/Coberta	Dolent
Entorn/Jardí	Dolent
Estructura/Interior	Dolent en la xemeneia.
Entorn de protecció	Trobem vies de pas a les pedreres que estan asfaltades. Poc cuidat l'entorn per la activitat industrial del lloc
Situació de risc	Risc tecnològic

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, tecnològiques i arquitectòniques del passat industrial de la població de Vallcarca. El lloc es tracta de la primera fàbrica.
Elements	Protecció integral de la xemeneia i dels elements que la mantenen. És necessari conservar el seu coronament i consolidar-la per evitar-ne la caiguda.
Entorn de protecció	Evitar la construcció d'elements que desvirtuin el valor paisatgístic de la xemeneia des de diferents punts visuals.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; Es protegeix la xemeneia en la seva totalitat.
Façanes/Coberta	Edifici i mur de contenció que formaven els forns es protegirà la seva volumetria, obertures i accessos.
Entorn/Jardí	Arranjament de l'entorn immediat
Estructura/interior	Consolidació, manteniment o conservació
Elem. a preservar	Xemeneia i volumetria del edifici dels forns
Elem. a adequar	Xemeneia i volumetria del edifici dels forns
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Usos permesos	Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	La fàbrica de ciments Portland i calç hidràulica situada en el terme municipal de Sitges va ser inaugurada pels seus propietaris M.C. Butsems & Fradera el 21 de Maig de 1903. Les primeres construccions varen ser els molins, els forns, les pedreres i les vies, que es van ubicar al cantó de llevant just en els terrenys de Can Febrer.
Bibliografia	PARÉS A, CONESA R, TINTORÉ A, JOU D, I ALTRES. Història de Sitges IV. Època Contemporània (I) 1800-1939. Col·lecció Fragments d'Història. Ajuntament de Sitges. 2013.
Protecció existent	Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Xemeneia i forns de Vallcarca

481-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

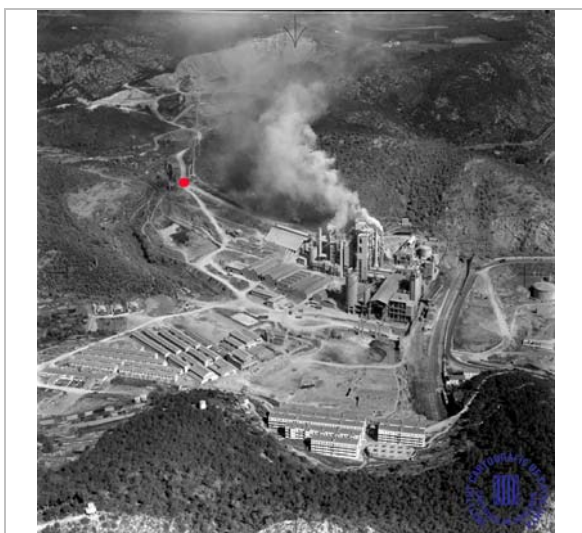
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista dels forns i la xemeneia. 30.8.2013
Jaume Marsé Ferrer

Vista de la xemeneia. 30.8.2013
Jaume Marsé Ferrer

RFSACE13052
Font: ICGC

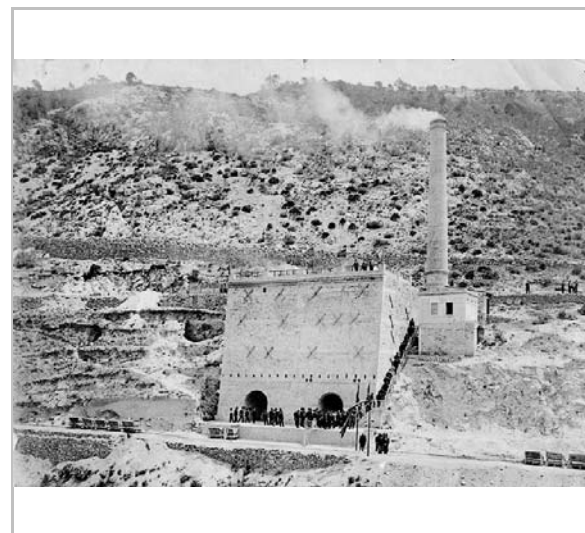

Foto històrica
Desconegut

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Viaductes ferroviaris

482-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Les Costes del Garraf Codi INE 082704

Adreça

Coordenades UTM x = 406630 ; Identificació al plànol EA 33 Delimitació bé —
y = 4566881 Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A028090030000SA	2.984			Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Viaducte de Vallcarca. 30.5.2016.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable	SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	OE Obres d'Enginyeria
Categoria	
Nº reg/cat.	482-EA
Nivell prot.	NP5 Documental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Obra d'enginyeria; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1877-1881
Autoria	Enginyer Cels Xauradó, Francesc Gumà i Ferran, companya (F.C.V.V.B)
Parcel·la	línia de ferrocarril
Context	Situats al massís del Garraf s'ubiquen en diferents traçats, del trajecte de Sitges fins al Garraf, al límit a la costa i visibles des del mar salvant els desnivells del seu traçat.
Elements	A finals de s. XX, per fer la perforació de la muntanya es varen dissenyar uns túnels de secció el·líptica. Són els desnivells de la pròpia topografia del traçat ferroviari que fan trobar una solució d'enginyeria amb uns viaductes de gran proporcions. El primer que es troba sortint de Sitges és el que hi ha a l'alçada de la caleta anomenada platja dels Ponts, feta de dues parts una de 15 m (402365, 4565610) i l'altra de 25 m (402493, 4565608). A Vallcarca es va construir un gran viaducte per salvar la riera del mateix nom. El viaducte de cinc arcades fa uns 60 m de llarg. Actualment només es visible un dels arcs que serveix de pas a la fàbrica per sota la via (404527, 4566045).

Viaductes ferroviaris

482-EA

El tercer viaducte, de 8 arcs i d'uns 120 m de llarg per 15 m d'alt, el trobem a les Penyes Roges (406569, 4566870 - 406684, 4566890). Està construït amb murs tronco cònics i arcs rebaixats amb totxo massís a sardinell a trencajunts.

Els arcs descansen en impostes de formigó i pedra amb dues faixes de totxo a sardinell a trencajunts que recorren tot el llarg dels viaductes que formen les proteccions de les baranes.

Ús actual	Pont ferroviari
Ús original/altres	Pont ferroviari-Obra d'enginyeria
Estat conservació	Regular; Es troben es diversa condició i manteniment
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Risc tecnològic

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.

Elements Es protegeix el bé en la seva totalitat. Es tracta d'elements d'obra civil cabdals en la modernització i la transformació i comunicació entre poblacions, formen part ja del paisatge urbà i també de les obres de infraestructures humanes sobre el territori.

Entorn de protecció Travessa el parc natural del Garraf per tant està protegit el seu entorn immediat.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Regulació

Gestió Deixar constància documental (planimetria i fotografies) per tal de garantir la permanència de la seva memòria històrica.
Qualsevol actuació sobre el bé també estarà condicionada a la llicència.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'americano, fill de Vilanova, Francesc Gumà i Ferran, que coneixia el sistema ferroviari que funcionava a l'illa de Cuba, va veure clar que una línia per la costa que fes la competència a la interior era absurda, de forma que va plantejar un camí ferroviari prelitoral que anés a Valls, població important que no comptava amb comunicació ferroviària cap a Barcelona, de la línia Tarragona-Reus-Lleida. En 1877 es projecta línia per enginyer Cels Xauradó, els ponts, els túnels, els viaductes i els traçats de la línia. El juny de 1878 constitueix la "Sociedad Anónima de los Ferrocarriles de Valls a Vilanova y Barcelona" (F.C.V.V.B.).
El tram entre Barcelona-Morrot i Vilanova i la Geltrú, de 42,2 quilometres, o 34'2 del Prat a Vilanova, s'inaugura el 29 de desembre de 1881, un temps mínim de construcció si tenim en compte les dificultats que plantejava el pas pel massís del Garraf amb un total de més de 4 quilometres de túnels.

Bibliografia MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

Inf. complementària Aquest bé arquitectònic es troba a la zona de servitud de protecció, segons la llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.

Viaductes ferroviaris

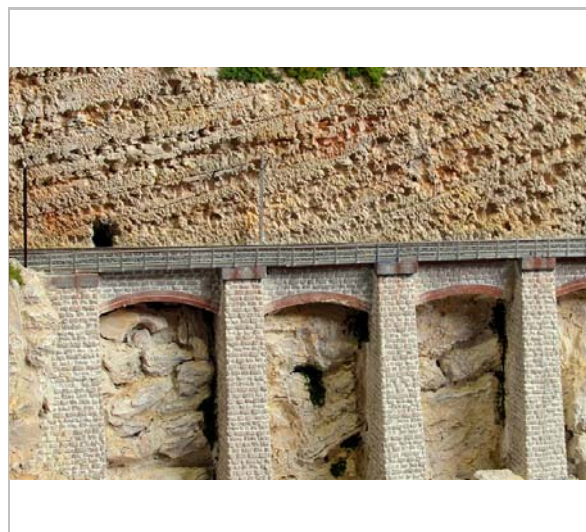
482-EA

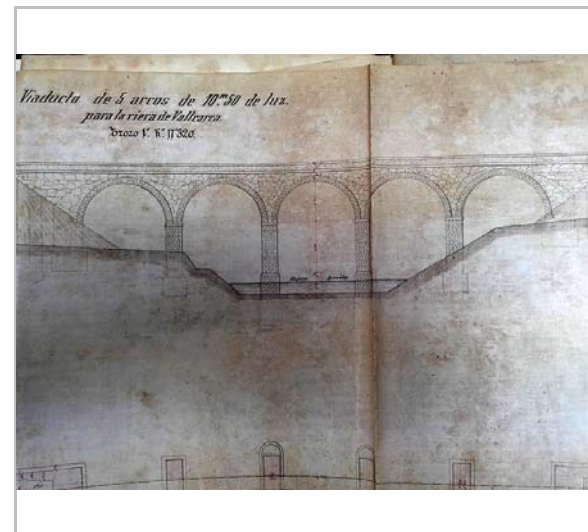
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto del viaducte de Penyes Roges. 2014.
Font: ICGC

Detall del viaducte de la platja dels Ponts..

Plànol original del viaducte de Vallcarca. 1877.
JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

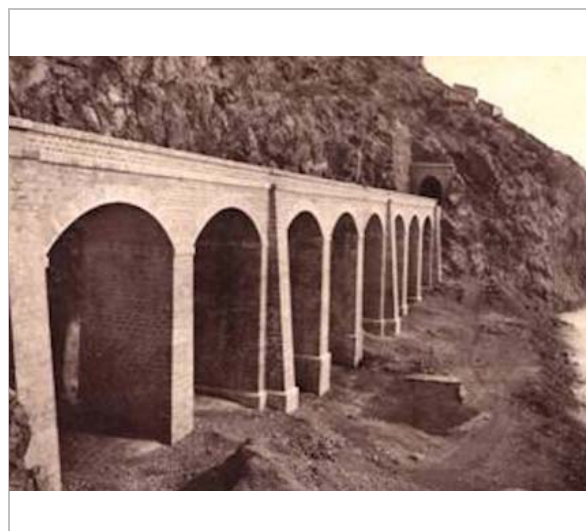

Foto històrica del viaducte de Penyes Roges.

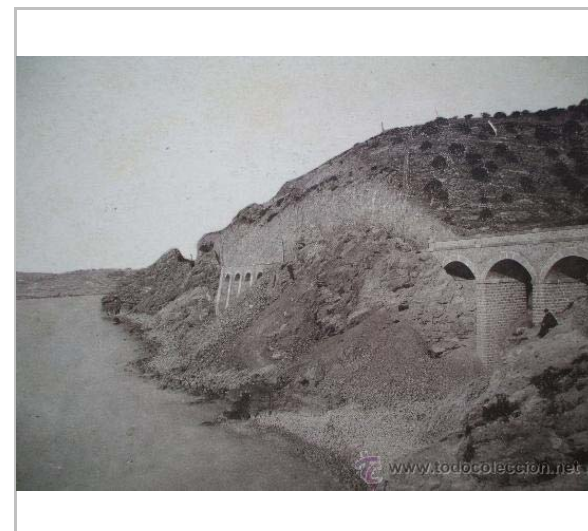

Foto antiga del viaducte de la platja dels Ponts.

2022 Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Portals dels túnels del ferrocarril

483-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Línia del Ferrocarril Codi INE 082704

Adreça

Coordenades UTM x = 402817 ; Identificació al plànol EA 21 Delimitació bé —
y = 4565602 Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat

Plànol de localització
Estudi Pujol

Boques dels túnels de Cala Forn. 1.2.2015.
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació B. SISTEMA DE COMUNICACIONS; B.4. Xarxa ferroviària
Normativa aplicable SF Sistemes, Ferroviari
Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Classificació OE Obres d'Enginyeria
Categoria
Nº reg/cat. 483-EA
Nivell prot. NP5 Documental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Obra d'enginyeria; Època contemporània. Segle XIX-XX
Cronologia 1877-1881-1913
Autoria Enginyer Cels Xauradó, Francesc Gumà i Ferran, companya (F.C.V.V.B)
Parcel·la Gran
Context La perforació dels túnels es troben la majoria en els penya segats del massís del Garraf entre Sitges i les botigues. Aquests es barem desdoblar per tenir dues línies fèrries en 1913. en conseqüència dues boques.
Elements A finals de s. XX, per fer la perforació de la muntanya es varen dissenyar uns túnels de secció el·líptica. Aquesta secció és ajustada al pas dels vagons i màquines de tren. La seva secció interior es de 2,40 d'amplada i 5,50 d'alçada. Les boques d'entrada a els túnels continuaven els materials de construcció com les dels ponts, amb pedra carejada poligonal. Les boques dels túnels eren rematades amb pedra polida resseguint el perímetre de la boca o arc el·líptic. Els cantons dels túnels han estat treballats amb la mateixa pedra en forma de cadena. Un contudent remat superior de pedra treballada i polida amb vessants dissenyen un petit voladís.

Portals dels túnels del ferrocarril

483-EA

Ús actual Sistema ferroviari
Ús original/altres Sistema ferroviari--Obra d'enginyeria
Estat conservació Bo; Es troben es diversa condició i manteniment
Façanes/Coberta Bo
Entorn/Jardí Regular
Estructura/Interior No visitat
Entorn de protecció Regular
Situació de risc Risc tecnològic

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques.
Elements Es protegeix el bé, d'acord amb els criteris de preservació, amb la totalitat tipològica d'aquestes construccions d'enginyeries singulars.
Entorn de protecció Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i la construcció de les boques dels túnels.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Regulació

Gestió Deixar constància documental (planimetria i fotografies) per tal de garantir la permanència de la seva memòria històrica. Qualsevol actuació sobre el bé també estarà condicionada a la llicència.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'americano, fill de Vilanova, Francesc Gumà i Ferran, que coneixia el sistema ferroviari que funcionava a l'illa de Cuba, va veure clar que una línia per la costa que fes la competència a la interior era absurda, de forma que va plantejar un camí ferroviari prelitoral que anés a Valls, població important que no comptava amb comunicació ferroviària cap a Barcelona, de la línia Tarragona-Reus-Lleida. En 1877 es projecta línia per enginyer Cels Xauradó, els ponts, els túnels, els viaductes i els traçats de la línia. El juny de 1878 constitueix la "Sociedad Anónima de los Ferrocarriles de Valls a Vilanova y Barcelona" (F.C.V.V.B.). El tram entre Barcelona-Morrot i Vilanova i la Geltrú, de 42,2 quilometres, o 34'2 del Prat a Vilanova, s'inaugura el 29 de desembre de 1881, un temps mínim de construcció si tenim en compte les dificultats que plantejava el pas pel massís del Garraf amb un total de més de 4 quilometres de túnels.

Bibliografia MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

Inf. complementària Les condicions que regulen l'entorn de les vies fèrries es regiran pel què disposen la legislació sectorial vigent sobre limitacions de la propietat i sobre l'entorn de les vies fèrries, com també per les corresponents disposicions urbanístiques o especials. Aquest bé arquitectònic es troba a la zona de servitud de protecció, segons la llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.

Portals dels túnels del ferrocarril

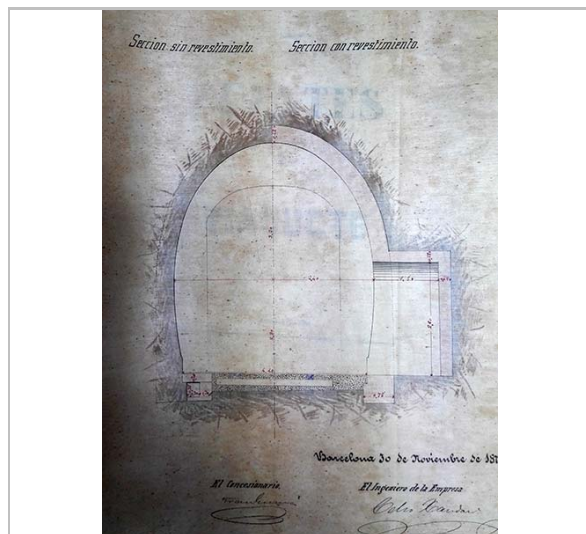
483-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Plànol original. 1877.
JM. Pujol. Museu del Ferrocarril Vilanova i la G.

Boques dels túnels de Cala Forn. 1.2.2015.
Jaume Marsé

Foto històrica.
Postal

Nevada de 1924
Joan Artigues i Carbonell

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Casetes de Vallcarca

484-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Vallcarca	Codi INE	082704
Adreça	Carrer Grupo Trinidad, 15-		
Coordenades UTM	x = 404158 ; y = 4566218	Identificació al plànol	EA 24
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	4564001DF0646S0001XA	334.463	2.293		Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de les casetes. 23.5.2014
Jaume Marsé Ferrer

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	19-SRP4 INDÚSTRIA PESANT EN TRANSFORMACIÓ; 19-SRP4 Indústria pesant en transformació
Normativa aplicable	A1 Activitat econòmica, Indústria
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AI Arquitectura Industrial/Comercial
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	484-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Colònia industrial; Època contemporània. Segle XX
Autoria	Fradera & Butsems, Cementos Fradera S.A.
Parcel·la	Gran
Context	Aquests edificis, juntament amb algunes naus industrials i el baixador de tren, són els pocs elements que es conserven de l'explotació cimentera de principis del segle XX.
Elements	La colònia fabril de Vallcarca estava conformada per un total de 135 cases, de les que actualment tan sols es conserven una vintena. Els escassos habitatges que són visibles avui en dia mostren la seva disposició original; els habitatges estaven col·locats en carrers paral·lels, situats a diferents nivells similars a terrasses i disposaven d'una zona enjardinada situada enfront de les façanes principals. Les construccions són molt senzilles, consten d'una única planta o de dos nivells d'alçat. En aquest darrer cas la distribució interna devia situar el menjador i la cuina a la planta baixa i els dormitoris al pis superior. L'accés s'efectuava a través d'un petit porxo, conformat per dos arcs de mig punt, i en la part posterior alguns habitatges disposaven d'un petit pati.

Casetes de Vallcarca

484-EA

Ús actual	En desús
Ús original/altres	Habitatge
Estat conservació	Molt dolent; Abandonat.
Façanes/Coberta	Molt dolent
Entorn/Jardí	Molt dolent
Estructura/Interior	Molt dolent
Entorn de protecció	Regular
Situació de risc	Altres riscos; Vandalisme

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 694
Elements	L'ús de materials senzills arrebossats, bigues de fusta, fusteria de fusta, obertures, teulades de teula ceràmica sense vols i terrats a la catalana sense tics estilístics, donen un resultat de cases de les característiques de la construcció del poblat.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, delimitat per el perímetre de les tanques i construcció.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	Cal adequació; Volumetria singular del conjunt es respectarà segons un estudi volumètric del resta de la colònia obrera de Vallcarca
Façanes/Coberta	Obertures: La conservació de les mides i proporcions de les obertures. Les cobertes seran inclinades, de teula ceràmica sense vols o ràfeces. L'acabat exterior de les cases serà amb revestiment continu de tipus tradicional arrebossat i pintat o estucat de morter de calç. En cap cas s'acceptarà un revestiment o aplacats ceràmics o d'altre tipus.
Entorn/Jardí	Conservació del traçat del carrer amb els arbrats.
Estructura/interior	Rehabilitació, consolidació i millora. Es poden modificar els espais interiors.
Elem. a preservar	Les característiques pròpies tipològiques en que vàrem ser projectades i realitzades. La estructura del carrer, arbrat i tancaments, murs.
Elem. a adequar	El conjunt de carrers i edificacions que resten de la destrucció del poblat de Vallcarca.
Entorn de protecció	S'haurà de realitzar un pla especial per integrar la resta d'edificacions al seu entorn immediat, estudi d'accessos, d'aparcaments i altres elements.
Usos permesos	Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica	L'explotació de pedreres en la zona de Garraf es remunta a l'inici del segle XX, essent la primera pedrera coneguda la situada al lloc de La Falconera, propietat d'Eusebi Güell, qui havia sol·licitat el permís per a iniciar l'activitat a finals del segle XIX. La pedrera de la Falconera va iniciar el seu funcionament l'any 1900 i va romandre oberta fins al 1918. La presència d'aquestes primeres pedreres està estretament vinculada a l'evolució del poble de Garraf, per bé que actualment es valori també la degradació mediambiental que ha suposat la seva explotació continuada. Pel que fa a la fàbrica situada a Vallcarca, aquest establiment va iniciar el seu recorregut el 21 de maig de 1903 amb el nom de "Cementos de Garraf M.C. Butsems & Fradera", destinat a la producció de ciment Portland i calç hidràulica. De fet, la qualitat de la matèria primera i la possibilitat de disposar d'accés directe a la xarxa ferroviària (el baixador de tren de Vallcarca es va inaugurar el mateix any 1903), van esdevenir de d'un bon inici les claus de l'èxit de la marca comercial. A partir del 1920, l'empresa va passar a denominar-se "Ciments Fradera S.A" i la seva
----------------------	---

Casetes de Vallcarca

484-EA

expansió es va veure afavorida a partir de 1924, amb la construcció del port de Vallcarca, que es va construir amb molta fondària per a adequar-ho als vaixells de gran cabotatge que efectuaven els carregaments de ciment; així, es va obrir l'empresa directament al comerç marítim. L'any 1933 la fàbrica de Vallcarca era el primer centre productor de ciment d'Espanya.

En aquesta mateixa línia, el 1973 es construïren les dues grans sitges per emmagatzemar ciment que avui caracteritzen aquest sector del litoral de Garraf.

El ritme de producció de la fàbrica va imposar la necessitat de disposar ràpidament de molta mà d'obra que cobrís els torns ininterromputs que es requerien per tal d'obtenir la quantitat de material que sol·licitava el mercat. Fou per aquest motiu que es creà la colònia fabril annexa a la fàbrica, avui pràcticament desapareguda. L'any 1910 aquesta colònia ja comptava amb seixanta cases i l'any 1925 es computaven 135 habitatges; en el seu punt àlgid, vers l'any 1960, els habitants de la colònia es van censar en 5.500.

Aquesta població estava estructurada en carrers i ordenada en diferents grups com el del Vinyet, el de Montserrat, el de Trinitat, el de Sant Joan, el de Sevilla, el de Barcelona, el de Carolines o el de Tarragona, entre d'altres. L'aigua que es consumia procedia de diverses fonts i hi havia cisternes per a recollir l'aigua de la pluja; molts treballadors també obtenien l'adjudicació de petites parcel·les on conreaven els seus horts, i el consum es regulava mitjançant un economat propi. De la mateixa manera, els oficis religiosos es celebraven a la capella de l'antiga masia de Vallcarca i el conjunt disposava d'escola, camp de futbol, forn, dispensari, sales d'actes, etcètera.

A partir de la dècada dels anys 60 el poblat va ser abandonat per la insalubritat del l'indret. Els edificis van ser enderrocats entre els anys 1973-1979 per les necessitats d'expansió i explotació de la fàbrica, així com per la modernització dels sistemes d'obtenció dels materials de construcció que, així com en altres sectors, han suposat l'eliminació de les antigues colònies fabrils.

L'explotació de la fàbrica i la pedrera pertanyen en l'actualitat a l'empresa Uniland S:A. que gaudeix d'una concessió que finalitzarà l'any 2029.

Bibliografia

LLINÀS A, MUÑOZ M. Imatges de Vallcarca (fotografies de 1903-1936). Vilanova i la Geltrú. 2004.

MATEOS R. Història de Garraf. Sitges. 2003.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Barcelona. 2008.

<http://patrimonicultural.diba.cat/>

PERONA MA, MARTÍNEZ F. Vallcarca. Imágenes y recuerdos de un pueblo desaparecido. Barcelona. 2004.

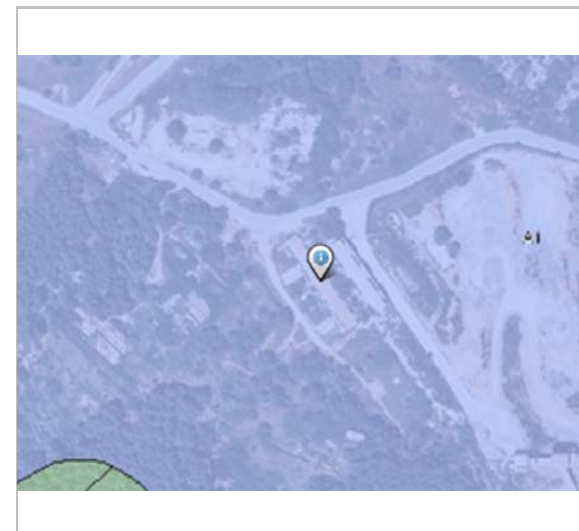
Els epígrafs "elements" de la descripció del bé i la "informació històrica" s'han omplert amb les dades de la fitxa núm 694 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Núria Nolasco en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Protecció existent

Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Casetes de Vallcarca

484-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista de les casetes. 23.5.2014
Jaume Marsé Ferrer

Vista del carrer. Grupo Trinitat. 23.5.2014
Jaume Marsé Ferrer

Vista del límit i desnivell 2014
Sixto Pujol

Fons fotogràfic RFSAFE.857
Font: ICGC

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Defenses costaneres

485-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Costa de Sitges Codi INE 082704

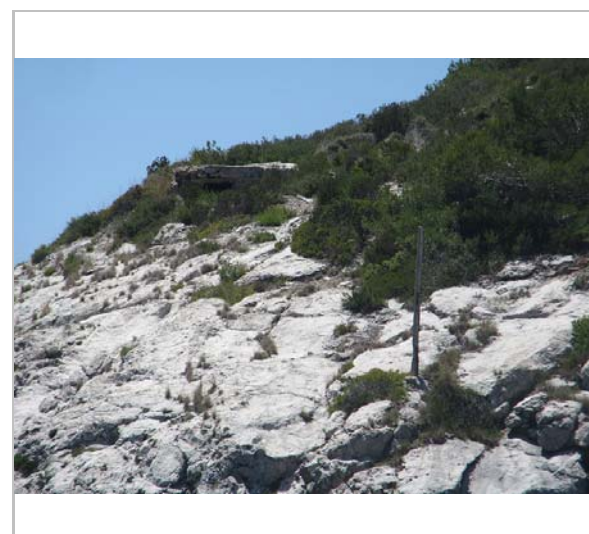
Adreça

Coordenades UTM x = 404548 ; Identificació al plànol EA 18 Delimitació bé
y = 4565716 Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat
Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Níu de metralladores de Vallcarca. 30.5.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació 25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1-CPEIN (SNU Costaner al Parc de Garraf)
Normativa aplicable N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Classificació AM Arquitectura Militar
Categoria BCIL
Nº reg/cat. 485-EA
Nivell prot. NP2 Conservació

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Arquitectura militar; Època contemporània. Segle XX
Cronologia 1936-1939
Autoria Conselleria de Defensa de la Generalitat de Catalunya (1936)
Parcel·la Gran
Context Diferents llocs estratègics de defensa costanera, la platja de Balmins, el Port de Vallcarca, i el Port Ginesta sobre el primer portal del túnel del tren de les Botigues.
Elements Conjunt de defenses costaneres, níus de metralladores, trinxeres i altres. N'hi ha tres: el búnquer situat en un penya-segat de la platja de Balmins (401233, 4565540), el conjunt de búnquer i trinxeres situat a Vallcarca (404548, 4565716) i el búnquer de formigó situat sobre la boca del túnel de les botigues (410199, 4568406).
Ús actual En desús
Ús original/altres Defenses costaneres guerra civil 1936-1939
Estat conservació Regular; Es troben es diversa condició i manteniment

Defenses costaneres

485-EA

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Regular

Estructura/Interior Regular

Entorn de protecció Regular, panells explicatius de les defenses costaneres

Situació de risc Altres riscos; Vandalisme

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació La raó que justifica la catalogació és la importància històrica de les defenses costaneres com a element testimonial de la guerra civil dels anys 1936-1939.

Elements S'ha de protegir el conjunt de les defenses en la seva totalitat degut a la importància històrica que té per la Vila i mantenir aquells elements característics els elements a protegir són: búnquer de Balmins, búnquer i trinxeres de Vallcarca i búnquer de les Botigues a Port Ginesta.

Entorn de protecció Es protegeix l'àmbit d'accés i el seu entorn immediat de manera visual i condicionat a la recuperació i la seva adequació i es possibles nous usos.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació

Regulació Es permet la modificació; Per poder-se visitar s'han de condicionar les construccions defensives i el seu accés.

Façanes/Coberta Manteniment i conservació del bé amb les seves característiques tipològiques i de construcció material.

Entorn/Jardí No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge exterior del bé protegit. Adequació de l'accessibilitat derivada d'un projecte d'intervenció arquitectònica.

Estructura/interior Cal garantir l'estabilitat i consolidació del bé, restauració tipològica adequada, preservar i revaloritzar les parts corresponents a l'estructura defensiva.

Elem. a preservar Tots els que re valoritzin les parts o elements per la seva interpretació de memòria històrica.

Elem. a adequar Tota l'edificació i accessos.

Entorn de protecció Millorar l'accessibilitat i la interpretació del bé patrimonial.

Altres intervencions Caldrà fer un estudi de les defenses amb aixecaments i un coneixement de les tècniques constructives aplicades abans de fer qualsevol intervenció. Un estudi fotogràfic amb les transformacions sofertes.

Usos permesos Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent. Els previstos per la Llei de Costes y el seu Reglament general.

Usos prohibits Els que prohibeix el planejament general i derivat d'aplicació vigent. Els que prohibeix la Llei de Costes y el seu Reglament general.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Un dels perills que corrien les ciutats i pobles costaners era que les tropes franquistes els ataquessin per mar, per això, tota la costa catalana, des de l'inici de la guerra, es va anar fortificant per tal de protegir-la i controlar-la. Aquest control serví per detectar els avions que venien a bombardejar des de Mallorca, perquè, tot i les possibilitats i un primer intent franquista de desembarcar a Roses, al llarg dels 3 anys de guerra no se'n va produir cap. Per tant si primer es fortificà la vila davant una possible invasió naval, després els búnquers i trinxeres van servir per metrallar, amb no gaire èxit, val a dir, els "sabatetes" i altres avions feixistes. Els indrets on es construïren les trinxeres foren: la Pineda o Pinar (situat entre el Pínic i l'hotel Subur), la Fragata, Aiguadolç, Terramar i la platja Sant Sebastià. La trinxera de la piscina amb sacs de sorra va provocar problemes d'esfondrament i ho hagueren de deixar córrer. També es fortificà el Baluard. De búnquers de formigó se'n van fer a: Aiguadolç, a tocar de la trinxera, a la Punta de les Forques, que encara es conserva, amb una bateria; un altre al passeig marítim, a tocar de l'estàtua del Dr. Benaprés (avui en queda l'escala); un tercer a l'actual platja de les Anquines, davant de la casa coneguda amb el nom del "Barco" i un quart situat just al final de la riera de

Defenses costaneres

485-EA

Begues, on avui hi ha l'hotel. També n'hi havia dos a la fàbrica de Vallcarca, un al costat de l'altre, situats al cantó oest del port, camuflats entre el roquissar i la vegetació. Van ser construïts pel POUM. Ambdós tenien un domini perfecte sobre l'horitzó. I el darrer búnquer es troba sobre l'últim túnel del tren, entrant ja a Les Botigues de Sitges, avui a tocar de port Ginesta. Els túnels, sobretot el del cantó de muntanya, a tocar del poble de Garraf, també servien d'amagatall i de magatzem d'armes. La fàbrica i el port de Vallcarca, junt amb el port de Garraf foren habilitats com a ports de guerra i controlats per l'aviació republicana ja que allí s'hi desembarcava material de guerra per a dur-lo després al front. Ambdós paratges tenien canons mòbils i just a la Penya del Boc, darrere el poble de Garraf i mirant en línia el túnel del tren hi havia un niu de metralladores, possiblement per protegir el tren que duia material de guerra a Barcelona. El primer niu de metralladores estava situat a la platja de Balmins i era un niu senzill construït de formigó amb una sola espitllera per on és podia obrir foc de flanqueig dret. A uns 300 metres d'aquest niu existia una trinxera de formigó, situada molt a prop del cementiri de la població mentre que a 2.300 m d'aquesta, a la Platja de la Barra existia un niu senzill de metralladores construït de pedra i formigó. Tancaven les fortificacions de la població un niu senzill situat a un km d'aquest darrer de la Platja de la Barra situat prop de l'Hotel Terramar i un altre niu senzill de les mateixes característiques situat a 300 m d'aquest i a 200 m de l'Hotel Terramar aquest, encastat a terra.

El niu de Vallcarca va ser construït pels treballadors de la mateixa Fàbrica de Ciment Fradera de Vallcarca el 17 de febrer de 1937 i comptava amb una trinxera realitzada en ciment en forma de zig-zag d'uns 60 metres de llargada que anava a parar a un abríc amb sis espitlleres per fusell. El niu per la seva banda, construït de formigó, estava orientat lateralment cap a la Cala de Vallcarca, en direcció al petit port del mateix nom i comptava amb una sola espitllera

Actualment forma part de la Ruta de Defensa de Costes, un dels itineraris pels espais de la Guerra Civil adequats a la regió del Penedès.

Bibliografia

CABEZAS A. La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil (1936-1939). Universitat de Barcelona. Departament d'Història Contemporània. 2013.

<http://hdl.handle.net/10803/129446>

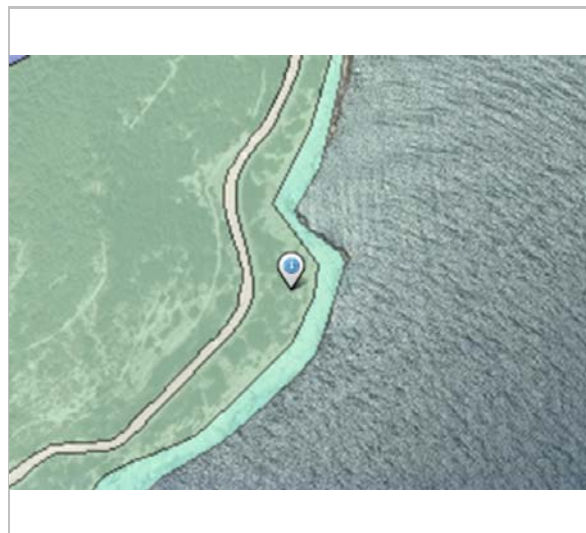
PARÉS A. Les defenses militars i els bombardejos a Sitges durant la guerra civil (1936-1939). Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. 2011.

WEB <http://dreammaster6.blogspot.com.es/p/bunquers.html#02>

WEB: <https://www.google.com/maps> (Búnquers de la Guerra Civil)

Inf. complementària Aquest bé arquitectònic pertany al domini públic marítimoterrestre estatal, segons la llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.

Protecció existent Element no inclòs en el Catàleg de Patrimoni 1991.

Planejament vigent. 2006.
MUC

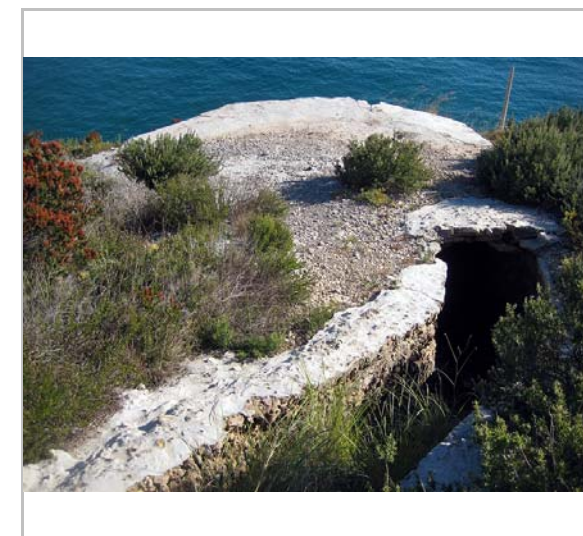
Ortofoto. 2014.

Defenses costaneres

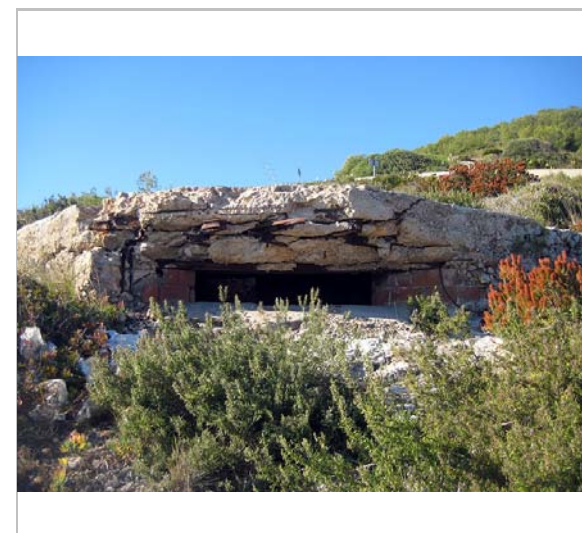
485-EA

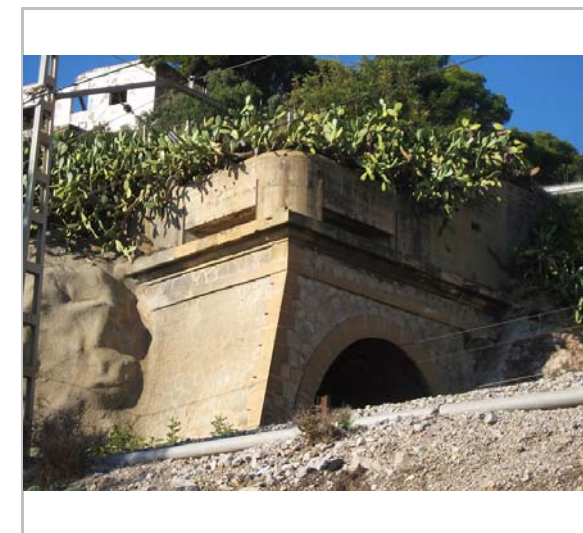
Vista del búnquer de Balmins. 18.10.2015.
Jaume Marsé Ferrer

Trinxeres de Vallcarca. 2013.
José V. Durán

Niu de metralladores de Vallcarca. 2013.
José V. Durán

Niu de metralladores a Port Ginesta. 2013.
José V. Durán

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Aleix Vidal Quadras

486-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	486-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1884-1885
Autoria	Arq: Enric Sagnier; Escultor: Agàpit Vallmitjana Marmolista: Romaní (BCN)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles

Panteó Aleix Vidal Quadras

486-EA

s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Elements

Panteó del comerciant Aleix Vidal i Quadras (Sitges, 1797 - Barcelona, 1883). És de suposar que primer fou enterrat en el panteó familiar i que després, ja fos per voluntat del finat o per decisió dels seus nebots, s'acordés construir-li una sepultura individual al costat del panteó del seu germà.

Presenta inscripcions "SITGES 8 JULIO 1797" (banda esquerra del pedestal), "D. ALEXO VIDAL Y QUADRAS" (frontal del pedestal) i "†BARCELONA 3 JUNIO 1883" (banda dreta del pedestal). Signat "A. VALLMITJANA" (a la dreta del peu de l'escultura), "FRAN co ROMANI / MARMOLISTA BAR NA" (angle inferior esquerre, al peu del monument), i "D. ENRIQUE SAGNIER / ARQUITECTO BAR NA" (angle inferior dret, al peu del monument). Elements funeraris: corona, triomf davant la mort, l'Alfa i l'Omega.

Ús actual

Panteó. Sepulcre amb escultura. Hipogeu.

Ús original/altres

Panteó. Sepulcre amb escultura. Hipogeu.-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta

Regular, falta manteniment i una restauració.

Entorn/Jardí

Bo

Estructura/Interior

Informe estructural.

Entorn de protecció

És un sepulcre amb figura escultòrica, que es troba en el camp central del cementiri al costat d'altres sepulcres amb figures escultòriques formant parcel·les amb tanques.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i Creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formin part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Arq: Enric Sagnier; Escultor: Agàpit Vallmitjana, queden protegides totes les inscripcions i el simbolisme de tot el panteó.

Entorn de protecció

L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció

Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació

Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Panteó Aleix Vidal Quadras

486-EA

Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica El 1884 el panteó s'estava construint, faltant encara la part escultòrica, que no es finalitzà fins el juny del 1885 quan Agàpit Vallmitjana anà a Sitges per col·locar l'àngel del Judici final, element que es convertirà en una de les fórmules més utilitzades pels nostres escultors; el més habitual són les figuracions angèliques en la part davantera dels sepulcres llençant flors sobre l'enterrament o bé portant una corona de flors a les seves mans.

Bibliografia
 AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
 BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.
 CASTAÑEDA L, RODRIGO M. Los Vidal Quadras: familia y negocios, 1833-1871. Barcelona Quaderns d'Història. 2004.
 COLL I. El Panteó Vidal Quadras del Cementiri de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 49. 1989.
 COLL I. El Panteó Vidal Quadras del Cementiri de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 53. 1990.
 ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.

Panteó Aleix Vidal Quadras

486-EA

MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
 NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Observacions

L'autor de l'edifici, Enric Sagnier i Vilavecchia, va néixer a Barcelona l'any 1859 i va obtenir el títol d'arquitecte el 1892. Va obtenir tres vegades el premi al millor edifici convocat per l'Ajuntament de Barcelona i és autor d'obres destacades en aquesta ciutat, entre elles l'edifici de la Caixa d'Estalvis de la Via Laietana. A Sitges va projectar diferents cases, algunes d'elles d'estil plenament neogòtic i d'altres d'estil noucentista. Agàpit Vallmitjana i Barbany (Barcelona, 24 de març de 1832 - Barcelona, 25 de novembre de 1905) fou un escultor català. Juntament amb el seu germà Venanci Vallmitjana, varen suposar un gran paradigma dins de l'escultura catalana de mitjans del segle XIX introduint una tècnica natural-realista, tant pel que fa al seu procés creatiu com en el camp de l'ensenyament. En solitari, les obres d'Agàpit destaquen pel sentiment que posseeixen, els plecs, la seva harmonia i la morbidesa de les carns.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

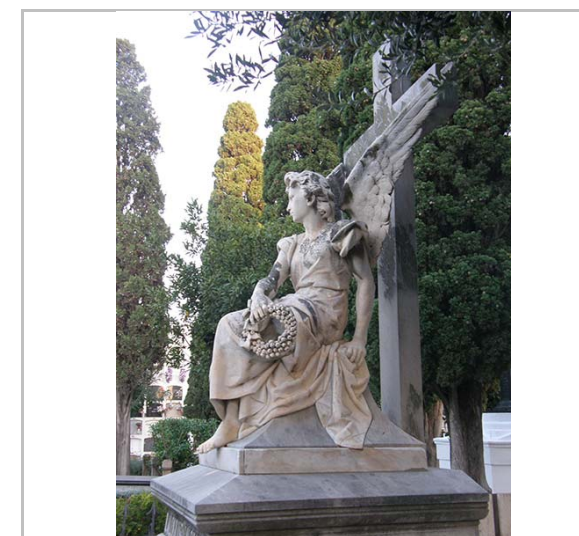
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

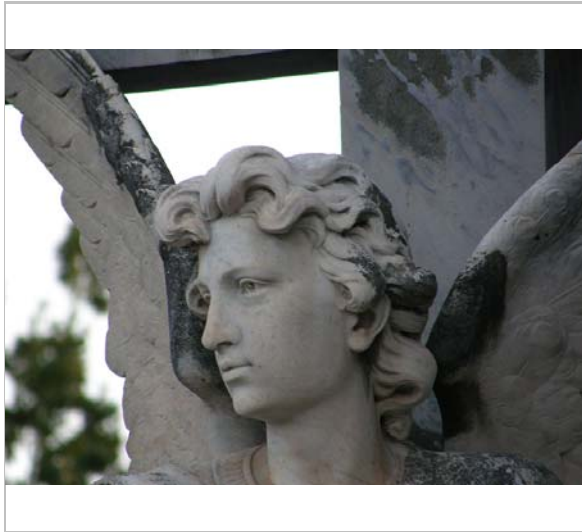
Detall de l'escultura. 31.7.2014
Jaume Marsé

Vista de l'escultura. 26.10.2014
Jaume Marsé

Panteó Aleix Vidal Quadras

486-EA

Detall de l'Àngel. 26.10.2014
Jaume Marsé

Detall de l'omega. 19.9.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Manuel Vidal i Quadras

487-EA

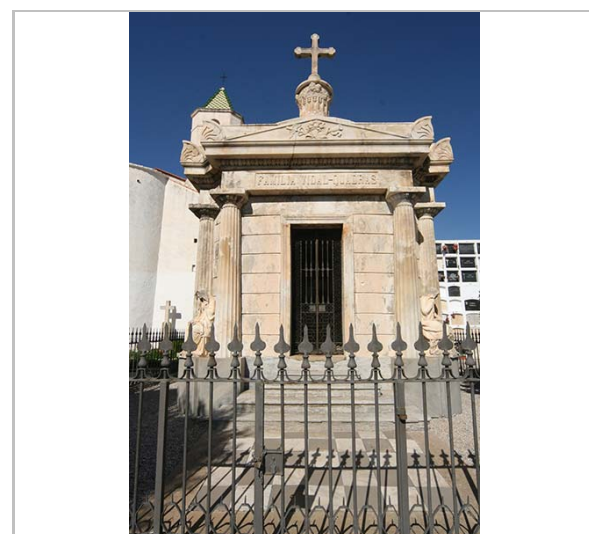
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal del panteó. 31.7.2014
JM Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	487-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1856
Autoria	Arq/M.O. Josep Cros Juliana; Escultor Alexandre Mariotti
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Manuel Vidal i Quadras

487-EA

Elements

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó del comerciant Manuel Vidal i Quadras, que va preferir un panteó familiar a una sepultura individual.

Els primers sepulcres monumentals reflectien l'academicisme de la primera meitat del segle XIX. Es tracta d'una parcel·la tancada per una reixa de ferro i, en la part central, el panteó. És un panteó d'estil neoclàssic, adoptant l'ordre dòric en la seva composició clàssica. El material de marbre de Carrara de color blanc i negre. El mausoleu és de proporcions clàssiques formant una planta quadrada amb cantonades a escaire. El panteó està situat en una peanya de marbre negre de cantons arrodonits. En una de les façanes trobem la porta d'entrada la qual s'accedeix mitjançant una escalinata de forma decreixent. Un portal remarcat per una motllura estriada dona pas a la capella. La porta amb una reixa de forja amb dibuixos geomètrics i gregues amb barrots verticals al centre de la composició. Les façanes es componen de dos pilars clàssics sense basament, amb fust estriat i capitell dòric. Els pilars suporten un arquiteu amb la inscripció en relleu Família Vidal-Quadras.

Formen la cornisa, un fris clàssic, un sofit, una corona i cimaci. Sobre la cornisa, un frontó remarcat amb una cornisa i als extrems uns acroteris o antefixes. En la part central del frontó destaca un relleu central, un caduceu (una vara amb dues serps símbol de Mercuri, el protector del comerç) i una cornucòpia (corn de l'abundància). Al frontó oposat hi ha un relleu de rellotge de sorra amb corona i ales, simbologia maçònica. Aquest rellotge alat representa la sublimació i transfiguració d'Osiris, sent el símbol de la immortalitat i de la resurrecció.

A les parets de tancament de la capella, a la part central, hi ha els panells llisos, on eren els relleus amb les corresponents escenes dels tres moments importants de la vida de la seva família. A les cantonades, figures femenines segudes amb vel i túniques amb expressió de dolor amb postures de mans creuades, mà al cor, mà al cap, mans en pregària. Una bona interpretació del dolor. Aquest tema volia donar testimoni de la creença en la resurrecció cristiana.

Remat de la coberta amb forma de casquet radial construïda de pedra i amb entrega d'escòcia amb tambor en forma quadrada, en la seva base, amb remat de lluernia amb ornaments de la arquitectura barroca. Els relleus de querubins i ornamentació de núvols. Els querubins servien al propòsit de magnificar la santedat i el poder de Déu.

La lluernia sense finestres remata amb un barret acomodat i, a sobre, la creu esculpida en pedra orientada a la frontal del portal.

En el sòcol del panteó petites finestres, protegides per reixes de ventilació. Al pla de paviment es troben reixes de forja ornamentada que protegeix l'escala a l'hipogeu.

La signatura del panteó: "JOSE CROS / DE ESTA VILLA / LO INVENTO Y CONSTRUYO" (emmarcat en un rectangle a la banda esquerra del darrera) i "ALESSANDRO MARIOTTI / DE CARRARA / LO EJECUTO EN MARMOL" (emmarcat en un rectangle a la banda dreta del darrera).

Ús actual Panteó, capella, arquitectura funerària. Hipogeu

Ús original/altres Panteó, capella. Arquitectura funerària.

Estat conservació Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta Regular, falta manteniment i una restauració

Entorn/Jardi Bo

Estructura/Interior Informe estructural. Desconegut l'estat dels hipogeus.

Entorn de protecció Bo, Cementiri de Sant Sebastià. És un panteó amb figura escultòrica, que es troba en el camp del cementiri al costat d'altres sepulcres amb figures escultòriques formant parcel·les amb tanques.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el

Panteó Manuel Vidal i Quadras

487-EA

converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formin part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre. L'obra funerària Arq/M.O. Josep Cros Juliana; Escultor Alexandre Mariotti.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a preservar	Tot el panteó.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.

Panteó Manuel Vidal i Quadras

487-EA

Altres intervencions Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109.
Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.

Usos permesos Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

Usos prohibits Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Manuel Vidal Quadras, el 1856, quan va morir el seu fill Antoni, va encarregar la construcció d'un Mausoleu al mestre d'obres Josep Cros i Juliana. El projecte va ser fet pel mestre d'obres però el va portar a terme Alexandre Mariotti un escultor italià de Carrara. En el contracte es comprometia a executar la construcció en marbre negre el sòcol i els graons, i en marbre blanc la resta de del panteó. Mariotti va acabar la feina el desembre 1857. Les peces del mausoleu van ser traslladades des d'Itàlia a Sitges. Es va muntar tot al cementiri on hi van intervenir els serrallers Nicolau Costa i Josep Bassons com també el escultor Bartomeu Ferreri. Les despeses de tot van ser de 8.833 duros. Manuel Vidal Quadras encarregà al pintor i arquitecte Joan Soler i Cortina els relleus de cada cara del mausoleu, amb la finalitat de reproduir determinades escenes dels tres moments importants de la seva família. La primera, sortida de Sitges i comiat dels germans a la seva mare 1809; la segona, la rebuda pel pare a Maracaibo 1809; i la tercera, la tornada de Maracaibo a Sitges, el 1833.

Aquesta decoració escultòrica es completaria amb quatre figures femenines i unes dones adolorides que representarien la tristesa i el dolor per la mort. Actualment en el mausoleu les plaques de relleu de la història dels Vidal i Quadras no estan presents, ja que van ser retirats per la família.

El comerciant Manuel Vidal Quadras va néixer a Sitges en 1793 i va morir a Barcelona en 1861. Va contraure matrimoni amb Anna Ramon i Marquès a la ciutat de Maracaibo, on els germans Vidal i Quadras havien arribat l'any 1809. És un dels més reconeguts "americanos" de Sitges que s'enriquieren mitjançant els negocis amb les colònies espanyoles. Amb setze anys va marxar cap a Amèrica, acompanyat del seu germà Aleix; ambdós s'establiren a Maracaibo (Veneçuela) i a Santiago de Cuba. Van crear la firma "Vidal Hnos" i es dedicaren a la importació i exportació de diversos productes. Va tornar a Sitges l'any 1833.

El 12 de gener de 1852 el propi Manuel Vidal i Quadras s'adreçava a les autoritats municipals tot sol·licitant llicència d'obres per a edificar una casa al c/ del Port de n'Alegre. El 1853, després d'executar aquest projecte, va tornar a dirigir-se al consistori per a obtenir permís d'obrir finestres i balcons de cara al mar. Aquell mateix any es va decidir a fer un jardí davant de casa seva, que estaria delimitat per una tanca de ferro, definint el projecte com "un huerto de recreo" (Fitxa núm. 207-EA).

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
CASTAÑEDA L, RODRIGO M. Los Vidal Quadras: familia y negocios, 1833-1871. Barcelona Quaderns d'Història. 2004.
COLL I. El Panteó Vidal Quadras del Cementiri de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 49 (1989) i 53 (1990).
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Manuel Vidal i Quadras

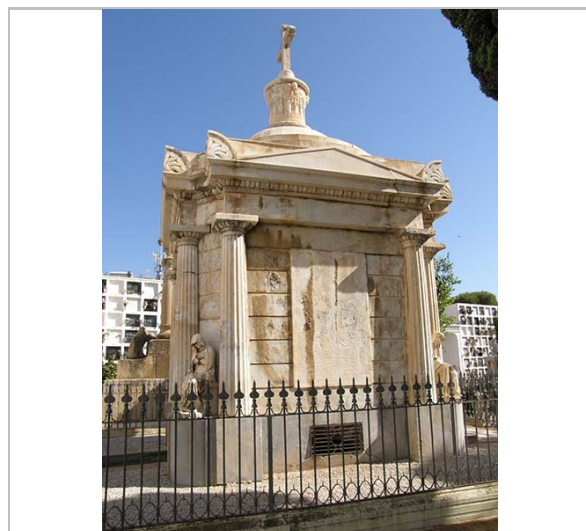
487-EA

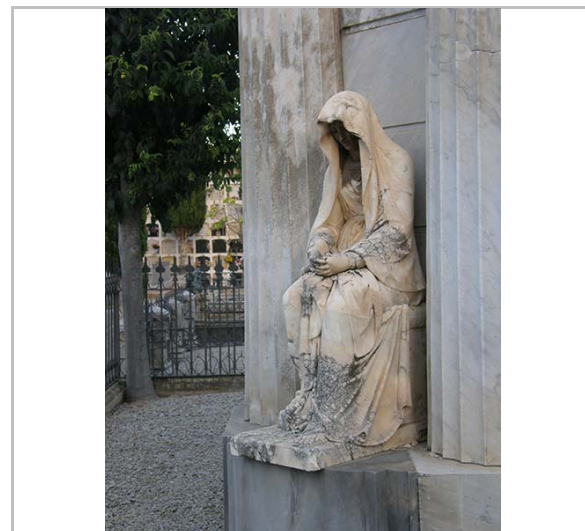
Planejament vigent. 2006.
MUC

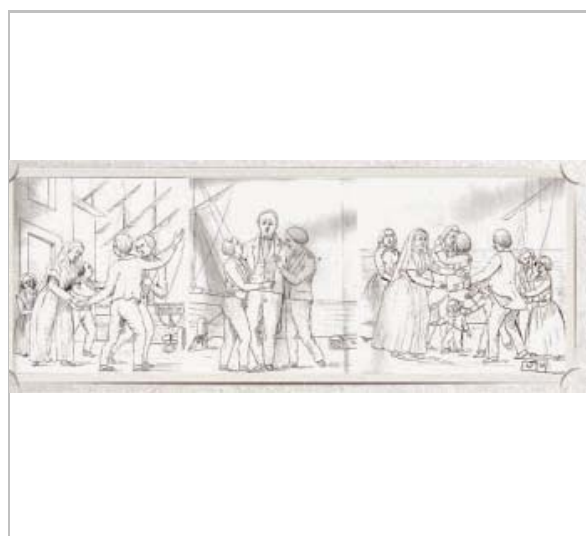
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

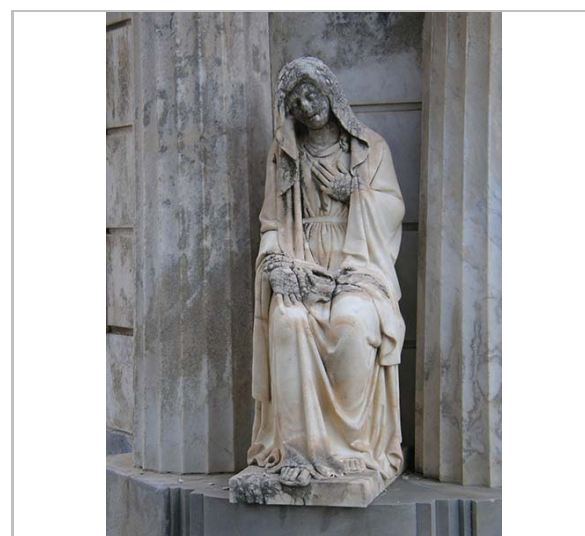
Vista lateral del panteó. 31.7.2014
JM Pujol

Una de les figures femenines. 26.10.2014.
JM Pujol

Esbós previ de les tres làpides
GES

Una de les figures femenines. 26.10.2014.
JM Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Cros i Juliana

488-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Imatge del panteó. 31.7.2014.
JM Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	488-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1908
Autoria	Arq/M.O. Josep Cros Juliana; Escultor: Josep Llimona i Bruguera (1864-1934)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Cros i Juliana

488-EA

Elements

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó del mestre d'obres Josep Cros i Juliana (1830 - 1906). Consta de dos graons que ens porten a un basament, on hi ha la inscripció: " Sepulcre propietat de José Cros Julia i Família". A sobre del basament, la columna, amb capitell decorat amb flors de la passió, coronada per una creu (pedra), a l'anvers hi ha Jesús crucificat i al revers la Mare de Déu; el basament o promontori pot simbolitzar la muntanya Gòlgota, la columna, el símbol del martiri de Jesús i la creu el símbol de Glòria, síntesi del Cel i la Terra. Mentre que en el costat dret, asseguda, hi ha una noia (marbre) que recolza el cap al braç dret i aquest també recolzat en el basament de la creu i la mà esquerra reposa sobre de la faldilla de l'ampli vestit llis que porta. Té la mirada frontal, absorta en els seus pensaments i desprèn una atmosfera de serenitat i resignació de l'escultor Llimona.

Ús actual

Sepulcre, sarcòfag, amb escultura

Ús original/altres

Sepulcre, sarcòfag escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta

Regular

Entorn/Jardí

Bo

Estructura/Interior

Informe estructural. Desconegut l'estat dels hipogeus.

Entorn de protecció

Bo. Cementiri de Sant Sebastià. És un panteó amb figura escultòrica, que es troba en el camp del cementiri al costat d'altres sepulcres amb figures escultòriques formant parcel·les amb tanques.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre. Escultor Josep Llimona i Bruguera.

Entorn de protecció

L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació

Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta

Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i

Panteó Cros i Juliana

488-EA

arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.

És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.

Entorn/Jardí Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.

Estructura/interior No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.

Elem. a preservar L'escultura de Josep Llimona Bruguera.

Elem. a adequar Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.

Entorn de protecció L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.

Gestió Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.

Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.

Altres intervencions Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.

Usos permesos Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

Usos prohibits Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Josep Cros Juliana fou mestre d'obres, de les quals destaquen les cotxeres de Vidal Quadres i la casa de Vidal Quadres.

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Observacions Josep Llimona i Bruguera (Barcelona, 8 d'abril de 1864 - 27 de febrer de 1934). Format des de petit amb Frederic Trias, i després a Llotja, amb els Vallmitjana i amb Nobas. Complí nombrosos encàrrecs, molts d'ells per a monuments funeraris, i en l'Exposició Internacional de Belles Arts de Barcelona del 1907 el seu Desconsol obtingué el premi d'honor. Féu diverses obres públiques, com el monument al Doctor Robert (1903-10), de Barcelona. El 1924 féu una de les seves millors obres, el Sant Jordi, de postura totalment insòlita en una estàtua eqüestre (parc de Montjuïc, Barcelona). Fou un artista eclèctic que

Panteó Cros i Juliana

488-EA

assimilà i estilitzà amb personalitat els corrents europeus, entre els quals, el simbolisme, motiu pel qual hom l'ha considerat com el principal escultor del Modernisme català, especialment a partir de la realització del seu cap femení Modèstia (1891).

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Làpida. 31.7.2014.
JM Pujol

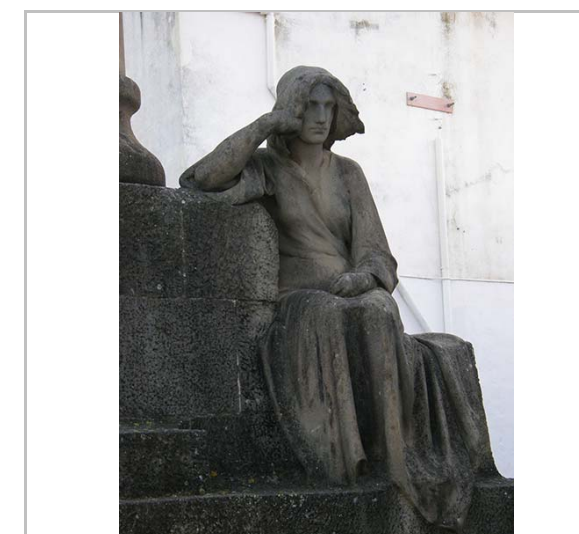

Figura de la noia pensativa. 26.10.2014
Jaume Marsé

Panteó Cros i Juliana

488-EA

La noia pensativa. 26.10.2014
Jaume Marsé

Detall de la creu. 26.10.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Antoni Robert Camps i Família

489-EA

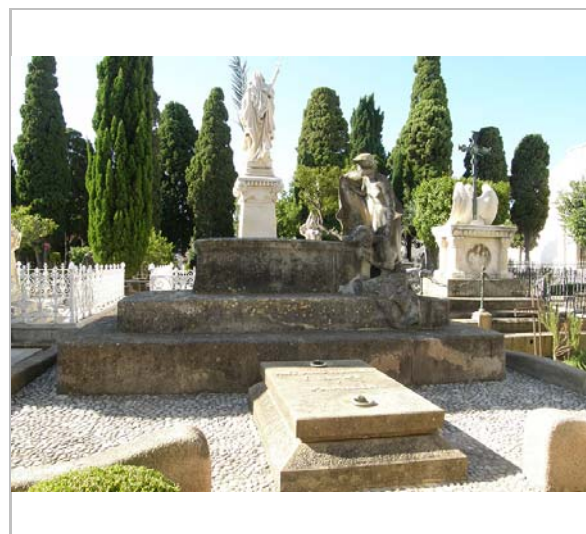
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	 Delimitació bé
			Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB	4.783	1.316		Pública

Plànol de localització
ICGC-estudi Pujol

Panteó. 31.7.2014.
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	POUM Sitges 2006
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	489-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1907
Autoria	Josep Llimona i Bruguera (1864-1934)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanys hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

Panteó Antoni Robert Camps i Família

489-EA

Elements

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó del comerciant Antoni Robert i Camps (Sitges, 1851 – Barcelona, 1905). Està compost de dos elements importants, un grup escultòric de dona amb postura de desconsol i de resignació acompanyada per un àngel humanitzat sense ales, que mostra el camí de l'altre vida amb una mirada a l'infinit i amb el braç estès i túnica protectora. La base del conjunt escultòric té una part destinada a un sarcòfag esculpit al centre amb una creu càtara. A la base un esglaonat fins la làpida al pla de terra amb una llosana plana de pedra amb dos tiradors de bronze en forma d'anella i amb la inscripció en relleu del nom ANTONI ROBERT I CAMPS I FAMÍLIA. El paviment amb pedra de canto rodats i ciment raspallat. La tanca rematada amb un bordó de pedra repicada de poca alçada repuntant al pas central. SIMBOLISME: els àngels-guies tenen la funció d'acompanyar a les ànimes en el trànsit cap a l'altra vida i, per tant, acostumen a anar acompanyats (abraçats) de dues figures humanes que representen la Fe consolant el Dolor. Un conjunt que té molt en comú amb el que va realitzar pel panteó de la Família de Pere Grau Maristany al Masnou, 1901.

Ús actual

Panteó i sepulcre escultòric familiar

Ús original/altres

Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Dolent; Presenta una esquerda al cap de la dona dreta i altres micro fissures, bio colonització de líquens, brutícia i crosta negra.

Façanes/Coberta

Dolent

Entorn/Jardí

Bo

Estructura/Interior

Desconegut l'estat dels hipogeu

Entorn de protecció

Bo. Cementiri de Sant Sebastià. És un panteó amb figura escultòrica, que es troba en el camp del cementiri al centre de l'entrada principal als costats d'altres sepulcres amb figures escultòriques formant parcel·les amb tanques.

Situació de risc

Altres riscos; Vandalisme

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Una de les raons de catalogació es l'obra escultòrica de Josep Llimona i Bruguera. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
El grup escultòric es de l'escultor Josep Llimona i Bruguera.

Entorn de protecció

L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació

Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un

Panteó Antoni Robert Camps i Família

489-EA

	informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a preservar	Escultures de Josep Llimona Bruguera.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Antoni Robert Camps fou comerciant (1851-1905). Fill de Magí Robert Aldrofeu. En 1871 es va traslladar a Port Príncipe, Cuba. Fou gerent de la casa comercial Robert i Carreras Hnos, a Nuevitas (Cuba), ocupà diferents càrrecs públics i fou propietari d'una flota de vaixells. Estava casat amb Lorenza Rodríguez. Va construir una casa, 1888-89, (Can Robert) amb estil eclecticista al carrer de l'Illa de Cuba núm. 13, actualment Hotel Renaixença. (Fitxa núm. 118). Va morir al juliol de 1905.
L'Eco, 3/11/1907: "Como reformas hechas en nuestra necrópolis durante el año solo podemos mencionar el arreglo de la sección de nichos de la parte del mar y la urbanización del departamento neutro; actualmente se construyen dos panteones propiedad de don Antonio Carreras y de don Antonio Robert en el primer grupo del cementerio católico".

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i

Panteó Antoni Robert Camps i Família

489-EA

Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
L'ECO DE SITGES, 3/11/1907
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Inf. complementària Cap. No s'ha realitzat cap manteniment.

Observacions Josep Llimona i Bruguera (Barcelona, 8 d'abril de 1864 - 27 de febrer de 1934). Format des de petit amb Frederic Trias, i després a Llotja, amb els Vallmitjana i amb Nobas. Complí nombrosos encàrrecs, molts d'ells per a monuments funeraris, i en l'Exposició Internacional de Belles Arts de Barcelona del 1907 el seu Desconsol obtingué el premi d'honor. Féu diverses obres públiques, com el monument al Doctor Robert (1903-10), de Barcelona. El 1924 féu una de les seves millors obres, el Sant Jordi, de postura totalment insòlita en una estàtua eqüestre (parc de Montjuïc, Barcelona). Fou un artista eclèctic que assimilà i estilitzà amb personalitat els corrents europeus, entre els quals, el simbolisme, motiu pel qual hom l'ha considerat com el principal escultor del Modernisme català, especialment a partir de la realització del seu cap femení Modèstia (1891).

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
ICGC

Panteó Antoni Robert Camps i Família

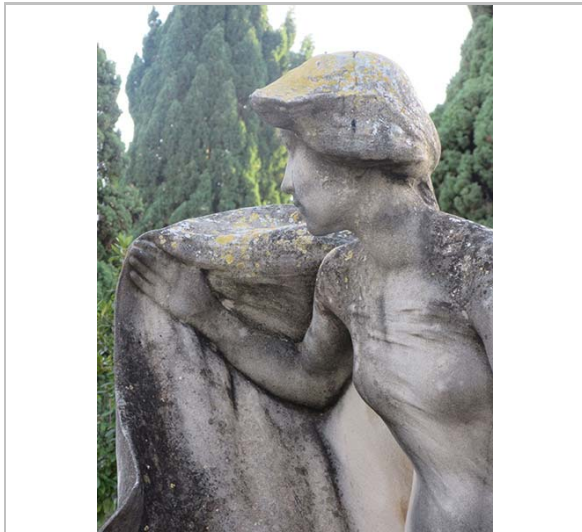
489-EA

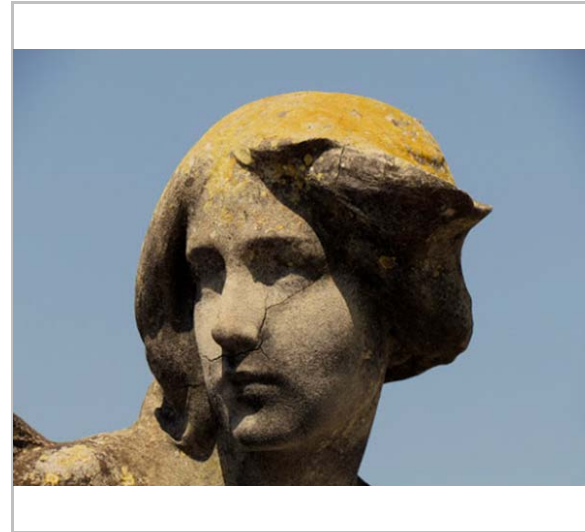
Làpida. 2011.
V. Ferris

Detall. 2014.
J.M. Pujol

Detall. 2014.
J.M. Pujol

Detall de l'esquerra. 2011.
V. Ferris

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Antoni Serra Ferret

490-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	490-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1901
Autoria	Escultor: Josep Reynés Gurguí (1850- 1926)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Antoni Serra Ferret

490-EA

Elements

de piràmide.

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó delimitat per un mur baix serpentejant de pedra, amb una obertura central tancada per una cadena de bronze amb les baules unides mitjançant medallons amb la flor de la passió i el central, de major grandària, amb una creu petada, envoltada de pensaments. La cadena està ancorada al mur mitjançant uns pilars del mateix material, amb motius vegetals. El pedestal i la paret frontal són de pedra, contenint una gran creu al centre, de la qual emanen uns rajos de llum. La paret està decorada amb motius florals diversos, figurant en el costat dret la signatura de l'escultor, al costat de la flor i el fruit del cascall. L'escultura és de marbre i representa una dona pregant (representació de la fe), assegurada en un tron. Està realitzada en el més pur estil modernista, amb les seves formes delicades i làngüides, els seus contorns arrodonits, els cabells deixats anar, el seu vestit eteri i l'expressió de serenitat i recolliment. Als seus peus trobem una senzilla làpida de perfil arrodonit, amb la inscripció i dues argolles de bronze. A la dreta del pedestal trobem la firma de Reynés. Hem d'esmentar el robatori de la cadena i barana.

Ús actual

Panteó i sepulcre escultòric familiar

Ús original/altres

Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeu

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació

Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els

Panteó Antoni Serra Ferret

490-EA

	paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a preservar	L'escultura de Josep Reynés Gurguí.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Antoni Serra i Ferret (Sitges, 1850 - Barcelona, 1920). Comerciant. Viatjà a Cuba a la ciutat de Santiago. El 1882 entra com a soci industrial de la casa J. Serradell i Cia. El 1890 reconstitueix l'empresa com a Vidal i Serra i Cia, juntament amb Vidal Dimas. El 1900 va sufragar el cost dels ornaments modernistes del pont d'en Domènech. Es va casar al Josepa Vallmajó i Cosp. El 1902 vingué a Catalunya fou soci de Teixidó y Rodés SC. dedicada a la fabricació i venda de teixits. A Sitges L'arquitecte Salvador Vinyals li va construir, l'any 1902, una casa al passeig del Ribera. (Fitxa 343-EA). Entrà a formar part de la Societat Anònima Vichy Catalan, de la qual va ser accionista majoritari. Entre 1911 i 1920 va ser president. Va participar en altres empreses de Santiago de Cuba i va ser president del Pavelló de mar a Sitges en el 1914. Va morir a Barcelona al febrer de 1920. Josep Reynés Gurguí, escultor, l'any 1897 ja havia fet el seu mausoleu.

Eco, 22/12/1901: "El distinguido escultor don José Reynés ha terminado la figura en mármol destinada al panteón del compatriota D. Antonio Serra Ferret. Es una estatua que por lo clásico de sus líneas, por los pliegues del ropaje, por la expresión dolorida del rostro y por cuantos detalles la avaloran constituye una de las mejores creaciones del celebrado artista".

Panteó Antoni Serra Ferret

490-EA

Eco, 28/9/1902: "... El autor del proyecto, el celebrado escultor D. José Reynés, ha escogido el estilo modernista que labrado en piedras y en mármoles, resulta suntuoso; la mirada fija desde luego en la figura de mármol que representa una joven sentada sobre una esbelta peana en actitud de orar, cubierta toda ella con holgada vestidura cuya transparencia hace adivinar las purísimas líneas de sus esculturales perfiles, completando el artístico decorado un ribazo de formas desiguales con manajo de adormideras y de pasionarias de grandioso efecto."

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.
L'ECO DE SITGES, 11/8/1901
L'ECO DE SITGES, 22/12/1901
L'ECO DE SITGES, 28/9/1902
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Observacions

Josep Reynés i Gurguí (Barcelona, 1850 - 1926) fou un escultor català. Format a l'Escola de la Llotja, amb els germans Agàpit i Venanci Vallmitjana i a París (1873-1876), on va coincidir amb Manuel Fuxà. Ambdós havien estat aprenents al taller de Rossend Nobas. A París va treballar al taller de Jean-Baptiste Carpeaux (1827-1875) de qui va rebre la influència en un estil poc academicista i dotat d'un naturalisme àgil orientat cap al decorativisme.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

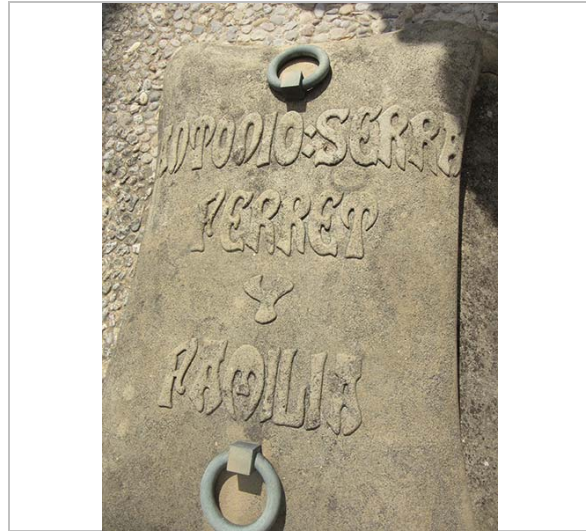
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Panteó Antoni Serra Ferret

490-EA

Làpida. 19.9.2015

JM. Pujol

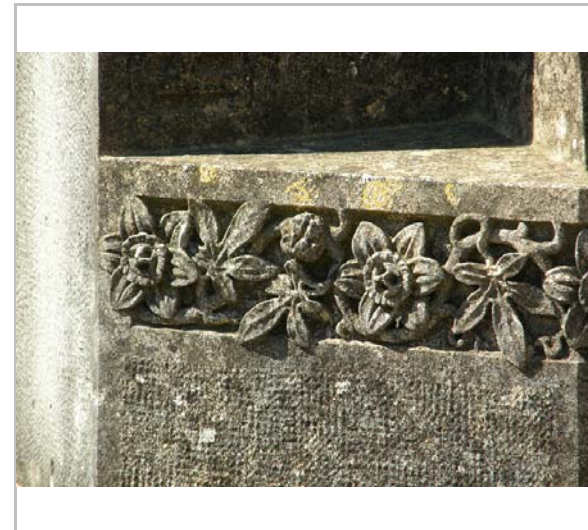
La figura orant. 26.10.2014

Jaume Marsé

Detall del cademat de bronze. 19.9.2015

JM. Pujol

Detall. Les flors de la passió 31.7.2014

Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Manuel Robert Aldrofeu

491-EA

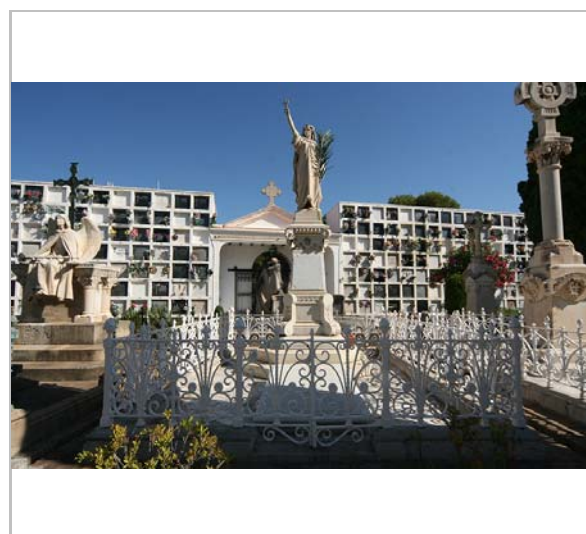
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	491-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1902
Autoria	A. Ciorau; Escultor: Josep Reynés Gurguí
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Manuel Robert Aldrofeu

491-EA

Elements

de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó del comerciant Manuel Robert i Aldrofeu (Sitges, 1836 - Barcelona, 1903), que es va retirar a Sitges després d'haver viscut a Puerto Príncipe (Cuba), on, l'any 1860, havia format la societat "Robert Hnos. i Cia", dedicada al comerç de queviures. De marbre de Carrara i bronze, l'escultura representa una matrona que amb el cap cobert amb una toca que recorda el vestit hebraic, volia simbolitzar la llei antiga; amb la mà dreta aixeca el signe redemptor de la creu, representació de la nova llei, mentre que amb l'esquerra sosté la palma daurada dels màrtirs, símbol de la fe i del triomf davant la mort; idea que ja havia emprat l'any 1886 al Panteó Bonaplata (cementiri de Montjuïc) on una escultura igual es va situar com a coronació d'una capella funerària.

Anagrama de Crist. Signat "Reynés" a l'angle inferior esquerra de l'escultura.

Ús actual

Panteó i sepulcre escultòric familiar

Ús original/altres

Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Part de la cadena perimetral ha desaparegut.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeus

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.
És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del

Panteó Manuel Robert Aldrofeu

491-EA

	cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a preservar	L'escultura de Josep Reynés Gurguí.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica El comerciant Manuel Robert i Aldrofeu (Sitges, 1836 - Barcelona, 1903) es va retirar a Sitges i a Barcelona després d'haver viscut a Puerto Príncipe (Cuba), on, l'any 1860, havia format la societat "Robert Hnos. i Cia", dedicada al comerç de queviures. Es casà amb Concepció Mestre, on també està enterrada, junt amb els seus fills Enric i Manuel. Manuel Robert va comprar a Sitges la finca coneguda com a Hort Gran, que en 1880 vengué a Jaume Sunyer qui urbanitzà aquests terrenys on s'obriren els carrers de l'Illa de Cuba, Sant Isidre i Francesc Gumà. El 1902 disposà la construcció d'aquest panteó. Va morir a Barcelona i enterrat a Sitges el mes de maig de 1903.

Eco, 17/8/1902: "El cementerio de esta villa se ha enriquecido artísticamente gracias al monumento funerario levantado en su recinto a expensas del compatriota don Manuel Robert Aldrofeu. Tuvo este el buen acuerdo de confiar la realización de la obra al distinguido escultor don José Reynés, quien ha cumplido el encargo con aquella maestría que todo el mundo le reconoce justamente.

La elegancia de líneas el Panteón es tal que la mirada del espectador descansa en su contemplación embelesándose ante la presencia de un todo perfectamente armónico; toda la obra es de mármol blanco de Carrara; sobre el pedestal, de una sencillez no reñida con la riqueza que le proporciona el decorado de adormideras y pasionarias, se

Panteó Manuel Robert Aldrofeu

491-EA

destaca la bellíssima figura de una matrona hebrea ostentando en la mano derecha una cruz cómo simbolo de la religión triunfante y abrazando con el brazo izquierdo la palma de la victoria; la estatua resulta, por la espléndida holgura del ropaje, por la bien entendida indumentaria, por su misma severa actitud y por si proporcionalidad con el pedestal, de un efecto sorprendente.

Reciba el artista señor Reynés nuestra cordial felicitación por su nueva obra y el propietario señor Robert nuestra enhorabuena ..."

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.
L'ECO DE SITGES, 24/8/1901
L'ECO DE SITGES, 17/8/1902
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Observacions

Josep Reynés i Gurguí (Barcelona, 1850 - 1926) fou un escultor català. Format a l'Escola de la Llotja, amb els germans Agàpit i Venanci Vallmitjana i a París (1873-1876), on va coincidir amb Manuel Fuxà. Ambdós havien estat aprenents al taller de Rossend Nobas. A París va treballar al taller de Jean-Baptiste Carpeaux (1827-1875) de qui va rebre la influència en un estil poc academicista i dotat d'un naturalisme àgil orientat cap al decorativisme.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Panteó Manuel Robert Aldrofeu

491-EA

Lápida. 31.7.2014
JM. Pujol

Lápida moderna adaptada al conjunt. 31.7.2014
JM. Pujol

El pedestal. 31.7.2014
Jaume Marsé

La figura amb la palma i la creu. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Francesc Carreras Robert

492-EA

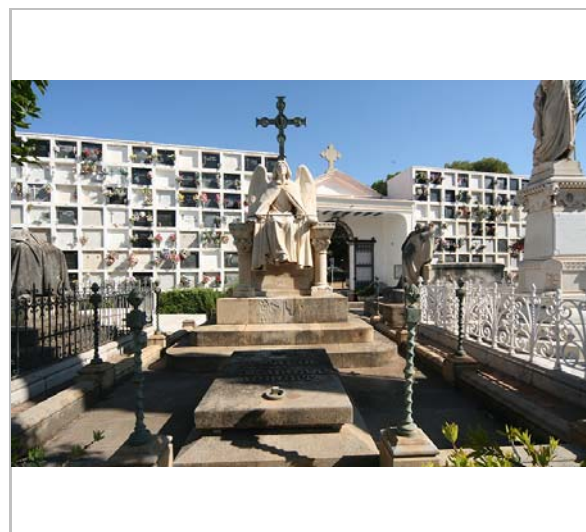
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	492-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1907
Autoria	Arquitecte: Enric Sagnier Escultor: Manuel Fuxà Leal
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Francesc Carreras Robert

492-EA

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.	
Elements	Panteó del comerciant Francisc Carreras i Robert (Sitges, 1849 - Barcelona, 1912). De marbre i bronze, l'element escollit per decorar aquest monument funerari és l'àngel del Judici Final amb la trompeta i recolzat sobre una creu de bronze, amb la representació de Crist i el tetramorfs. Signat "M. Fuxà", a la base de la columna, angle inferior dret. Creus de diferents formes decoren el fris de les columnes.
Ús actual	Panteó i sepulcre escultòric familiar
Ús original/altres	Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Panteó Francesc Carreras Robert

492-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a preservar	L'escultura de Manuel Fuxà Leal
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica A Sitges, Fuxà realitzà dos encàrrecs per a dos membres d'aquesta família, segurament degut a la coneixença amb la família, ja que Fuxà vivia en una casa del carrer d'Aragó, 329, propietat d'Antoni Carreras i Robert. Una germana dels dos Carreras, Eulàlia Carreras i Robert, fou la muller del pintor sitgetà Arcadi Mas i Fondevila. Francesc Carreras i Robert, fou comerciant. Fill de Francesc Carreras i Milà, i Josepa Robert Aldrofeu, vivien al carrer Major. El 1866 era a Santiago de Cuba amb el seu germà Antoni. Un germà de Francesc Carreras, en Pere Carreras i Milà, estava casat amb Josepa Robert i Giró. L'arquitecte Eduard Mercader i Sacanella li va construir una casa d'estil neoromànic al carrer de Francesc Gumà - carrer de Sant Isidre (Fitxa núm. 112-EA).

Francesc Carreras Robert sembla que primer va tenir un altre panteó, el num fitxa 509, actualment propietat de la família García Munté. A l'Eco 30/10/1898: "Panteón de don Francisco Carreras Robert. Mas modesto que los antes reseñados, consiste en una gradería jaspeada de color oscuro sobre la cual se levanta el monumento rematado en una cruz de pequeñas proporciones; todos sus cuerpos son de mármol, cercándolo una verja y contribuyendo a la ornamentación general del sagrado recinto".

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
L'ECO DE SITGES, 30/10/1898

Panteó Francesc Carreras Robert

492-EA

MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Observacions

L'autor de l'edifici, Enric Sagnier i Vilavecchia, va néixer a Barcelona l'any 1859 i va obtenir el títol d'arquitecte el 1892. Va obtenir tres vegades el premi al millor edifici convocat per l'Ajuntament de Barcelona i és autor d'obres destacades en aquesta ciutat, entre elles l'edifici de la Caixa d'Estalvis de la Via Laietana. A Sitges va projectar diferents cases, algunes d'elles d'estil plenament neogòtic i d'altres d'estil noucentista. Manuel Fuxà i Leal (Barcelona, 1850-1927) fou un escultor català. Va cursar estudis en l'escola Llotja de Barcelona amb el mestre Rossend Nobas. Va continuar el seu aprenentatge a París. Malgrat que va viure en plena època del modernisme català, la seva obra solament en mostra una lleugera influència i es decanta més per un estil clàssic i convencional. Va muntar un taller a Barcelona i de seguida va tenir nombrosos encàrrecs. La seva obra principal i més valorada és la monumental.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

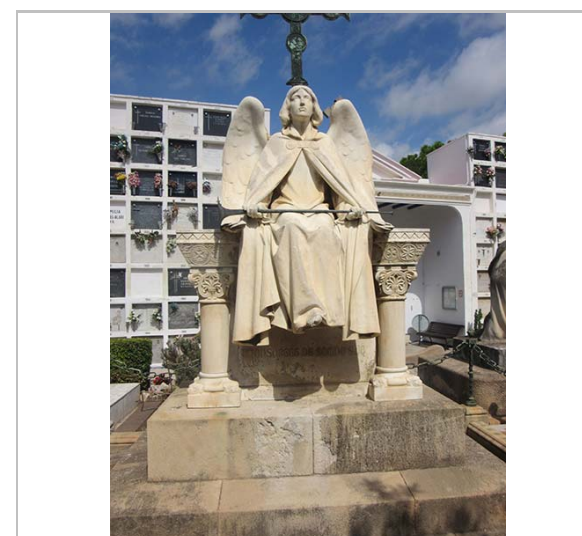
Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

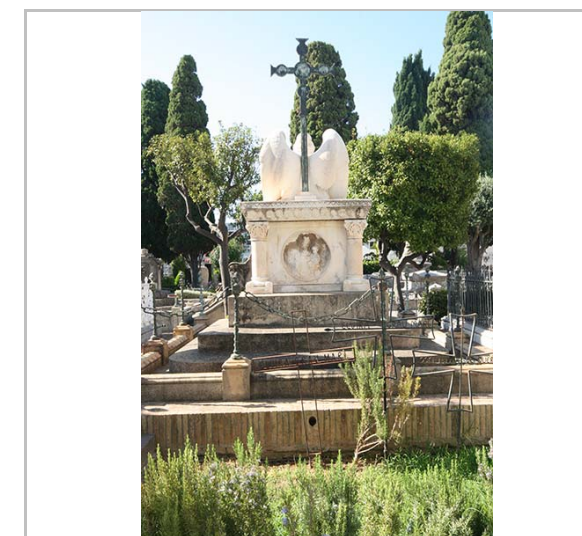
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

L'àngel. 19.9.2015
JM. Pujol

Imatge posterior. 31.7.2014
JM. Pujol

Panteó Francesc Carreras Robert

492-EA

Detall de l'àngel. 31.7.2014
Jaume Marsé

La firma de Fuxà. 31.7.2014
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Joan Pintó i Arabitg

493-EA

Altres denominacions Panteó Família Bofill

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 19.9.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	493-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Classicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1853
Autoria	Arquitecte: Elies Rogent Amat Col·laborador: M.Font
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles

Panteó Joan Pintó i Arabitg

493-EA

s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Elements

Panteó d'estil neogòtic del comerciant Joan Pinto i Arabitg (Sitges 1769-1852). Temple de arquitectura neogòtica. Petit temple a quatre cares ubicat sobre peanya o tomba de certa alçada amb làpida amb carreus i marbres vermells. Temple amb timpà i frontó a les quatre cares, rematats amb pinacles en forma de copa ornamentada amb fulls. Destaca un rosetó calat amb forma de full quadrifoli. Les façanes principals del panteó amb doble arc carpanell, sobre mainell i columnes lobulades als laterals. Capitells amb diverses formes de fulles. Les façanes més estretes mostren arcs ogivals. Tot ells de marbre de Carrara.

La placa de marbre desapareguda duia un escrit en diagonal que deia "AQUÍ YACE EL S.D. JUAN PINTO CABALLERO DEL R.O. AMERICANA DE ISABEL LA CATOLICA MURIO A LOS LXXXIII AÑOS DE EDAD EN IV DE OCTUBRE DE MDCCCLII. Aquesta fou substituïda per una altra que fa referència als nous propietaris.

Ús actual

Panteó i sepulcre escultòric familiar - Arquitectura funerària

Ús original/altres

Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Bo; Recentment restaurat.

Façanes/Coberta Bo

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeu

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formin part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació

La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els

Panteó Joan Pintó i Arabitg

493-EA

	paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a preservar	Panteó de Elies Rogent Amat
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Joan Pintó i Arabitg obtingué, en 1794, autorització per anar a Amèrica, i tres anys més tard es trobava a Cartagena d'Índies (Colòmbia). Propietari de la fragata "La Sacra Família", va dur a terme una fructífera activitat comercial i fou condecorat amb la "Gran Cruz de la Orden Americana de Isabel la Católica". Quan retornà a Sitges promogué la construcció del Teatre Vell, primera sala de balls i espectacles que existí a la vila, ubicat en un solar del carrer de Sant Gaudenci, però no tan sols sufragà les obres, sinó que, va donar-lo a l'Hospital amb la finalitat que els ingressos que generés el seu lloguer anessin a parar a aquesta institució (per això també era conegut com el "Teatre de l'Hospital"). En morir llegà totes les propietats als seus nebots, els quals el 1856 li erigiren un panteó que, juntament amb el de Manuel Vidal i Quadras, fou la primera gran tomba monumental construïda en memòria d'un americano sitgetà.
Joan Pintó i Arabitg va morir solter a Sitges durant el mes d'octubre 1852, a la casa del carrer Parellades. La seva herència va ser repartida entre els seus nebots: Joan Manuel i Bonaventura Bofill i Pintó; Feliciana, casada amb Antoni Ferret i Guardia, i pares de Felicià Ferret i Bofill; Francesca, casada amb Bernardí Bofill i Pujol, el fill dels quals va ser Joan Llopis i Bofill (Sitges, 1847- Barcelona, 1916), autor del llibre "Assaig històric sobre la

Panteó Joan Pintó i Arabitg

493-EA

vila de Sitges" (1891); i Florència, casada amb el Sr. Amell i Carbonell.
Joan Manel Bofill i Pintó, casat amb Maria Ana Martorell Peña, reconeguts comerciants i naviliers catalans, que a mitjans del segle XIX tenien la seu a Barcelona, van tenir tres fills i una filla, els quals van mantenir, igual que els seus ascendents i descendents, una intensa relació amb Sitges. Joan Bofill i Martorell, un dels fills, diputat provincial, va ser Administrador de l'Ermida del Vinyet.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ARTIGAS I. Panteó Joan Pintó al cementiri de Sitges. 2010. 2019. Disponible a: criticartt.blogspot.com/2010/02/masses-dubtes-panteo-joan-pinto-al.html
ARTIGAS I. Qui era el senyor bofill de Sitges que va pintar Santigo Rusiñol? I quina relació tenia amb Ramon Casas? 2016. Disponible a: criticartt.blogspot.com/2016/06/qui-era-el-senyor-bofill-de-sitges-que.html
COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA. www.coac.net/COAC/centredocumentacio
L'ECO DE SITGES, 6/11/1897
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
MIRET X. Eco de Sitges. 9.4.2009.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Inf. complementària A l'any 2009 es va portar a terme una restauració que no va respectar la inscripció de la seva procedència històrica.

Observacions Elies Rogent i Amat (Barcelona, 1821 - 1897) és una de les figures més destacades de l'arquitectura catalana contemporània. A Barcelona la seva obra més coneguda és, sens dubte, la seu de la Universitat de Barcelona (1860), essent també significativa la seva tasca urbanística realitzada en diferents poblacions com Mataró i Sarrià. Des de mitjan segle XIX, va treballar a Sitges, on destaca el projecte d'obertura del carrer de les Parellades, els treballs per a la família Amell (Fitxes núm. 216-EA, 295-EA i 301-EA), la realització de la Casa Bofill, al carrer de Sant Bartomeu, i la reforma de la casa de Joan Pintó (Fitxa. núm. 189-EA).

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991 de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Panteó Joan Pintó i Arabitg

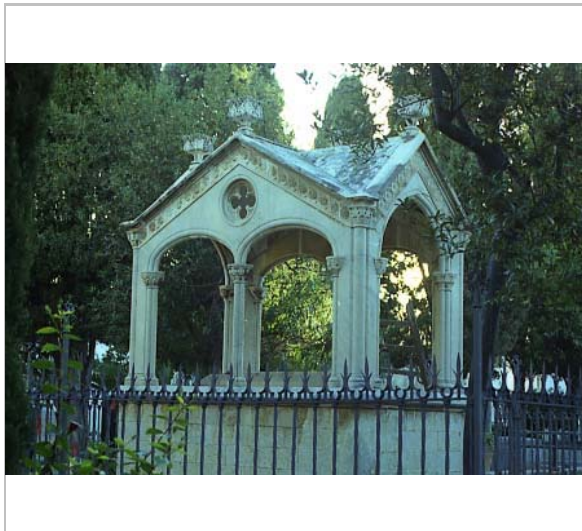
493-EA

Vista del panteó. 31.7.2014
JM. Pujol

Vista del panteó. 19.9.2015
JM. Pujol

Vista del panteó original.
Desconegut.

Placa trencada durant la restauració. 2009.
Xavier Miret

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Antonio Carreras Robert

494-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

imatge frontal. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	494-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1907
Autoria	Escultor: Manuel Fuxà Leal
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Antonio Carreras Robert

494-EA

Elements

de piràmide.

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Panteó del comerciant Antoni Carreras i Robert (Sitges 1849-1912). De pedra calcària, l'element escultòric consisteix en una urna funerària de regust medieval, sostinguda per dos dracs i recoberta per un sudari. Una de les simbologies més utilitzades serà la que aporten els historicismes medievals, que converteixen les sepultures en cofres/urnes ornamentades. Sostinguda per dos dracs que, tot i ser símbol del dimoni, gaudeixen d'una vista molt aguda, i per això es convertiren en guardians de tresors i temples. Signat "M. FUXÀ", a la base del drac, angle inferior esquerre. En un cercle un monjo amb la inscripció "CHA/RI/TAS".

Ús actual

Panteó i sepulcre escultòric familiar

Ús original/altres

Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerària.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeus

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerària de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
El grup escultòric es de l'escultor Josep Llimona i Bruguera.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.
És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.

Entorn/Jardí Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.

Panteó Antonio Carreras Robert

494-EA

Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	A Sitges, Fuxà realitzà dos encàrrecs per a dos membres d'aquesta família, segurament degut a la coneixença amb la família, ja que Fuxà vivia en una casa del carrer d'Aragó, 329, propietat d'Antoni Carreras i Robert. Una germana dels dos Carreras, Eulàlia Carreras i Robert, fou la muller del pintor sitgetà Arcadi Mas i Fondevila.
<i>Bibliografia</i>	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. L'ECO DE SITGES, 31/11/1907 ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002. MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986. NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
<i>Observacions</i>	Manuel Fuxà i Leal (Barcelona, 1850-1927) fou un escultor català. Va cursar estudis en l'escola Llotja de Barcelona amb el mestre Rossend Nobas. Va continuar el seu aprenentatge a París. Malgrat que va viure en plena època del modernisme català, la seva obra solament en mostra una lleugera influència i es decanta més per un estil clàssic i convencional. Va muntar un taller a Barcelona i de seguida va tenir nombrosos encàrrecs. La seva obra principal i més valorada és la monumental.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Antonio Carreras Robert

494-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

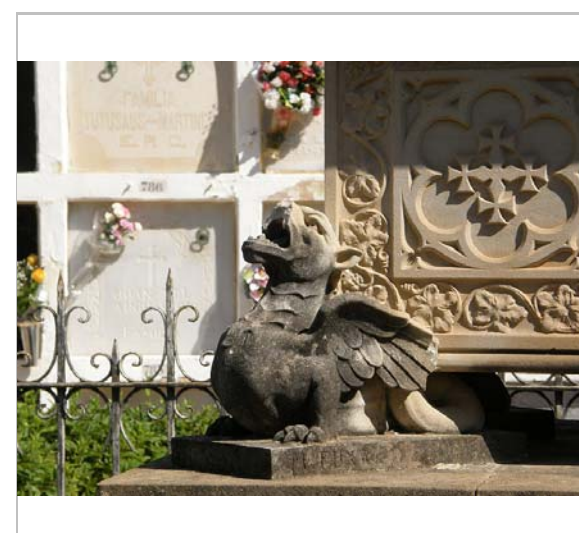
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

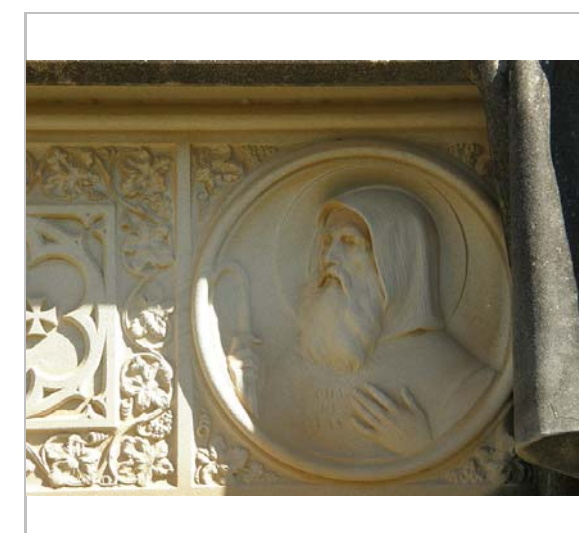
Làpida. 31.7.2014
JM. Pujol

Vista lateral. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Detall. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Detall. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Panteó Família Sebastià Vidal Dimas

495-EA

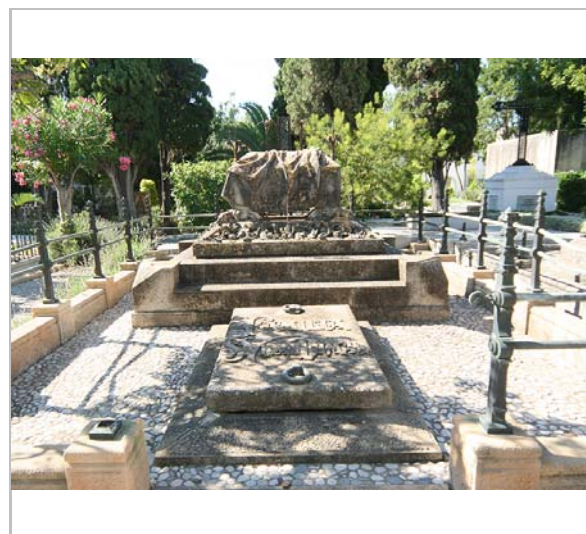
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

imatge frontal. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	495-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1898
Autoria	Josep Reynés i Gurguí (1850-1926)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Família Sebastià Vidal Dimas

495-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Panteó del comerciant Gaietà Vidal i Dimas (Sitges 1859 – Barcelona 1936). De pedra rosa, l'element escultòric consisteix en una urna funerària de regust medieval, coberta per un sudari i sostinguda per quatre gossos. Signat "Josep Reynés", a la base, a l'angle inferior esquerre.
Ús actual	Sepulcre amb sarcòfag o cenotafi
Ús original/altres	Sepulcre amb sarcòfag o cenotafi-Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
El grup escultòric es de l'escultor Josep Llimona i Bruguera.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que

Panteó Família Sebastià Vidal Dimas

495-EA

no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar.</p> <p>Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Gaietà Vidal i Dimas (Sitges, 1859 - Barcelona 1936) es dedicà al comerç del teixit a Santiago de Cuba, on participà, juntament amb altres socis, en diferents companyies. Fundà la societat "Serra, Vidal i Cia.", la qual tenia com a soci a Antoni Serra i Ferret, qui el 1902 encarregà el seu panteó a Reynés.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>L'ECO DE SITGES, 30/10/1898</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Observacions</i>	Josep Reynés i Gurguí (Barcelona, 1850 - 1926) fou un escultor català. Format a l'Escola de la Llotja, amb els germans Agàpit i Venanci Vallmitjana i a París (1873-1876), on va coincidir amb Manuel Fuxà. Ambdós havien estat aprenents al taller de Rossend Nobas. A París va treballar al taller de Jean-Baptiste Carpeaux (1827-1875) de qui va rebre la influència en un estil poc academicista i dotat d'un naturalisme àgil orientat cap al decorativisme.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Família Sebastià Vidal Dimas

495-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

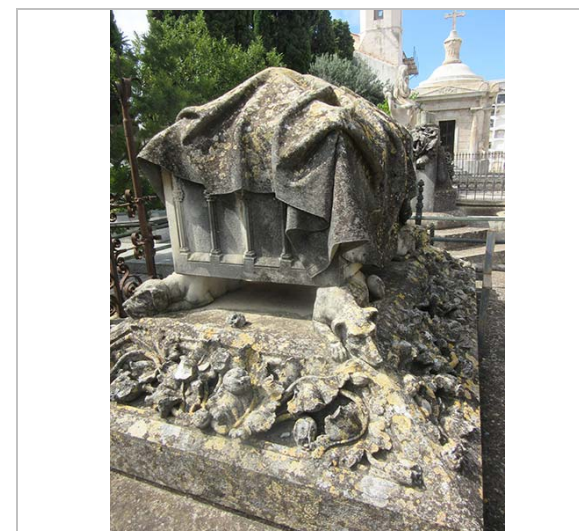
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

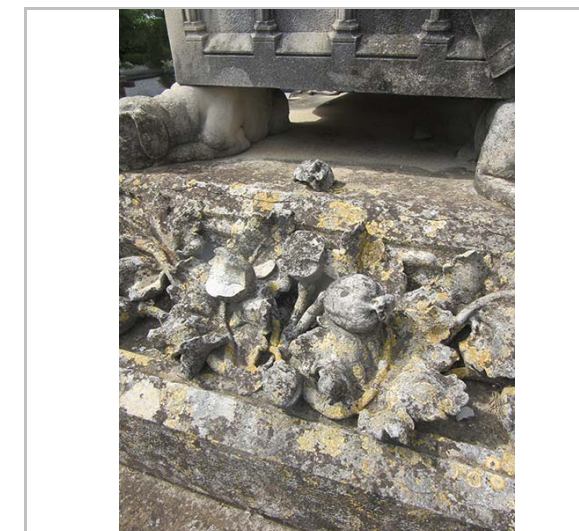
Làpida. 31.7.2014
JM. Pujol

Vista lateral. 31.7.2014
JM. Pujol

Conjunt ornamental. 19.9.15
JM. Pujol

Detall. 19.9.15
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Francisco Robert Yarzabal

496-EA

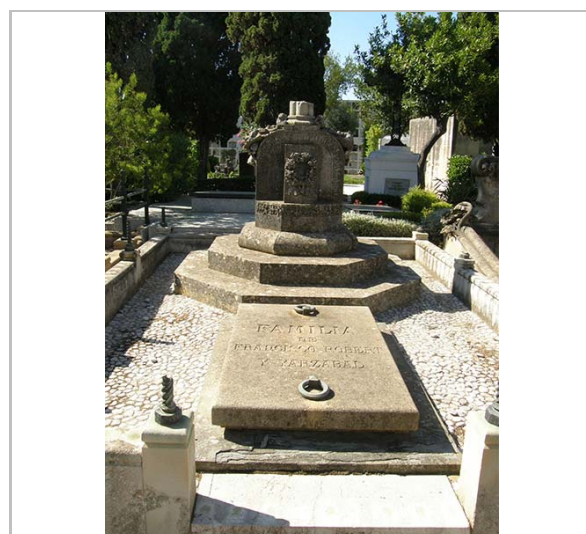
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	 Delimitació bé
			Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

imatge frontal del panteó. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	496-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1898
Autoria	Escultor: Josep Reynés Gurguí (1850-1926)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Francisco Robert Yarzabal

496-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	La creu trencada i desapareguda, de gust gòtic decorada amb caps d'àngels en cadascun dels seus braços, és el símbol més habitual per a la representació de Crist (símbol de la passió i la resurrecció). Els mateixos motius florals que decoren la creu van servir per dissenyar la reixa de bronze que es situa al voltant del sarcòfag. En la part frontal una corona de flors, atribuït dels triomfadors. Signat "Reynés", a l'angle inferior dret.
Ús actual	Sepulcre amb creu
Ús original/altres	Panteó i sepulcre familiar-Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Dolent
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus.
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Panteó Francisco Robert Yarzabal

496-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.

- Elem. a adequar Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
- Entorn de protecció L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
- Gestió Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.
Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
- Altres intervencions Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
- Usos permesos Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
- Usos prohibits Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- Informació històrica* El comerciant Francesc Robert Yarzabal (Tampico 1848 - Sitges 1909), fill de Francesc Robert i Batlle, germà del Dr. Robert, qui fou alcalde de Barcelona, estava casat amb Dolors Vilanova i Domènech. L'any 1901 va fer-se construir, per l'Arquitecte Salvador Viñals i Sabaté, una casa a la Ribera (Fitxa 344 EA).
- Bibliografia* AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
L'ECO DE SITGES, 30/10/1898
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
- Observacions* Josep Reynés i Gurguí (Barcelona, 1850 - 1926) fou un escultor català. Format a l'Escola de la Llotja, amb els germans Agàpit i Venanci Vallmitjana i a París (1873-1876), on va coincidir amb Manuel Fuxà. Ambdós havien estat aprenents al taller de Rossend Nobas. A París va treballar al taller de Jean-Baptiste Carpeaux (1827-1875) de qui va rebre la influència en un estil poc academicista i dotat d'un naturalisme àgil orientat cap al decorativisme.
- Pla anterior* Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
- Protecció existent* Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Francisco Robert Yarzabal

496-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Làpida. 29.9.15
JM. Pujol

Vista del panteó. 29.9.15
JM. Pujol

El peu de la creu. 26.10.14
Jaume Marsé

Detall del peu de la creu. 19.9.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Antoni Ferrer i Manuela Robert

497-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	497-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Classicisme; Època contemporània. Segle XX
Autoria	Joan Gnemmi (marmolista, Vilanova i la Geltrú)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

Panteó Antoni Ferrer i Manuela Robert

497-EA

Elements	La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral. Una figura femenina, vestida a la manera clàssica abraçada a una columna amb una torxa a la part superior. Presenta el dit dret assenyalant el cel i amb la creu a la mà dreta. Signat "JUAN GNEMI / VILLANUEVA I GELTRÚ" (lateral esquerre), i "LO HIZO" (lateral dret).
Ús actual	Sepulcre amb edicle,
Ús original/altres	Sepulcre amb edicle-Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeu
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques

Panteó Antoni Ferrer i Manuela Robert

497-EA

brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar.</p> <p>Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Antoni Ferrer i Robert (Sitges, 1847 - Barcelona, 1918), comerciant establert a Santiago de Cuba. Quan tornà a Sitges es dedicà a l'elaboració de moscatell i malvasia, empresa que havia iniciat el seu sogre Josep Robert. Va ser alcalde de Sitges (gener del 1890 – juny del 1891).
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.</p> <p>L'ECO DE SITGES, 8/11/1891. 21/10/1895. 30/10/1898.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p> <p>RIBERA R. La fe. L'ECO DE SITGES, 2/12/2000</p>
<i>Inf. complementària</i>	L'Eco de Sitges, 30/10/1898: "Panteón de D. Antonio Ferrer Robert. Es uno de los primeramente construidos en estos últimos años, habiéndose concretado su dueño a elevarlo más de lo que estaba, para lo cual no solo ha levantado la cubierta de la cripta, sino que ha aumentado algunos peldaños, ...".
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Antoni Ferrer i Manuela Robert

497-EA

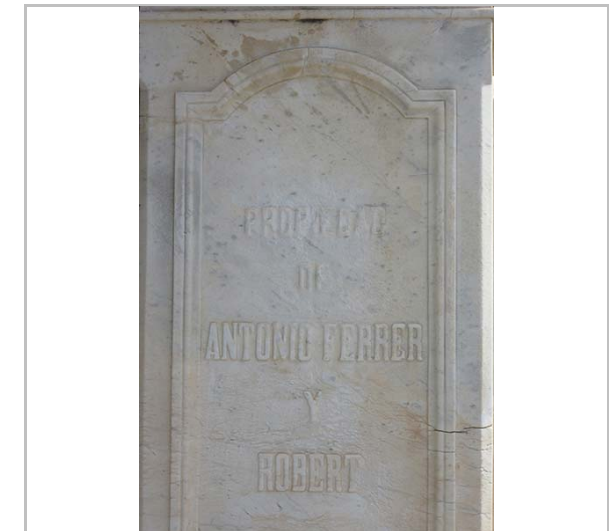
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

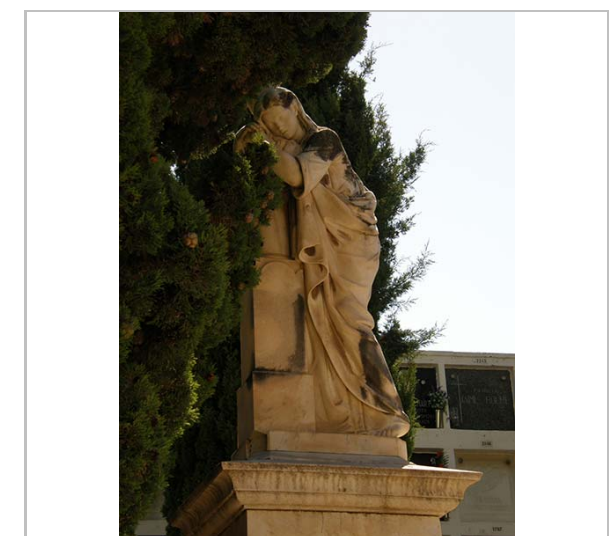
Làpida. 19.9.2015
JM. Pujol

Inscripció al pedestal. 19.9.2015
JM. Pujol

Vista del panteó. 19.9.2015
JM. Pujol

Detall de la figura. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família

498-EA

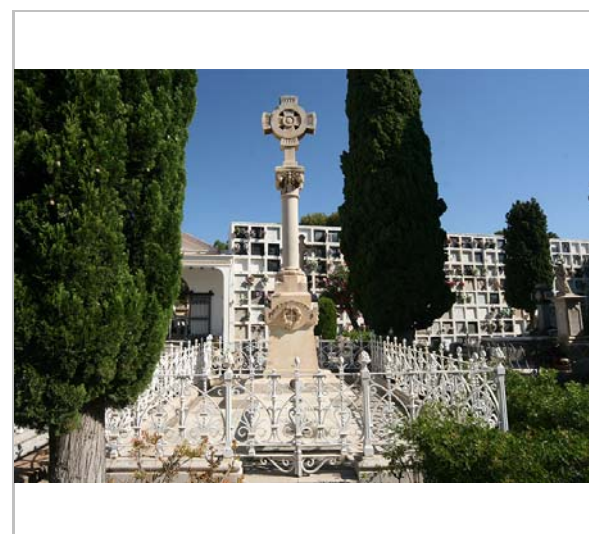
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	✠
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista del panteó. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	498-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1897
Autoria	Família Robert Aldrofeu Autor Hermanos Ventura. (Treball al Palau Güell)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família

498-EA

Elements

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Es tracta del panteó del comerciant Daniel Robert Aldrofeu (Sitges 1834 – Barcelona 1907).

De marbre de Carrara, el monument funerari consisteix en una creu celta que presenta un pedestal amb una corona de flors a cada cara. El capitell presenta la figura d'un mussol amb les ales esteses, a cadascuna de les quatre cares (símbol de la saviesa i animal que veu en l'obscuritat i per tant pot guiar al difunt en el seu viatge). Corona el monument una creu, símbol de la glòria, i completa el conjunt una reixa decorada amb uns pebeters amb flames (símbol de la llum eterna) i flors de cascald (símbol del son etern). Signat "VENTURA HERNOS", a la base del pedestal, angle inferior esquerre.

Ús actual

Sepulcre amb escultura figurativa i hipogeu

Ús original/altres

Sepulcre amb escultura figurativa i hipogeu-Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeus

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
El grup escultòric es de l'escultor Josep Llimona i Bruguera.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.
És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del

Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família

498-EA

	cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Daniel Robert Aldrofeu (Sitges, 1834 - Barcelona, 1907) marxà a Santiago de Cuba l'any 1850 on treballà amb els seus germans Antoni, Josep i Joan, que juntament amb els Galofré de Vilafranca del Penedès formaven la societat Galofré, Robert i Cia., dedicats al comerç de teixits, roba i llenceria. Posteriorment es traslladà a Puerto Príncipe on formà una nova societat i, després, a Barcelona on va casar-se i es dedicà a diversos negocis, entre ells immobiliaris. El seu germà Manuel Robert Aldrofeu es feu construir el seu panteó al costat (Fitxa 491 EA), encarregant-lo a l'escultor Josep Reynés. Tenia casa al carrer de Sant Bartomeu, 24 (Fitxa 229 EA).
<i>Bibliografia</i>	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. BALUART DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901. ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002. JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008. L'ECO DE SITGES, 30/10/1898. 28/2/1915 MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986. NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
<i>Inf. complementària</i>	L'Eco de Sitges, 28/2/1925: "En el cementerio derribó un árbol y la gran cruz de mármol

Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família

498-EA

	delpanteón de la familia de D. Daniel Robert."
<i>Observacions</i>	Els Germans Ventura eren marbristes. Treballaven especialment en obres escultòriques de caràcter funerari. En 1888 es van presentar a l'Exposició universal de Barcelona. El 1899 van crear l'Empresa, Ventura Hermanos, a Barcelona. Encarregats dels Treballs de Marbre al Palau Güell, van saber executar els Dissenys de Gaudí de manera extraordinària. La pedra utilitzada en El Palau Güell va ser gairebé tota de marbre extret de la pedrera del Garraf (propietat d'Eusebi Güell) de diferents colors.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

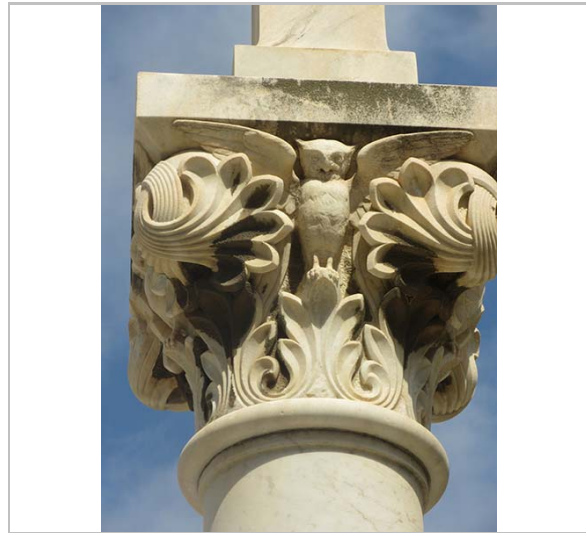
Làpida. 31.7.2014
JM. Pujol

Visat de la creu. 19.9.2015
JM. Pujol

Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família

498-EA

Detall del capitell. 19.9.2015

JM. Pujol

Detall de la creu. 26.10.2014.

Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Jaume Brassó Mainés

499-EA

Altres denominacions Lafarga Mestre

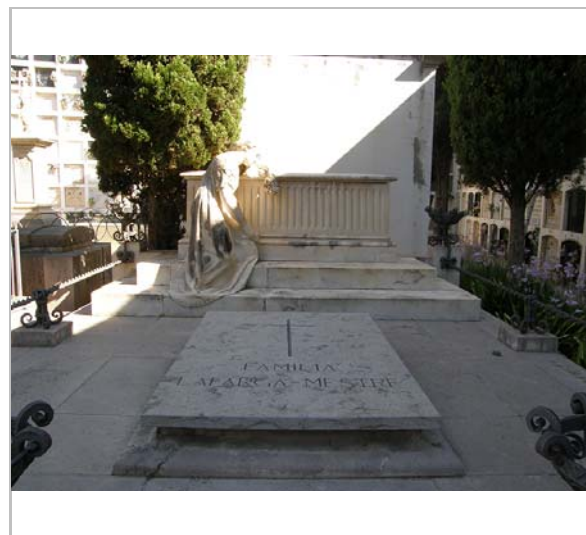
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	 Delimitació bé
			Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal del panteó. 31.7.14
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	499-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Noucentisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1923
Autoria	Escultor: Pere Jou (1891-1964); Picapedrer: Carles Capdevila
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Jaume Brassó Mainés

499-EA

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Elements

Panteó de l'americano Jaume Brassó.
Una dona, amb un ram de flors marcides a la mà, es reclina sobre el sarcòfag.
El panteó fou encarregat, el 1923, per la seva cunyada i els seus nebots. Signat "C. CAPDEVILA", a l'angle inferior dret, i "P. JOU / MDMXXXIII" (a la banda esquerra, esglaó al costat del vestit).

Ús actual

Sepulcre amb sarcòfag o cenotafi.

Ús original/altres

Sepulcre amb sarcòfag o cenotafi. Arquitectura funerària

Estat conservació

Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.

Façanes/Coberta

Regular

Entorn/Jardí

Bo

Estructura/Interior

Desconegut l'estat dels hipogeus

Entorn de protecció

Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Panteó Jaume Brassó Mainés

499-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Jaume Brassó i Mainés (Sitges, 1847 - Barcelona, 1920) fundà a Santiago de Cuba l'empresa de teixits "Brassó i Mussons". La societat es transformà després en "Brassó y Carbonell" i finalment en "Carbonell Lafarga y Cía". Tenia casa al núm. 15 del carrer de Sant Bartomeu (Fitxa núm. 220-EA). Va morir, solter, al mes de desembre de 1920. El 1923, la seva cunyada i els seus nebots encarregaren un panteó, obra de l'escultor Pere Jou, al cementiri de Sitges, on fou enterrat posteriorment.
<i>Bibliografia</i>	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. ARTIGAS I. Tots Sants, temps de visites. Martino - Marès vs Capdevila-Jou. 2014. Disponible a: criticartt.blogspot.com/2014/10/tots-sants-temps-de-visites-martino.html ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002. JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008. JOU D. La Peça del Mes: Al·legoria de Sitges, de Pere Jou (1891-1964). 2011. L'ECO DE SITGES, 4/11/1923 MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986. NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
<i>Observacions</i>	L'escultor Pere Jou i Francisco (Gràcia, Barcelona, 3 de novembre del 1891 – Sitges, 19 d'abril del 1964) arribà a Sitges a mitjan maig de 1915, per treballar en alguns detalls ornamentals del Palau de Maricel, llavors en construcció. Miquel Utrillo li encarregà els capitells i gàrgoles del palau de Mr. Deering. El jove escultor, durant cinc anys, hi desplegà amb esclat el seu talent, en un dels conjunts escultòrics més plens de vida, més

Panteó Jaume Brassó Mainés

499-EA

amarats d'humor, més rics en diversitat i virtuosisme de l'escultura catalana del segle XX, un dels tresors del patrimoni artístic sitgetà. Josep Planas i Robert li encarregà els frisos de la façana del Casino Prado, una part del qual –la contigua a la portalada– realitzà el 1920 i l'altra –la dels finestrals– entre 1962 i 1964, obra que la mort deixà inacabada.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

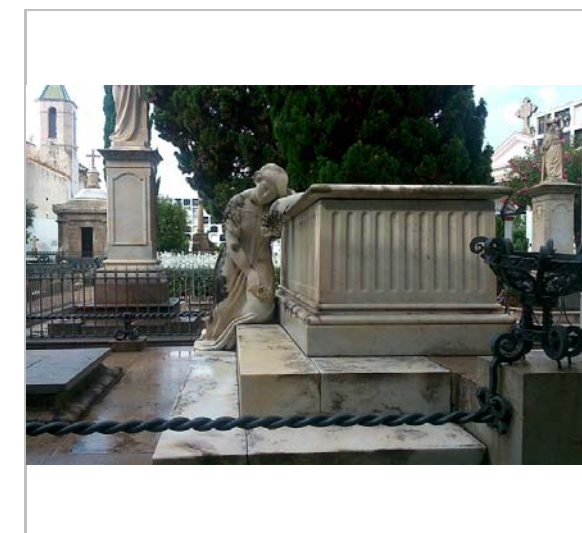
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Làpida nova, 2015, i làpida anterior, 2006.
JM. Pujol. Albert Esteves.

Vista lateral. 29.9.2015
JM. Pujol

Panteó Jaume Brassó Mainés

499-EA

L'escultura del panteó
Desconegut

31.7.14
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Cayetano Vidal Dimas

500-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal del panteó. 19.9.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	500-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Noucentisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1930
Autoria	Arq. Eugeni Pere Cendoya. Escultor: Frederic Marès
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Cayetano Vidal Dimas

500-EA

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.	
Elements	Panteó del comerciant Cayetano Vidal Dimas. Incorpora un banc de pedra i una figura d'una dona amb el cap tapat. Signat "CENDOYA / ARQTO", a l'angle inferior esquerre i "F. MARES" (a l'angle inferior dret, al pedestal de l'escultura).
Ús actual	Panteó
Ús original/altres	Panteó -Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que

Panteó Cayetano Vidal Dimas

500-EA

no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada. En el cas que el sepulcre tingui hipogeu, serà d'obligat compliment la reparació estructural, ja sigui de murs de contenció o de voltes.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Cayetano Vidal Dimas (Sitges 1859- Barcelona 1936), comerciant, arribà a Santiago de Cuba amb 12 anys, entrà en el comerç dels teixits, fundà més endavant la Vidal, Diví i cia (1895), entre altres, totes dedicades al teixit. Va casar-se amb Maria Dolors Ros. En 1901 Vidal i Cia SC s'especialitzà en la importació de sederia. En 1914, la societat passà a denominar-se Escofet i Juncà SC, també destinada al teixit. En 1929 va comprar el terreny on va fer construir el Panteó. Va morir a Barcelona el mes de maig de 1936.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Observacions</i>	<p>Eugenio Pedro Cendoya Oscoz (Villabona, Guipúscoa, 6 de setembre de 1894 - Barcelona, 29 de març de 1975) fou un arquitecte basc, deixeble de Lluís Domènech i Montaner i August Font i Carreras.</p> <p>Frederic Marès i Deulovol (Portbou, Alt Empordà, 1893 - Barcelona, 1991) fou un escultor i col·leccionista català.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Cayetano Vidal Dimas

500-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

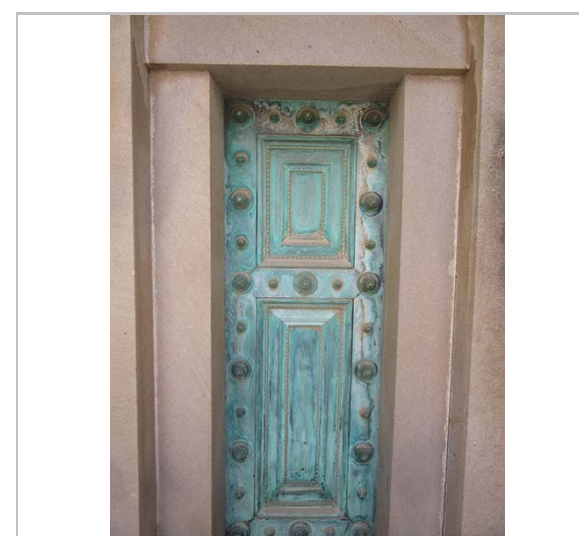
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

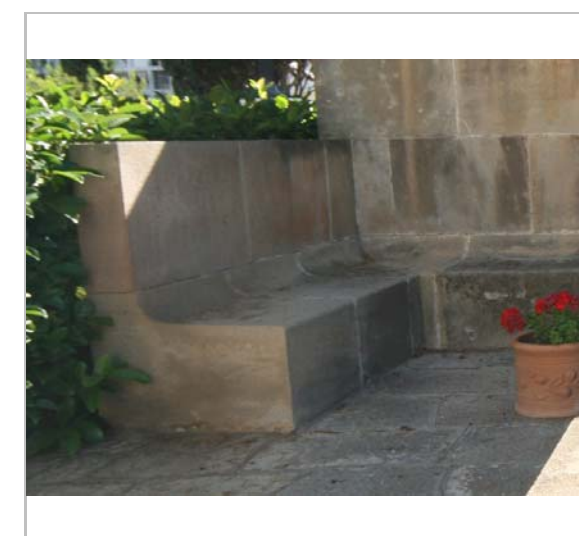
Inscripció. 31.7.2014.
JM. Pujol

Vista lateral. 26.10.2014.
Jaume Marsé

Detall de la porta. 19.9.2015
JM. Pujol

Detall del banc i la firma de l'autor. 31.7.2014.
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Pere Jou i Francisco, Antònia Andreu

501-EA

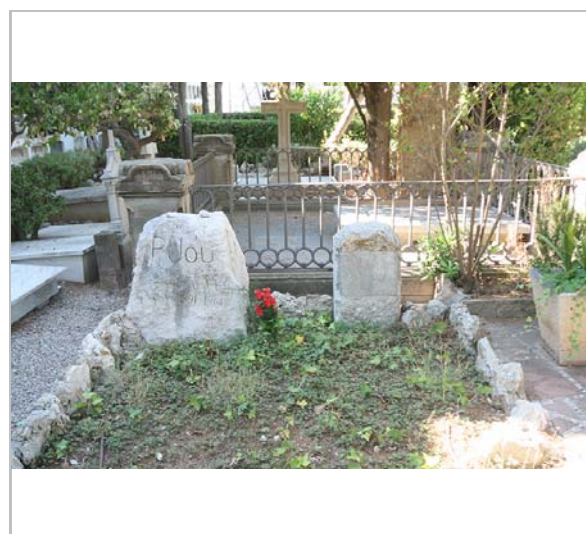
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	501-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1964
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

Tomba Pere Jou i Francisco, Antònia Andreu

501-EA

Elements	La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral. Tomba de l'escultor Pere Jou (Barcelona 1891 – Sitges 1964). Monòlit de pedra amb grans inicials gravades. Al seu costat hi ha la tomba de la seva esposa, Antònia Andreu. La inscripció de la pedra en record de l'esposa de Pere Jou, posa: Antònia Andreu (14-II-1897 6-XII-1988). Foren els seus familiars els qui decidiren col·locar el monòlit a la seva tomba, un monòlit que Pere Jou tenia a casa seva preparat per fer-hi una escultura, que malauradament mai es va arribar a fer, i que serví com a objecte de distracció dels seus néts.
Ús actual	Sepulcre
Ús original/altres	Sepulcre. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
-------------------	--

Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
----------	--

Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.
---------------------	--

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques

Tomba Pere Jou i Francisco, Antònia Andreu

501-EA

brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica L'escultor Pere Jou i Francisco (Gràcia, Barcelona, 3 de novembre del 1891 – Sitges, 19 d'abril del 1964) arribà a Sitges a mitjan maig de 1915, per treballar en alguns detalls ornamentals del Palau de Maricel, llavors en construcció. Poc podia imaginar que aquell encàrrec en principi ocasional el vincularia a Sitges per sempre. Constatat ràpidament el seu talent, Miquel Utrillo li encarregà els capitells i gàrgoles del palau de Mr. Deering. El jove escultor, durant cinc anys, hi desplegà amb esclat el seu talent, en un dels conjunts escultòrics més plens de vida, més amarats d'humor, més rics en diversitat i virtuosisme de l'escultura catalana del segle XX, un dels tresors del patrimoni artístic sitgetà. Acabats els capitells, Josep Planas i Robert li encarregà els frisos de la façana del Casino Prado, una part del qual –la contigua a la portalada– realitzà el 1920 i l'altra –la dels finestrals– entre 1962 i 1964, obra que la mort deixà inacabada. Entre el jove de 1915 i el prestigiós escultor de 1964, transcorre mig segle d'obra artística que posà Sitges en el mapa de l'escultura catalana. De la casa taller del carrer Prat de la Riba en van anar sortint unes cent cinquanta escultures, en pedra, en fusta, en bronze, nus femenins, imatges religioses, relleus per a façanes, retrats de familiars i de clients. L'aspecte més destacat i singular d'aquesta obra és el conjunt d'escultures en talla directa, en pedra de Sitges, representant nus femenins –unes quaranta obres–. Jou fou unànimement considerat un virtuós de la talla directa. En aquesta tècnica especialment exigent, l'escultor s'enfronta directament al bloc de pedra, a diferència d'altres tècniques en què modela l'obra en fang, i després, ja segur del resultat, el trasllada a la pedra. (David Jou i Mirabent)

Bibliografia
 AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
 ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
 JOU D. La Peça del Mes: Al·legoria de Sitges, de Pere Jou (1891-1964). 2011.
<http://museucauferrat.blogspot.com.es/2011/05/activitat-la-peca-del-mes-allegoria-de.html>
 MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
 NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni

Tomba Pere Jou i Francisco, Antònia Andreu

501-EA

cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

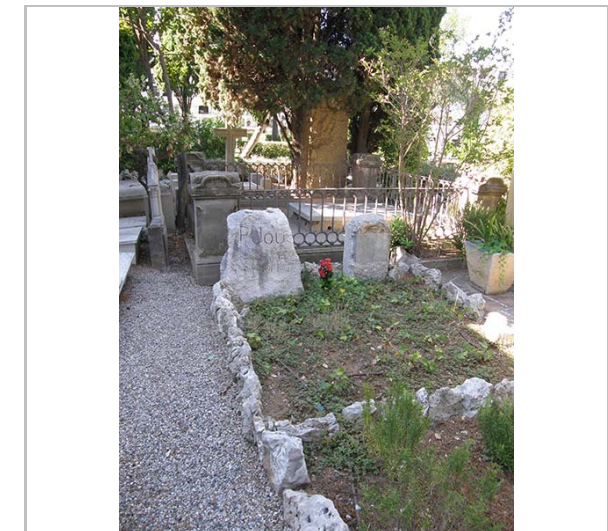
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Detall de la inscripció. 31.7.2014
JM. Pujol

Vista de la tomba. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Emili Grau Sala

502-EA

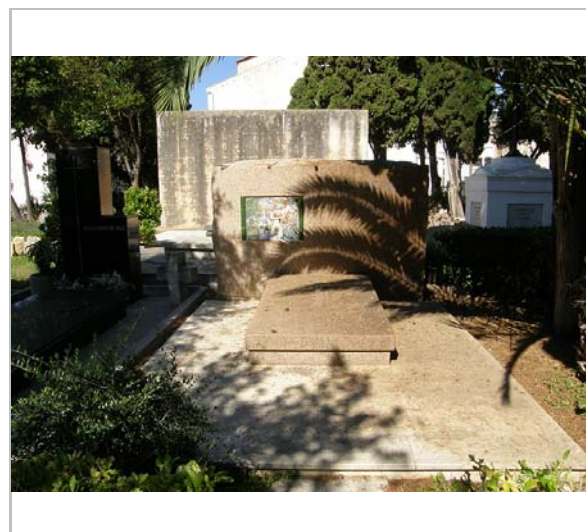
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	502-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1955
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

Tomba Emili Grau Sala

502-EA

	La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Tomba moderna en granit rosa. Inclou la reproducció, en rajoles ceràmiques, d'una de les seves pintures. La ceràmica és de Lluís Marcè.
Ús actual	Sepulcre, tomba.
Ús original/altres	Sepulcre. Arquitectura funerària.
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Tomba Emili Grau Sala

502-EA

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Emili Grau Sala (Barcelona, 1911 - 14 d'abril de 1975) fou un pintor català, relacionat amb l'Escola de París. Fill del dibuixant Joan Grau Miró i pare de Julià Grau i Santos.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.

ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.

MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.

NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Emili Grau Sala

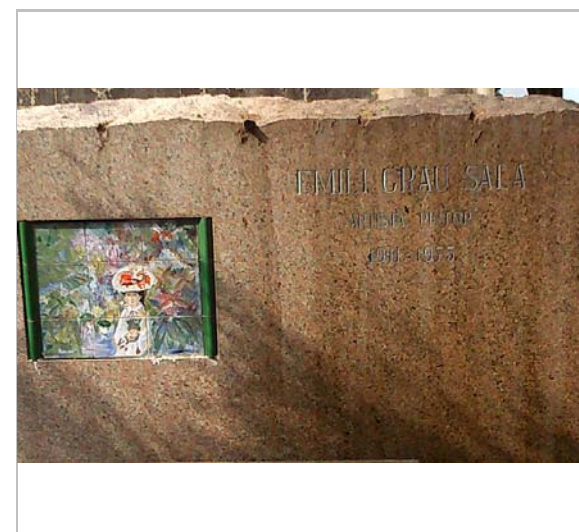
502-EA

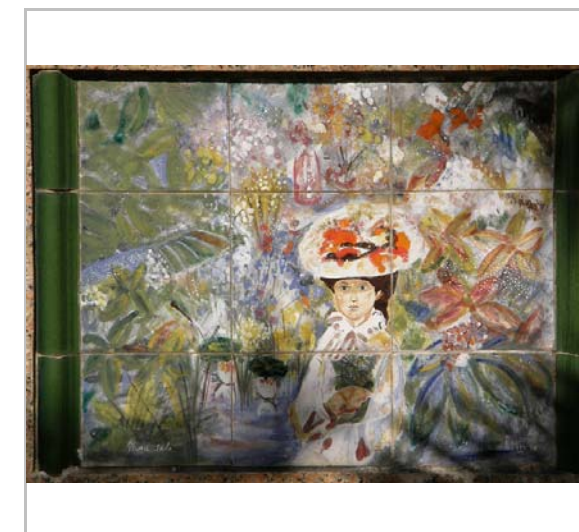
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Inscripció. 29.9.2015
JM. Pujol

Plafó ceràmic. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Tomba Antoni Catasús

503-EA

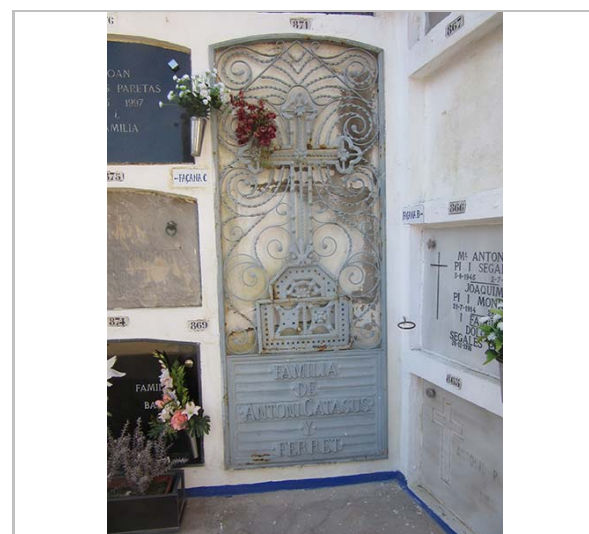
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la tomba. 17.11.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	503-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Historicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1897
Autoria	Antoni Catasús Ferrer (1830-1897)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Tomba Antoni Catasús

503-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Sepulcre de doble nínxol, del comerciant, empresari i polític Antoni Catasús i Ferrer. Porta de forja amb motius d'espitals i creu amb peanya amb una part baixa opaca amb la inscripció Família Antoni Catasús i Ferrer.
Ús actual	Nínxol doble
Ús original/altres	Nínxol doble. Arquitectura funerària.
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerària.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
-------------------	--

Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerària de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
----------	---

Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.
---------------------	--

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les

Panteó Tomba Antoni Catasús

503-EA

	tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Antoni Catasús i Ferret (Sitges, 1830 - 1897), comerciant, empresari i polític. Probablement estigui enterrat el seu germà Pere Catasús i Ferret (Sitges, 1841 - Barcelona, 1914). El 1879, junt amb els seus germans, explotà la primera refinera de petroli de l'estat espanyol que estigué ubicada al terme de Sant Martí de Provençals (actual Poblenou). Aportà diners per poder acabar les escales de la Punta. Encarregà la seva casa a Jaume Suñé Juncosa, al carrer de Sant Isidre, que bastí l'any 1882, però posteriorment, l'any 1898, el mateix arquitecte reformà la façana.</p> <p>La Casa Antoni Catasús (Fitxa 275-EA) es troba al carrer de Sant Isidre, 35. Casat amb Josepa Soler i Roig, va morir a Sitges, el mes de setembre de 1897.</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Tomba Antoni Catasús

503-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Manuel Ramon Mirabent

504-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Imatge del panteó. 26.10.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	504-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Noucentisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1924
Autoria	Arq. J.M. Martino Arroyo; Escultor: Frederic Marès
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la

Panteó Manuel Ramon Mirabent

504-EA

portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.	
Elements	Panteó de marbre, l'element principal del qual és un Sant Crist, de bronze i de mida real, situat entre dos flamers, també de bronze, símbol de la llum eterna. Marès va completar aquest panteó amb diversos elements de marbre que li donen forma, i també amb els relleus que completen l'escena de Crist al Gòlgota, on s'hi representen dos àngels. Signat "J.M.MARTNO / ARQ To/ F. MARES / ESC ToR", a l'angle inferior esquerre. Panteó amb contracte de perpetuïtat.
Ús actual	Panteó i sepulcre escultòric i hipogeu.
Ús original/altres	Panteó i sepulcre escultòric familiar-Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fixa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.

Panteó Manuel Ramon Mirabent

504-EA

- Estructura/interior** No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric.
- No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
- Elem. a adequar** Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
- Entorn de protecció** L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
- Gestió** Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.
- Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
- Altres intervencions** Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109.
- Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
- Usos permesos** Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
- Usos prohibits** Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- Informació històrica** A finals de 1923, la Sra. Soledad Mirabent i Soler, viuda de Ramon, va encarregar a Martino la construcció d'un panteó on enterrar definitivament el cos del seu marit, Manuel Ramon Mirabent, mort a Barcelona el 2 de novembre de 1921, i enterrat a Sitges en una tomba provisional.
- L'arquitecte va presentar diversos i variats projectes per al panteó de Manuel Ramon, uns dibuixos que es conserven a l'arxiu del COAC. L'elecció de la senyora Mirabent va ser un panteó aixecat amb escales i amb una construcció arquitectònica que, a manera d'altar, realça el panteó.
- Bibliografia** AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
- ARTIGAS I. Tots Sants, temps de visites. Martino - Marès vs Capdevila-Jou. 2014. Disponible a: criticartt.blogspot.com/2014/10/tots-sants-temps-de-visites-martino.html
- COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA. Arxiu històric. Martino 730/20.
- ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
- JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
- L'ECO DE SITGES, 4/5/1924
- MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
- NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
- Inf. complementària** L'Eco de Sitges. 4/5/1924: "El principal acierto del Sr. Martino ha sido la elección de la

Panteó Manuel Ramon Mirabent

504-EA

piedra del país, [...] La piedra de nuestras canteras (y en el presente caso procede de las del Fondo de'n Robert, propiedad de D. Salvador Robert) es eternamente morena y conserva el definitivo aspecto de roca."

Observacions

Josep Mª Martino i Arroyo és un dels arquitectes que més ha treballat a Sitges, destacant en la seva producció nombroses cases unifamiliars aïllades de la urbanització de Terramar, així com edificis entre mitgeres. Cal mencionar especialment els projectes de l'edifici de Correus, l'Escorxador i l'ampliació del Casino Prado. Se'l considera un dels màxims exponents de l'arquitectura noucentista sitgetana.

Frederic Marès va assistir a les classes de l'Escola de Belles Arts, escola de la Llotja, on es formà com a escultor i de la qual, més tard, fou professor fins al 1964. Marès començà a treballar al taller de l'escultor modernista Eusebi Arnau. El 1913 va viatjar a París pensionat per l'Ajuntament de Barcelona. En aquesta etapa la seva obra se centra tant en la producció de retrats i escultures funeràries, com en l'execució d'una sèrie de nus femenins, peces que permeten adscriure la seva obra dins de les línies més característiques del noucentisme. A finals de la dècada dels anys vint Marès comença a dedicar-se amb preferència a l'escultura commemorativa, ornamental, funerària i a la medallística. També es dedicà a l'escultura de lliure creació, subordinada en el seu cas als encàrrecs de l'escultura pública.

Pla anterior

Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent

Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

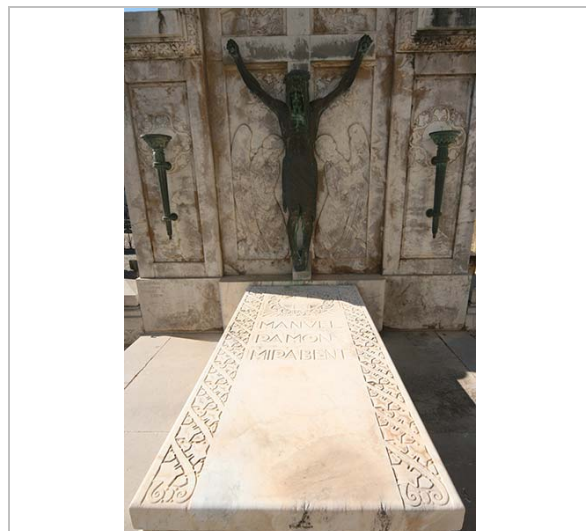
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Panteó Manuel Ramon Mirabent

504-EA

La làpida. 31.7.2014.
JM. Pujol

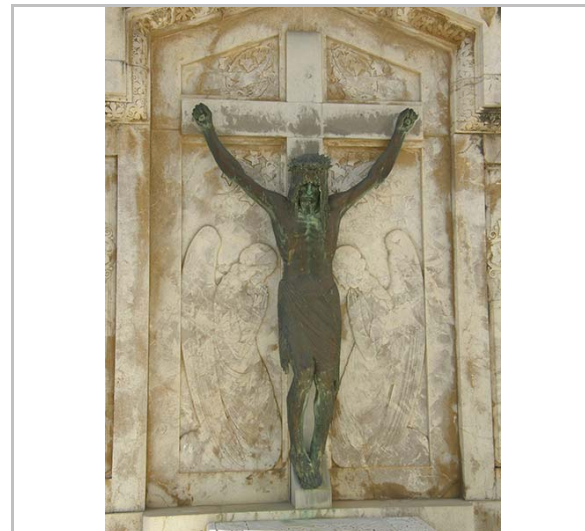

Figura del Sant Crist. 31.7.2014
Jaume Marsé

Esbós del projecte. 1924.
Arxiu històric COAC

Detall del flamer. 26.10.2014.
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Panteó Família Planas / Feliciano Ferret

505-EA

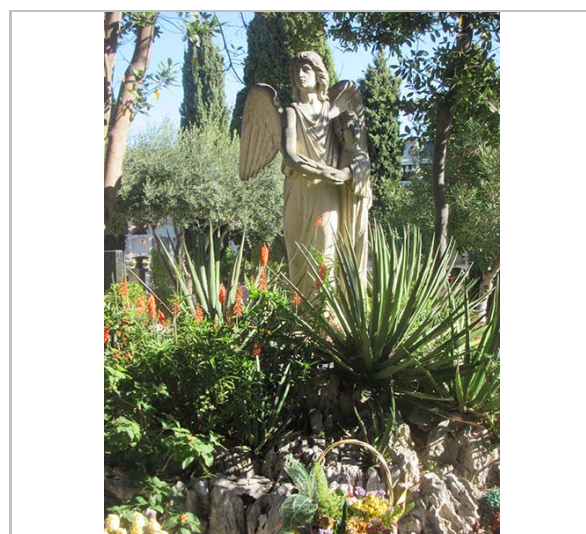
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

El Panteó. 17.11.2015.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	505-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1903
Autoria	Franzi Hermanos marbristes
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó Família Planas / Feliciano Ferret

505-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Panteó de la família Planas. Creu i l'àngel-guia acompanyat per una ànima, representada per un nen. Signat "FRANZI HMNOS / BARNA", a la base de l'escultura
Ús actual	Sepulcre amb escultura i hipogeu
Ús original/altres	Sepulcre amb escultura i hipogeu. Arquitectura funerària.
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeu
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les

Panteó Família Planas / Feliciano Ferret

505-EA

	tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Feliciano Ferret Roca, casada des de finals de desembre de 1897 a Sitges amb Joan Planas Marsal, el qual va morir als 37 anys durant el mes de setembre de 1902 deixant vídua i dos fills, la Feliciano i Joan Eduard. Poc després Feliciano compra el terreny al cementiri per aixecar el panteó en memòria del seu espòs. La filla, Feliciano Planas Ferret estava casada amb Rómulo Bertran. Feliciano Ferret Roca es va casar, en segones núpcies, amb Bonaventura Sarret Clausó, i va morir a principis del mes de maig de 1957 als 79 anys.</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>L'ECO DE SITGES, 25/10/1903</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Inf. complementària</i>	L'Eco de Sitges, 25/10/1903: "Doña Feliciano Ferret viuda de Planas dedica a su difunto esposo y destinada a sarcófago de toda la familia; sobre un promontorio de piedra rústica se levanta un grupo escultórico labrado por la casa "Franzy hermanos" en un gran bloque de piedra de Monovar (Alicante) representando la figura de un Angel que guía a la eternidad a una alma digna del premio reservado al justo."
<i>Observacions</i>	Franzy Hermanos van ser els encarregats del treball de marbre a la Casa Amatller (1898-1900; passeig de Gràcia, 41), de l'arquitecte J. Puig i Cadafalch.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Família Planas / Feliciano Ferret

505-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

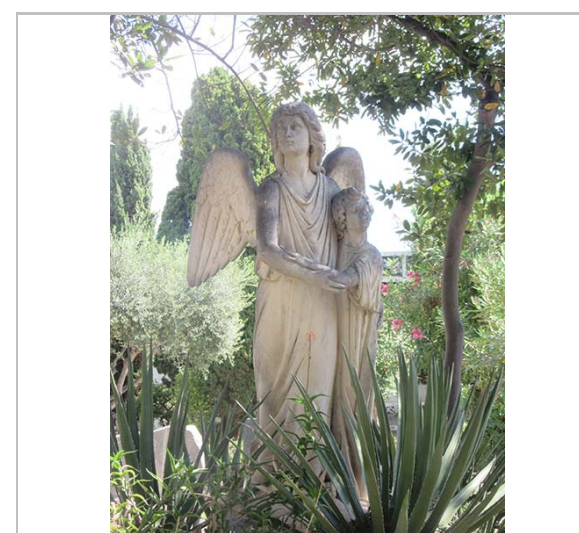
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

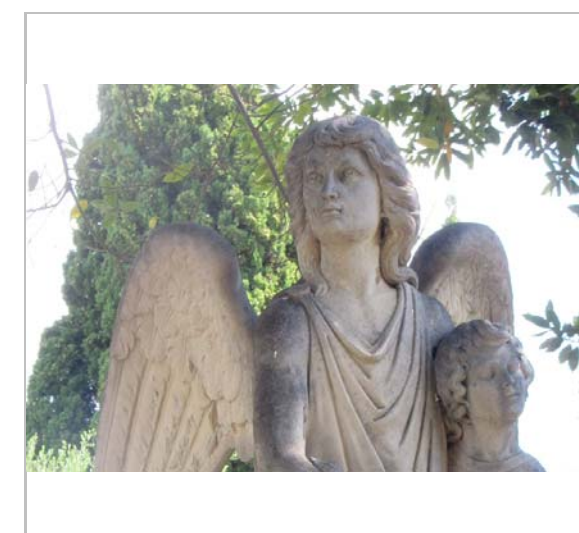
La làpida. 19.9.2015
JM. Pujol

Una altra làpida. 17.11.2015.
JM. Pujol

La figura de l'àngel. 19.9.2015
JM. Pujol

Detall de l'àngel. 19.9.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó Juan Llauradó Puigventós

506-EA

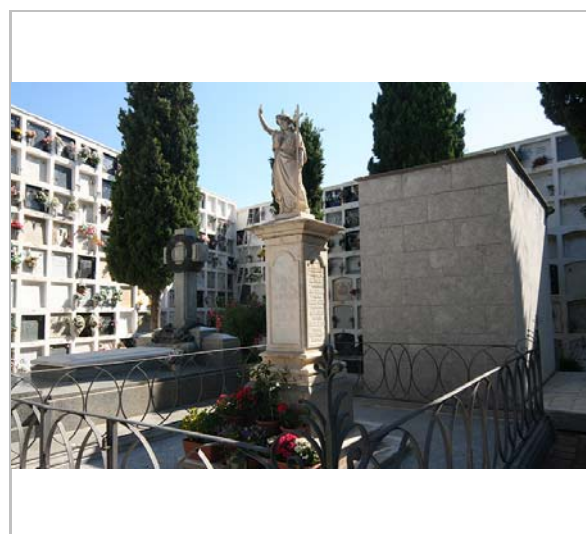
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

El panteó. 31.7.2014.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	506-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclàssisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1884
Autoria	Joan Llauradó Puigventós 1833 -1884 Escultor Joan Gnemmi
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El recinte del cementiri està format per una tanca d'obra on a l'interior es disposen seguint el seu perímetre els nínxols pertinents. L'entrada al recinte s'emfatitza mitjançant una portada monumental que imita la disposició d'una església barroca; és a dir, un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (defensat per una reixa) coronat per un arc de mig punt, on du inscrita la data de 1864. En els carcanyols resultants s'inscriuen uns relleus decoratius a base de garlandes circulars amb cintes ondulades. Entre aquests elements decoratius i el frontó hi ha inscrita la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els amples brancals de la porta s'insereixen dins d'un cercle lleugerament motllurats situats a nivell d'imposta, uns relleus representant el crismó de Crist. Separat dels brancals de la portada s'insereixen dues pilastres encastades en els murs perimetrals rematades per sengles pinacles decoratius de pedra, que adopten la forma de piràmide. Entre aquestes pilastres i els brancals de la porta es disposen els elements

Panteó Juan Llauradó Puigventós

506-EA

corbs d'unió amb la portada pròpiament dita, solució que adopten les façanes de les esglésies barroques.

Tots els elements de relleu citats (garlandes, cintes, frontó, crismó, etc.) estan pintats de color magenta contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral. La línia d'imposta, però, s'estén al llarg de tot el mur perimetral de la façana principal, preservant la mateixa bicromia.

Elements Panteó de l'advocat i polític Simó Llauradó i Clarà (Sitges 1872 – 1917). Signat "JUAN GNEMI / VILLANUEVA I GELTRÚ" (lateral esquerre), i "LO HIZO" (lateral dret). Una figura femenina, vestida a la manera clàssica amb el dit dret assenyalant el cel i amb la creu a la mà dreta.

Ús actual Sepulcre amb escultura i hipogeu

Ús original/altres Sepulcre amb escultura i hipogeu. Arquitectura funerària.

Estat conservació Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funeràri.

Façanes/Coberta Regular

Entorn/Jardí Bo

Estructura/Interior Desconegut l'estat dels hipogeus

Entorn de protecció Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funeràri de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.
És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.

Entorn/Jardí Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.

Estructura/interior No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Panteó Juan Llauradó Puigventós

506-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Joan Llauradó i Puigventós. Comerciant. El 1848 s'embarca cap a Cuba, a la Vila de l'Esperanza, partit de Vilaclara per reunir-se amb el seu germà Simó. A 1856 es va casar amb Ana Peláez Carranza, natural de Santa Clara (Cuba). En 1870 torna a Sitges. Fou soci fundador de la societat El Retiro. Fou accionista del ferrocarril Valls -Vilanova. Va morir el mes d'agost de 1884.</p> <p>L'any 1908 l'arquitecte Gaietà Miret i Raventós li construí una casa al Passeig de la Ribera, avui encara existent (Fitxa núm. 345-EA).</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>BALUARD DE SITGES. Núm. 15. 10/11/1901.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p> <p>RIBERA R. La fe. L'ECO DE SITGES, 30/12/2000</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó Juan Llauradó Puigventós

506-EA

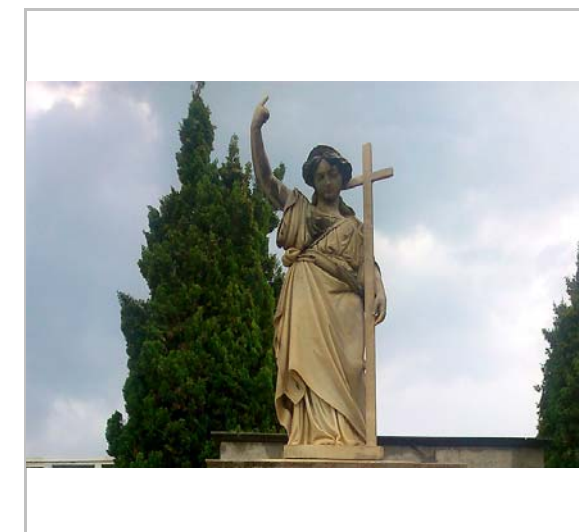
Planejament vigent. 2006.
MUC

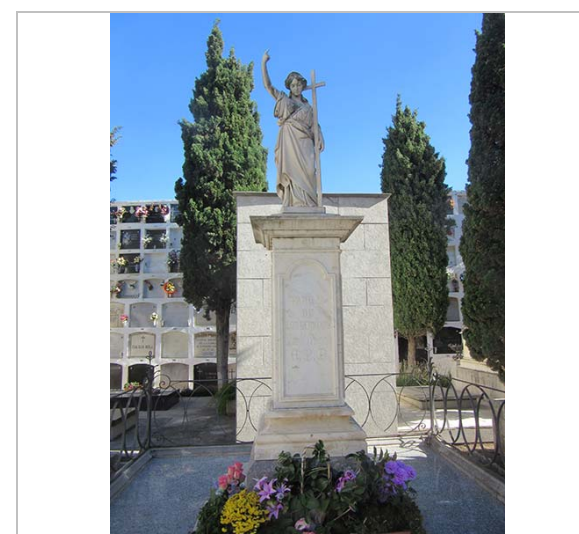
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

La inscripció del pedestal. 31.7.2014.
JM. Pujol

La figura. 29.9.2015.
JM. Pujol

Vista frontal del panteó. 17.11.2015
JM. Pujol

La firma. 31.7.2014.
JM. Pujol

Tomba de Joaquim Sunyer

507-EA

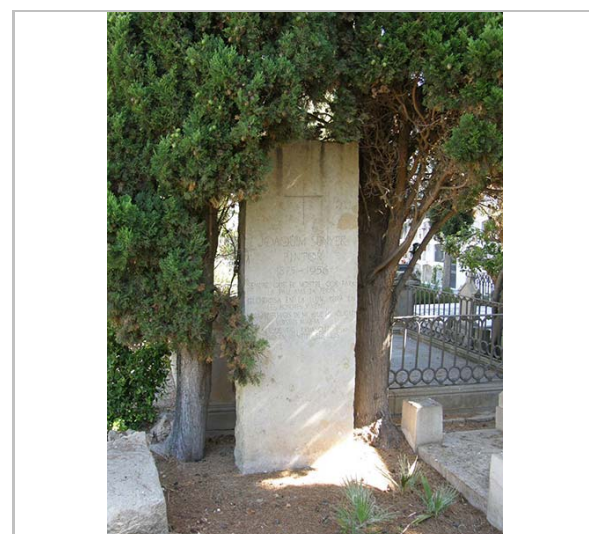
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista de la tomba. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	507-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1956
Autoria	Joan Rebull (Reus 1899-Barcelona 1981)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Tomba de Joaquim Sunyer

507-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Tomba del pintor Noucentista Joaquim Sunyer (Sitges 1874-1956). Estela de pedra de Calatorao on hi trobem inscrits uns versos del poeta Carles Riba: "Sempre que el cor farà / la pau amb la terra / gloriosa en la llum, pura, en / les formes vivents / recordeu-vos de mi, que he ajudat / la vostra mirada / cap el que veig: renascut, veig: / no em mentien els ulls".
Ús actual	Sepulcre, retaule.
Ús original/altres	Sepulcre Monòlit. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si

Tomba de Joaquim Sunyer

507-EA

	i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Joaquim Sunyer i de Miró (Sitges, 22 de desembre de 1874 - 1 de novembre de 1956) va ser un pintor català, considerat un dels màxims representants de l'estètica noucentista. Escriptors com Joan Maragall, Eugeni d'Ors i Joan Salvat-Papasseit van establir amistat amb el pintor, a qui consideraven un fidel captador de l'essència catalana en els seus retrats i paisatges mediterranis. Va ser nebot del també pintor sitgetà Joaquim de Miró i Argenter.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p> <p>wikipedia.org/wiki/Joaquim_Sunyer_i_de_Miró</p>
<i>Observacions</i>	Joan Rebull Torroja (Reus, Baix Camp, 27 de gener de 1899 - Barcelona, 27 de febrer de 1981) fou un escultor català, considerat un dels més importants del segle XX a Catalunya. Algunes de les seves obres es troben exposades al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i al Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia de Madrid, així com al Museu d'Art i Història de Reus que va rebre una donació l'any 1999, per part de la vídua de l'artista, de 140 obres la majoria de terracotes i guixos.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba de Joaquim Sunyer

507-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Inscripció. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Panteó de Pablo Benazet Molas

508-EA

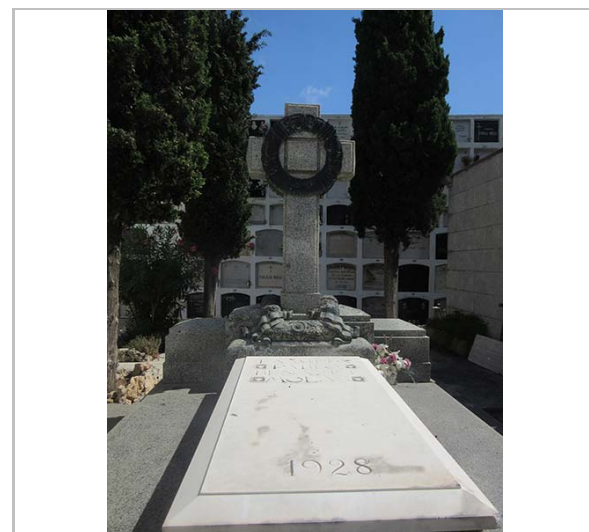
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	 Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

El panteó. 19.9.2015.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	508-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Noucentisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1929
Autoria	Josep M. Martino Arroyo, arq. (1881-1957)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Panteó de Pablo Benazet Molas

508-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Tomba de Pau Benazet i Molas i d'Antoni Benazet i Plana, fill seu. Tomba amb base de granit. Creu de granit amb corona i ornamentació a la base de bronze. Làpida de marbre blanc amb la inscripció: Família Pablo Benazet Molas 1928.
Ús actual	Sepulcre, tomba, creu, hipogeu amb creu.
Ús original/altres	Sepulcre amb creu. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeu
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les

Panteó de Pablo Benazet Molas

508-EA

tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Aquest panteó fou encarregat a JM Martino per la Sra. Tecla Planas, esposa de Pau Benazet.</p> <p>Pau Benazet i Molas i el seu fill Antoni Benazet i Plana foren importants industrials de sabates.</p> <p>La seva casa forma part del PEPPAC (Fitxa núm. 255-EA).</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>L'ECO DE SITGES, 9/11/1930</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Observacions</i>	Josep M ^a Martino i Arroyo és un dels arquitectes que més ha treballat a Sitges, destacant en la seva producció nombroses cases unifamiliars aïllades de la urbanització de Terramar, així com edificis entre mitgeres. Cal mencionar especialment els projectes de l'edifici de Correus, l'Escorxador i l'ampliació del Casino Prado. Se'l considera un dels màxims exponents de l'arquitectura noucentista sitgetana.
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991 de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Panteó de Pablo Benazet Molas

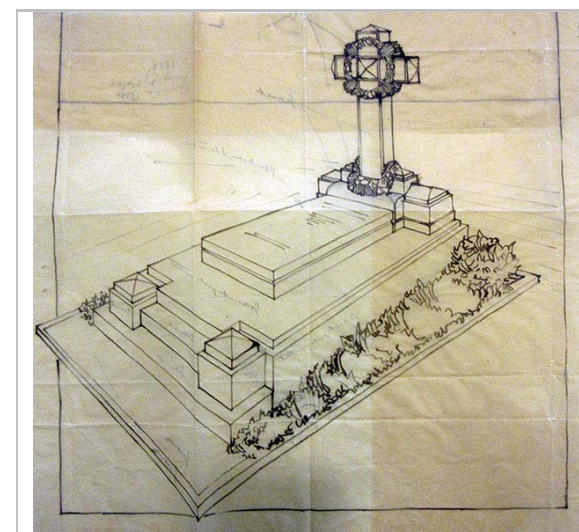
508-EA

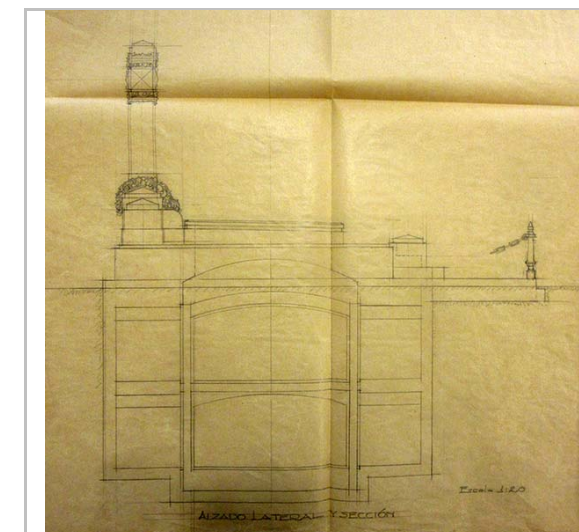
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Dibuix del projecte. 1929.
Arxiu històric del COAC

Alçat del projecte. 1929.
Arxiu històric del COAC

Detall de la creu. 29.9.2015.
JM. Pujol

Detall del peu de la creu. 29.9.2015.
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Família Garcia Munté

509-EA

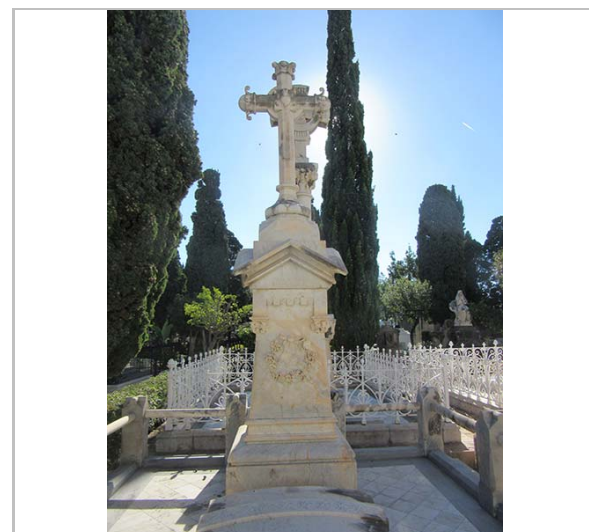
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

El panteó. 17.11.2015.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	509-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XX
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i

Tomba Família Garcia Munté

509-EA

la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.	
Elements	Tomba d'Antoni Garcia Munté, gerent de la societat de carbons Garcia y Cia., de Barcelona. Fill Predilecte de la vila, per la seva generositat amb el seu poble. Sarcòfag, pedestal, creu i tancament de marbre. A la làpida de la tomba hi ha la inscripció: Família Garcia-Munté.
Ús actual	Sepulcre amb edicle i creu
Ús original/altres	Sepulcre amb edicle i creu. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si

Tomba Família Garcia Munté

509-EA

i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Francesc Carreras Robert, actualment enterrat al panteó que porta el seu nom (fitxa 492), va tenir primer aquest panteó, actualment propietat de la família Garcia Munté. A l'Eco 30/10/1898: "Panteón de don Francisco Carreras Robert. Más modesto que los antes reseñados, consiste en una gradería jaspeada de color oscuro sobre la cual se levanta el monumento rematado en una cruz de pequeñas proporciones; todos sus cuerpos son de mármol, cercándolo una verja y contribuyendo a la ornamentación general del sagrado recinto".

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.
JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.
L'ECO DE SITGES, 30/10/1898
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Inf. complementària Antoni Garcia Munté (Sitges, 1894 - Barcelona, 1971). A 1912 embarcà cap a Santiago de Cuba, però dos anys més tard tornà a Sitges. El 1924 era gerent de la societat de carbons Garcia y Cia., de Barcelona. Es casà amb Dolors López i Palau. Fou molt generós amb el seu poble: ajudà l'Hospital de Sant Joan, cedí un terreny per les cases sindicals, sufragà la fosa de les campanes, etc. El 1961 fou nomenat fill Predilecte de la vila. Fou enterrat a Sitges el mes d'octubre de 1971.

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Família Garcia Munté

509-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

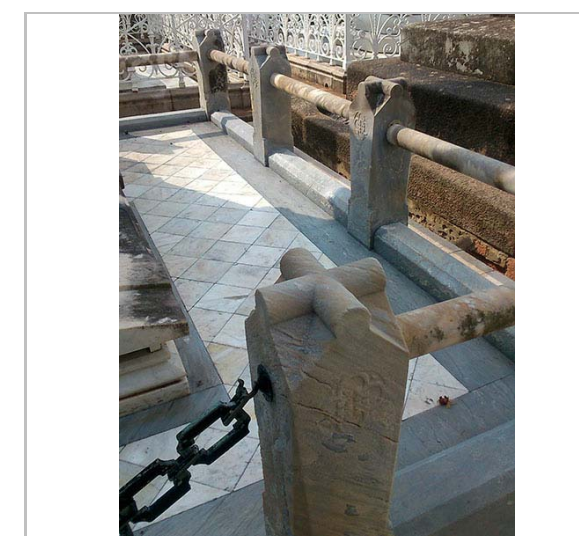
La làpida. 29.9.2015.
JM. Pujol

Detall del peu de la Creu. 29.9.2015.
JM. Pujol

Detall de la Creu. 29.9.2015.
JM. Pujol

Detall del tancament. 29.9.2015.
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Montserrat Trias Jover

510-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista de la tomba. 29.9.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	510-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Noucentisme escultura; Època contemporània. Segle XX
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i

Tomba Montserrat Trias Jover

510-EA

la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.	
Elements	Tomba de Juan Jover Sané, la seva vídua i dues nebodes seves, que moriren amb ell en un accident ocorregut a les costes de Garraf. Juan Jover Sané fou pilot de Fórmula 1. La tomba està presidida per un baix relleu que representa un àngel pensatiu i adolorit amb un llibre sobre els genolls.
Ús actual	Sepulcre, tomba amb escultura
Ús original/altres	Sepulcre, tomba amb escultura. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si

Tomba Montserrat Trias Jover

510-EA

i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>El dia 28 de juny de 1960 va morir Juan Jover Sané i dues nebodes seves, de setze anys, en un accident ocorregut a les costes de Garraf. Juan Jover Sané era industrial i un destacat automobilista.</p> <p>Joan Jover Sañés (23 de novembre de 1903, Barcelona) fou pilot de Fórmula 1. Només participà en un sol Gran Premi, el 28 d'octubre de 1951 al Gran Premi d'Espanya de 1951, que es va disputar al circuit urbà de Pedralbes.</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>LA VANGUARDIA. Edició del 6 de juliol de 1960.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Montserrat Trias Jover

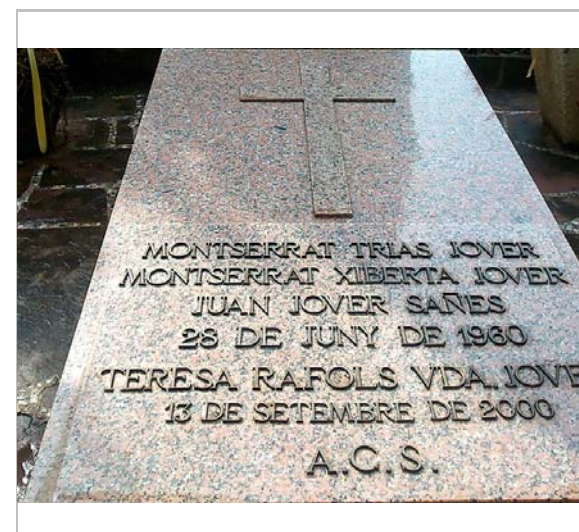
510-EA

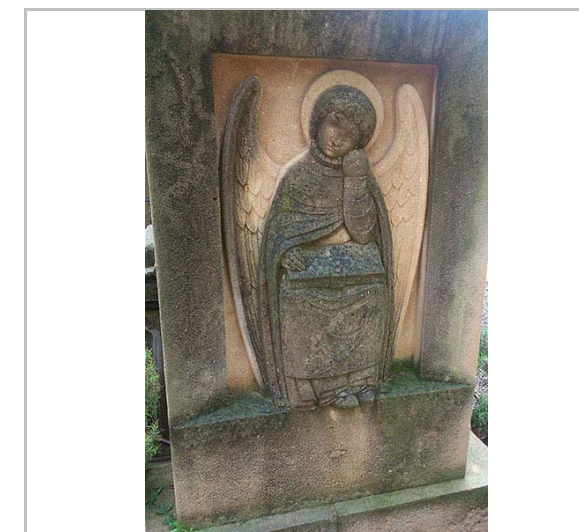
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

La làpida. 29.9.2015
JM. Pujol

Detall de la imatge de l'àngel. 29.9.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba de Miquel Utrillo i Morlius

511-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	 Delimitació bé
			Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Làpida del nínxol. 19.9.2015.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	511-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1934
Autoria	Família Utrillo
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Tomba de Miquel Utrillo i Morlius

511-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Làpida de granit negre amb les inscripcions de Família Utrillo i Vidal, creu simple d'acer inox.
Ús actual	Sepulcre. Làpida.
Ús original/altres	Sepulcre Làpida. Arquitectura funerària
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre. Làpida de nínxol n.º 10. Es preserva per la importància del personatge.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els

Tomba de Miquel Utrillo i Morlius

511-EA

	tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a preservar	La làpida. Es pot traslladar per la seva conservació a l'Arxiu comarcal per a la seva conservació i manteniment.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Miquel Utrillo i Morlius. Nascut a Barcelona, 16 de febrer de 1862 fou enginyer, pintor, decorador, crític d'art i promotor artístic. Viatger impenitent i fidel al seu caràcter polifacètic, era cavaller de la Legió d'Honor, soci d'honor de la National Geographic Society de Washington i Officier d'Academie de la República francesa. El 20 juny 1934 va morir a Sitges i enterrat aquest cementiri. La població del Garraf s'havia convertit en punt de trobada d'intel·lectuals i artistes del Modernisme en les albors del segle XX.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba de Miquel Utrillo i Morlius

511-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Tomba Josefina Crusat Martino

512-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista de la tomba. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	512-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1906
Autoria	Manel Crusat de Grey.
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Tomba Josefina Crusat Martino

512-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Creu dreta de ferro forjat amb flors i roses, peus bifurcats amb fulls. Tomba amb làpida de pedra amb cantons arrodonits, flors adormidores símbol del somni etern, creu central i argolles de bronze. Inscripció Josefina Crusat Martino 22 Diciembre 1906.
Ús actual	Sepulcre amb creu
Ús original/altres	Sepulcre amb creu. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeu
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. La Creu de ferro forjat té una especial importància. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
-------------------	--

Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
----------	--

Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.
---------------------	--

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les

Tomba Josefina Crusat Martino

512-EA

tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Josefina Crusat Martino va morir a l'edat de 9 anys. Era germana de l'escriptora i crítica literària, nascuda a Barcelona, Paulina Crusat Martino. El pare Manuel Crusat y de Grey, era de nacionalitat Suïssa, i mare Josefa Martino y Arroyo
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>BALUART DE SITGES. Any 07, núm. 284 (12 gen. 1907)</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Josefina Crusat Martino

512-EA

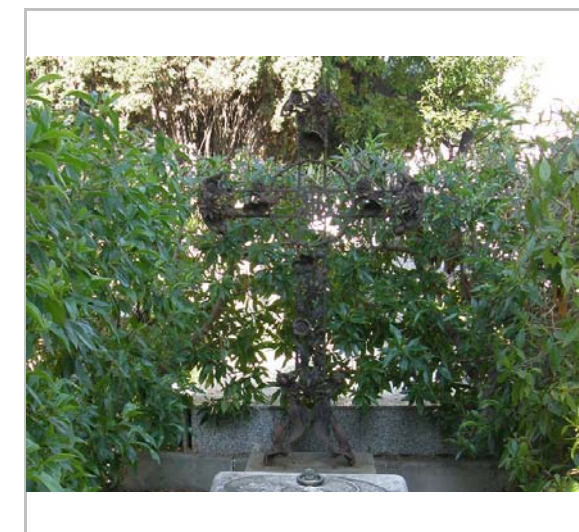
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

La làpida. 31.7.2014
Jaume Marsé

Detall de la Creu. 31.7.2014
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Ramon Canudas

513-EA

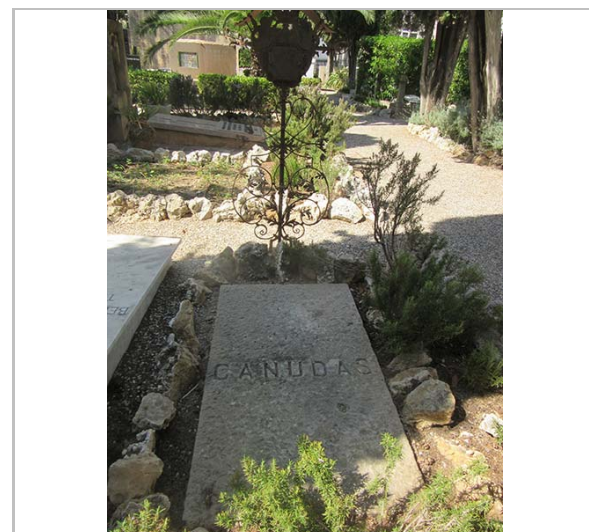
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Imatge de la tomba. 19.9.2015.
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	513-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Historicisme; Època contemporània. Segle XX
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i

Tomba Ramon Canudas

513-EA

Elements	la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral. L'element important és la magnífica creu de forja del segle XV, l'únic ferro que no és al cau ferrat. Consta d'una làpida amb el nom gravat del seu propietari, en lletres majúscules. La creu de ferro que presideix la seva tomba fou comprada per Rusiñol i Canudas a Montmartre i que primer plantaren en el jardí del "Moulin de la Galette" on varen viure.
Ús actual	Sepulcre amb creu
Ús original/altres	Sepulcre amb creu. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerària.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442

Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerària de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric.

Tomba Ramon Canudas

513-EA

No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar.</p> <p>Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles.</p>
Altres intervencions	<p>La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p> <p>Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109.</p>
Usos permesos	Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos prohibits	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Nascut el 1858 a Barcelona, en una modesta botiga de queviures del carrer del Carme, després d'uns inicis desafortunats com a pintor, Canudas canvià els pinzells pel burí i es decantà pel món del gravat. Cap a 1877-1878 marxà a París. Allí entrà a treballar al taller del dibuixant i pintor Daniel Urrabieta Vierge, fins que, la primavera de, aquest patí un atac d'apoplexia que el deixà paralytitzat de mig cos, sense memòria i sense parla. En quedar-se sense feina, Canudas tornà a Barcelona i començà a freqüentar el Centre d'Aquarel·listes, fundat el 1882. Fou allà on el 1885, Rusiñol va conèixer Canudas a través de Miquel Utrillo.

"Era una hermosa cruz de hierro, que habíamos comprado con Canudas, en un rincón de París. Vivíamos entonces en una callejuela de Montmartre. Una calle alumbrada con petróleo, tapizada de yerba, solitaria como un desierto. Entrábase por una tapia y encontrábase un jardín donde las plantas vivían tísicas, muriéndose de tristeza (...) Allí, en jardín tan solitario, plantó la cruz Canudas, y cuidóla como un enfermo y encariñóse con ella, como por triste y secreto presentimiento. Acabóse el invierno en aquel país del frío y vino al país del sol nuestro amigo moribundo y vino la cruz también y sirvió para dar sombra a su tumba. Él es el único amigo de verdad que he visto marcharse del mundo, y la cruz el único hierro separado de mi colección querida".

Ramon Canudas va morir a la Fonda Subur el 22 de setembre de 1892 i fou enterrat al cementiri vell de Sitges. Com no podia ser d'una altra manera, Rusiñol presidí la migrada comitiva fúnebre i pagà les despeses del sepeli. A més a més, però, féu col·locar a la

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.

Tomba Ramon Canudas

513-EA

MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.
PLANAS R. El llibre de Sitges. Ed. Selecta. Barcelona. 1952.
SIERRA R. La peça del mes: "Ramon Canudas malalt", de Santiago Rusiñol. museucauferrat.blogspot.com. 2010.

Inf. complementària La creu de canudas fou restaurada per Jacint Sastre l'any 1982.

Observacions El quadre "Ramon Canudas, malalt" de Santiago Rusiñol (1861-1931) fou pintat a Sitges l'any 1892. és un oli sobre tela de 16,5 x 25,8 cm que es troba al Museu Cau Ferrat, Sitges (núm. inv. 30.763).

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

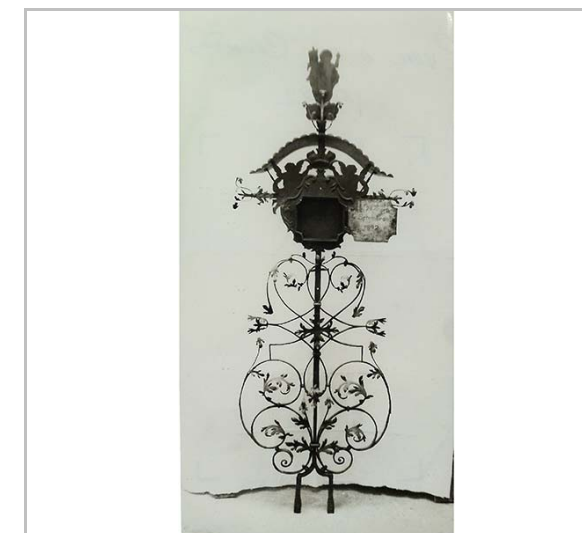
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Detall de la Creu de ferro. 17.11.2015.
JM. Pujol

Creu de ferro. 1982
Diputació de Barcelona

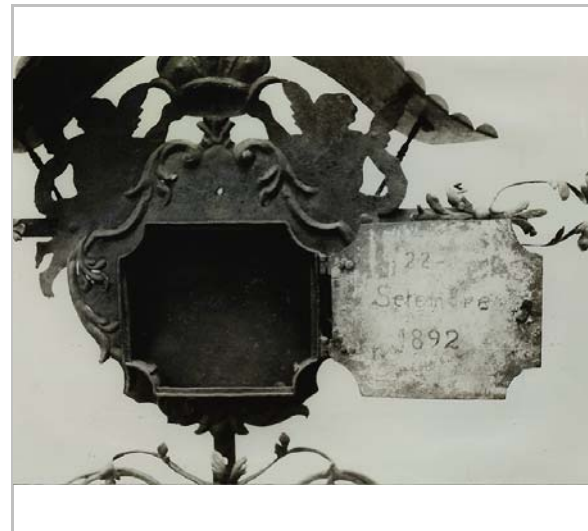
Tomba Ramon Canudas

513-EA

Ramon Canudas, malalt. Oli sobre tela. 1892.

Santiago Rusiñol

Detall de la Creu de ferro. 1982

Diputació de Barcelona

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

Tomba Joan Grau i Vilanova

514-EA

Altres denominacions altres tombes Ildefons Masó Golferichs

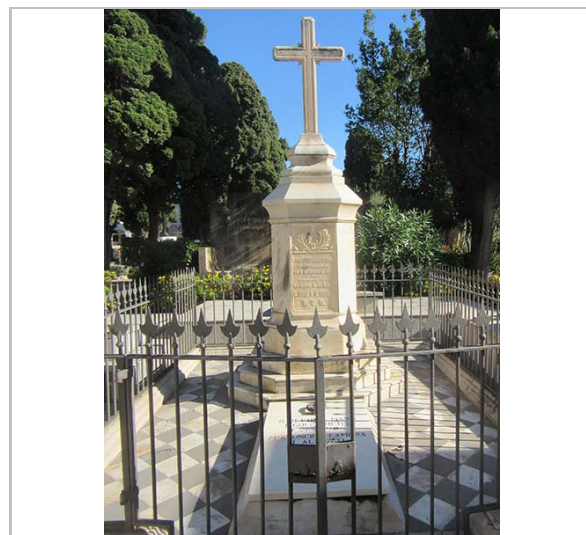
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista de la tomba. 17.11.2015

JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	514-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Historicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1873
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Tomba Joan Grau i Vilanova

514-EA

de piràmide.

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Elements	Sepulcre amb tomba i creu amb edicle, amb pedestal octogonal sobre graons de marbre blanc. La inscripció original es conserva en una de les cares en relleu coronada amb palmes enllaçades. La tomba té una làpida de marbre blanc amb anelles de bronze amb la inscripció Ildefons Cambra Alberti i Golferichs i M. Asunción Cambra i Alberti, és posterior ja que correspon a finals dels anys 80. Parcel·la tancada amb reixa de forja i portal, recinte pavimentat amb marbres, damats en diagonal, blancs i negres.
Ús actual	Sepulcre amb creu i pedestal
Ús original/altres	Sepulcre amb creu. Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funeràri.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funeràri de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Tomba Joan Grau i Vilanova

514-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Sepulcre funerari. Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Joan Grau i Vilanova (Sitges 1785-1867). Comerciant. Fill de Francesc Grau, i de Teresa Vilanova, sol·licita llicència per passar a l'Havana per tres anys a substituir al seu soci Francisco Romagosa a la casa de comerç "Grau i Romagosa" que tenien establerta en aquesta ciutat (1818.05.02). El 1813 es casà a l'Havana amb Mª Teresa Vidal i Cassanyes, de Sitges. Més tard fou elegit alcalde constitucional segon de Sitges. A 1840 donà poder al seus fills Joan i Francesc Grau i Vidal de l'Havana on es van encarregar dels negocis del seu pare.

En aquesta tomba també hi està enterrat, la seva esposa, Teresa Vidal i el seu fill Francesc Grau i Vidal (Sitges, 1810-1873).

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.

ARCHIVO GENERAL DE INDIAS. Signatura: ULTRAMAR, 335, N.62. Expediente de Juan Grau y Vilanova. Web: pares.mcu.es. [Post del 9.09.2016]

ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.

JOU ANDREU D. Els sitgetans a Amèrica i diccionari d'"americanos". Grup d'Estudis Sitgetans. 2008.

L'ECO DE SITGES, 6/11/1887 i 8/11/1891

MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.

NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Pla anterior Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Joan Grau i Vilanova

514-EA

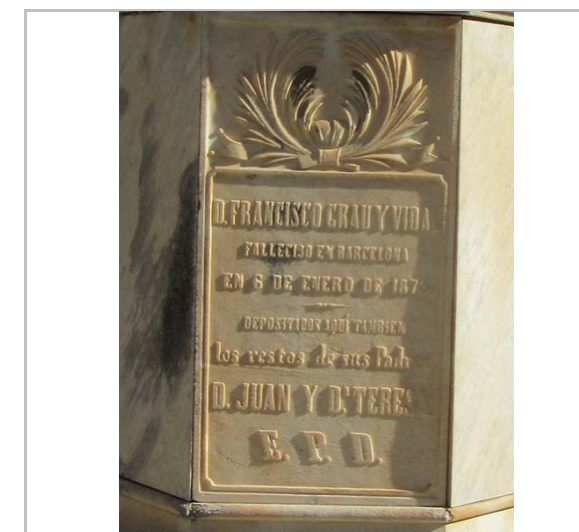
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

La làpida. 17.11.2015
JM. Pujol

Inscripció del pedestal. 17.11.2015
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Tomba Joaquín i Nemesia Pascual i Jova

515-EA

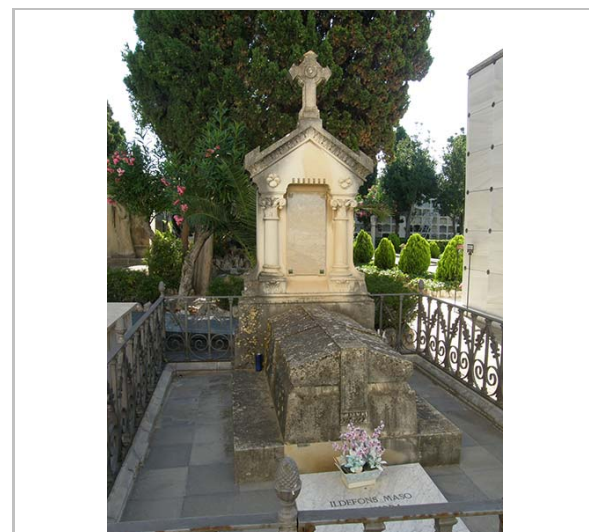
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista de la tomba. 31.7.2014.
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	515-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Historicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1886
Autoria	M. Font
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Tomba Joaquín i Nemesia Pascual i Jova

515-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Sepulcre compost per templet, o edicle, i sarcòfag, dins d'una parcel·la amb tanca de ferro forjat. Al davant, dins del recinte, també hi ha una làpida moderna de marbre blanc amb la inscripció de Ildefons Masó Cambra (2005). El templet és de pedra esculpida format per un frontis amb remat de creu i columnes amb capitell amb calicles i fulls de cascull, i la placa central amb les inscripcions en relleu. Sarcòfag unit al templet, amb estoiles formant una creu.
Ús actual	Sepulcre, amb sarcòfag
Ús original/altres	Arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Desconegut l'estat dels hipogeus
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic

Tomba Joaquín i Nemesia Pascual i Jova

515-EA

afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornamentals i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	L'antiga làpida diu: A la memoria de los hermanos D ^a Nemesia y D. Joaquin Pascual y Jova E.P.D. Traslados aquí los restos de su hermana D ^a Francisca. 1886. Segons consta al llibre editat a l'Habana, en 1840, Història de famílies cubanes, Maria Francisca Gonzalez-Abreu y Jiménez, es va casar a la parroquia Mayor de Villaclara el 8 de març de 1888. amb José Pascual y Jova, natural de la vila de Sitges, a Catalunya, fill de Francisco i de Maria.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>DE SANTA CRUZ FX. Història de famílies cubanes. Editorial Hércules. La Habana. 1940.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>L'ECO DE SITGES, 6/11/1887</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Tomba Joaquín i Nemesia Pascual i Jova

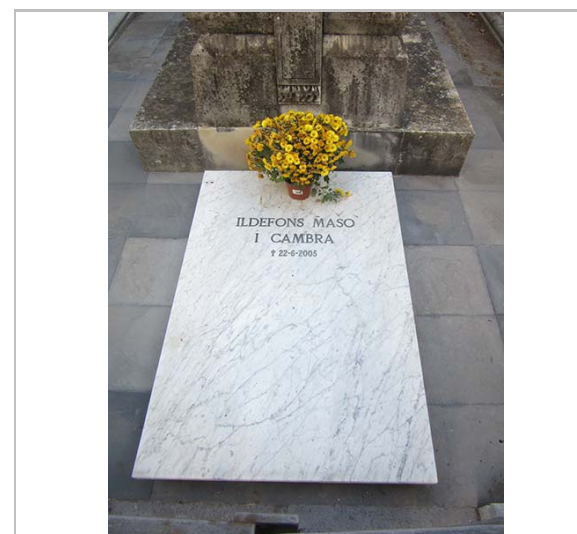
515-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

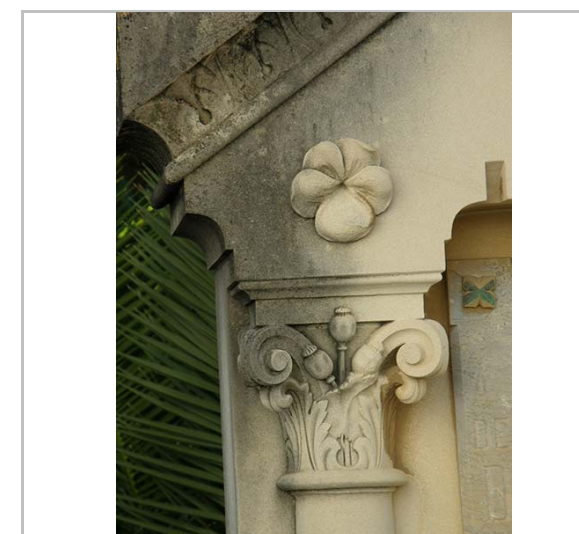
Làpida. 17.11.2015.
JM. Pujol

Inscripció vertical. 17.11.2015.
JM. Pujol

El sarcòfag. 17.11.2015.
JM. Pujol

Detall. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Creu del cementiri. Ossari general.

516-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Imatge de la Creu. 31.7.2014
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	516-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1824-1869
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide.

Creu del cementiri. Ossari general.

516-EA

Elements

La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Creu i templet. Peanya formada per quatre cares amb templet amb frontó i arquitrau. Creu central de forja i remat de fosa relleus. En tres de les quatre cares del templet hi figuren les inscripcions en llatí, Quærens me, sedisti lassus, redemisti crucem passus, tantus labor non sit cassus. Aquestes paraules corresponen a tres versos del Dies iræ (Dia de la ira), una famosa seqüència gregoriana del segle XIII sobre un text d'un himne atribuït al franciscà Tomàs de Celano (1200-1260), amic i biògraf de Sant Francesc d'Assís. El poema descriu el dia del judici final, amb l'última trompeta que crida els morts davant el tron diví, on els escollits se salvaran i els condemnats cauran a les flames eternes. Al llarg dels segles aquesta locució llatina i la melodia han inspirat molts compositors, tant d'obres religioses com profanes. Aquesta seqüència forma part de la Missa de difunts i s'executava durant les cerimònies d'enterrament. Aquests versos es podrien traduir així: Tot buscant-me, us vaureu asseure esgotat, em redimireu patint a la creu; que no siguin vans tants treballs.

Ús actual

Sepulcre amb creu

Ús original/altres

Sepulcre amb creu. Arquitectura funerària

Estat conservació

Bo

Façanes/Coberta

Bo

Entorn/Jardí

Bo

Entorn de protecció

Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements

Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.

Regulació Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra.
Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.

Façanes/Coberta

Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals.
És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.

Creu del cementiri. Ossari general.

516-EA

Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres. Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Bibliografia	AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006. ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002. MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986. NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008. WEB: patrimonifunerari.cat/
Pla anterior	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
Protecció existent	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Creu del cementiri. Ossari general.

516-EA

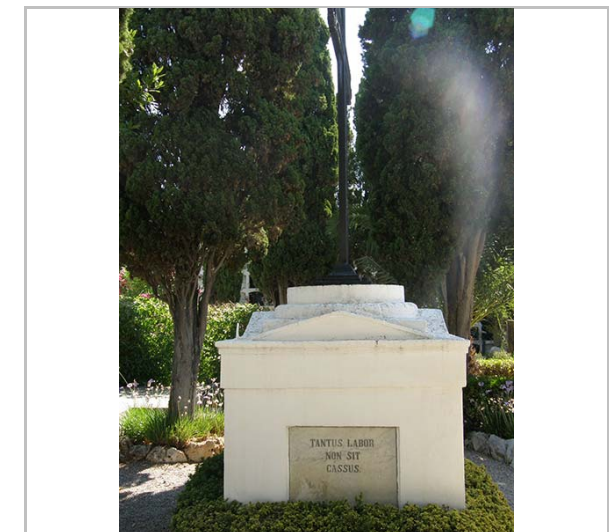
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Vista oposada. 17.11.2015.
patrimonifunerari.cat/

Vista lateral. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Detall de la làpida. 17.11.2015.
JM. Pujol

Detall de la làpida. 31.7.2014
JM. Pujol

Creu homenatge als morts de la guerra civil

517-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista de la creu. 31.7.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	517-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1943
Autoria	J.A. Coderch de Sentmenat, arq. (atribuït)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Creu homenatge als morts de la guerra civil

517-EA

	de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.
Elements	Creu homenatge al morts de la guerra civil. Traslladada del Baluard davant de l'església al cementiri. Tot i que les mides de la creu no corresponen a la de les imatges que es conserven del monument original. Podria tractar-se d'una reproducció més petita. Al costat de la creu, enganxada a la paret, hi ha una placa amb la inscripció dedicada a totes les víctimes de la guerra.
Ús actual	Cenotafi
Ús original/altres	Cenotafi. Arquitectura funerària
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928
Elements	Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.
Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos

Creu homenatge als morts de la guerra civil

517-EA

	d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	<p>Creu dedicada originàriament als caiguts franquistes però reconvertida en època democràtica i que fa referència a tots els caiguts durant la Guerra.</p> <p>La Guerra Civil Espanyola (17 de juliol de 1936 - 1 d'abril de 1939) va ser un conflicte bèl·lic que va enfrontar el govern de la Segona República Espanyola, que tenia el suport de les organitzacions d'esquerres, contra una part de l'exèrcit i de les organitzacions de dretes. Va ser un fet històric decisiu de l'Espanya del segle XX, ja que el cop d'estat i la posterior guerra civil van representar la culminació de totes les contradiccions socials, polítiques i ideològiques que s'havien generat a la societat en el curs dels decennis anteriors.</p>
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Creu homenatge als morts de la guerra civil

517-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Placa que fa referència a totes les víctimes. 2015
JM. Pujol

Monument original al Baluard.
Foto històrica.

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Monument funerari d'homenatge als morts de la guerra civil **518-EA**

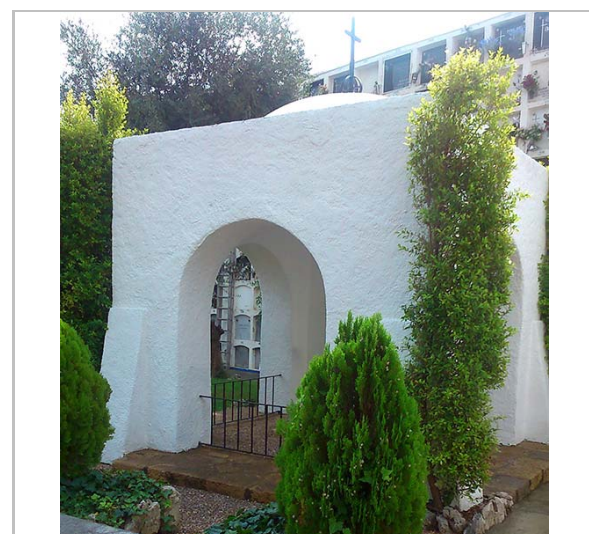
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització

Vista del monument. 29.9.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	518-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Arquitectura popular - tradicional; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1936
Autoria	J.A. Coderch de Sentmenat, arq. (atribuït)
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma

Monument funerari d'homenatge als morts de la guerra civil **518-EA**

de piràmide.
La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral.

Elements
Petit edifici, amb base quadrada de 4x4 m, amb quatre arcs, amb contraforts, i coberta en forma de cúpula, tot ell emblanquinat. El cimbori amb una creu de ferro. Unes baranes de ferro tanquen l'espai interior on hi ha una làpida encapçalada per una creu i amb la inscripció: "En Garraf a 4 de abril de 1938", "Cerrado a perpetuidad", "MCMXXXVIII" i els noms de deu persones assassinades el juliol de 1936.

Ús actual	Cenotafi
Ús original/altres	Cenotafi. Arquitectura funerària
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació
El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu.
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442
Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Núm. reg. 11928

Elements
Es consideren tots aquells elements arquitectònics, artístics, històrics i simbòlics de l'arquitectura funerària, com són capelles, panteons, sepulcres, escultures, làpides i creus. També, les làpides dels nínxols i tots aquells elements que formen part del conjunt funerari de l'element a protegir com les tanques de ferro forjat, les peanyes, l'obra funerària del escultor, totes les inscripcions i el simbolisme de tot el sepulcre.

Entorn de protecció
L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació.
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional en les noves làpides com: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que

Monument funerari d'homenatge als morts de la guerra civil

518-EA

L'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt. En els casos d'intervenció en els sepulcres, és convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes i panteons del cementiri històric de manera individualitzada.

Elem. a preservar	La làpida, es poden traslladar per la seva preservació a l'Arxiu Comarcal o museus locals, per la seva conservació i manteniment.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	La Guerra Civil Espanyola (17 de juliol de 1936 - 1 d'abril de 1939) va ser un conflicte bèl·lic que va enfrontar el govern de la Segona República Espanyola, que tenia el suport de les organitzacions d'esquerres, contra una part de l'exèrcit i de les organitzacions de dretes. Va ser un fet històric decisiu de l'Espanya del segle XX, ja que el cop d'estat i la posterior guerra civil van representar la culminació de totes les contradiccions socials, polítiques i ideològiques que s'havien generat a la societat en el curs dels decennis anteriors.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p> <p>WEB: patrimoni funerari.cat/</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Monument funerari d'homenatge als morts de la guerra civil

518-EA

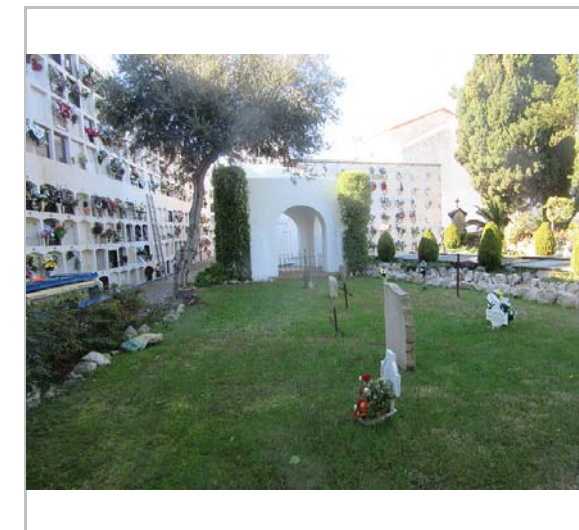
Planejament vigent. 2006.
MUC

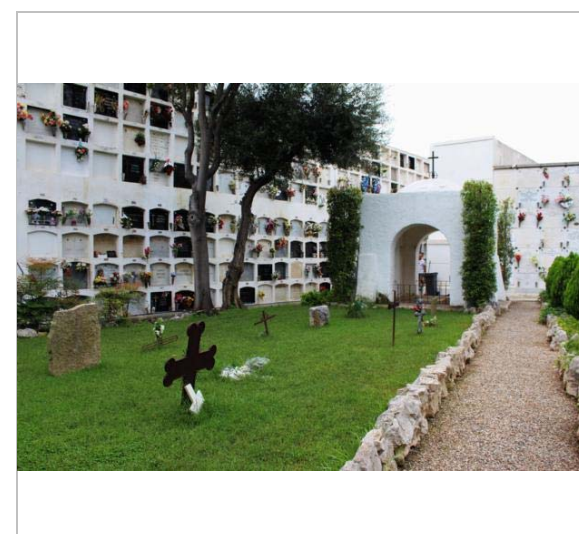
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

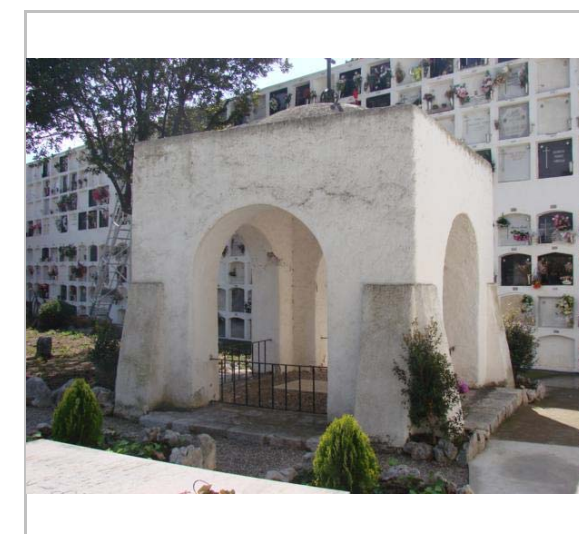
Làpida. 29.9.2015
JM. Pujol

Imatge de context. 17.11.2015
JM. Pujol

Imatge de context. 2014
patrimoni funerari.cat/

Vista del monument. 2009
patrimoni funerari.cat/

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Làpides de marbre del S XIX - 1

519-1-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 6		
Coordenades UTM	x = 400936 ; y = 4565707	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	Delimitació bé Entorn protecció

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB				Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Tomba de Carmen Tarrida i Ferratges. 19.9.2015
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	POUM Sitges 2006
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AF Arquitectura Funerària
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	519-1-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Eclèctic; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	1847-1920
Parcel·la	Parcel·la cementiri
Context	El cementiri municipal de Sitges es troba situat a la part posterior de l'ermita de Sant Sebastià. El recinte, de planta trapezoïdal, està delimitat per una tanca d'obra, on es disposen al llarg del seu perímetre interior tots els nínxols. El cementiri combina les sepultures amb zones enjardinades. Hi ha nínxols, tombes i panteons familiars. Aquests monuments funeraris presenten en molts casos mostres molt interessants d'escultura, principalment d'estil vuitcentista i modernista. L'entrada al cementiri és una gran portalada amb un cos central coronat per un frontó triangular (rematat amb una creu de pedra) que emmarca un gran portal (amb una reixa) amb un arc de mig punt, on figura la data de 1864. En els carcanyols hi ha uns relleus decoratius en forma de corones funeràries amb cintes ondulades. A sota del frontó hi ha la llegenda "MORTUI: RESURGENT". En els brancals de la porta i dins de sengles cercles s'insereixen uns relleus que representen el crismó de Crist. Al costat dels brancals de la portalada hi ha dues pilastres rematades amb uns pinacles decoratius de pedra en forma de piràmide. La inscripció i els crismons estan pintats de color vermell porpra, i les corones, el frontó i

Làpides de marbre del S XIX - 1

519-1-EA

Elements	la imposta estan pintats de color marró contrastant amb el color blanc del fons i de la resta del mur perimetral. Làpides de nínxols, de mitjans segle XIX. Inscripcions i relleus escultòrics de diferents simbolismes i estils de l'arquitectura funerària fets amb diferents tipus de materials, sobretot de marbres.
Ús actual	Làpides de l'arquitectura funerària.
Ús original/altres	Làpides de l'arquitectura funerària
Estat conservació	Regular; Falta de manteniment i neteja dels elements que formen part del conjunt escultòric funerari.
Façanes/Coberta	Regular
Entorn/Jardí	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	El Cementiri destaca, entre d'altres motius, pel seu valor patrimonial. Aquest fet el converteix en un Cementiri Patrimonial que està dotat d'elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que li confereixen un gran valor. Aquesta suma d'aspectes li atorguen una singularitat que justifica plenament la seva protecció. La imatge del cementiri i la seva història és un patrimoni col·lectiu. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 442 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 11928
-------------------	--

Elements	Les làpides en diferents ubicacions dins dels nínxols del cementiri, i que tenen un valor històric hauran de mantenir i conservaran en cas de substitució. Aquestes làpides són una obra amb del simbolisme de l'època, tenen estil en les inscripcions, els relleus, les escultures i els ornaments.
----------	---

Entorn de protecció	L'entorn és el propi recinte del cementiri de Sant Sebastià.
---------------------	--

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació, restauració. Consolidació i desplaçament
Regulació	Cal adequació; La restauració ha d'anar acompanyada d'un informe previ d'actuació que contempli les intervencions a realitzar sobre el bé, la metodologia i les tècniques a emprar: neteja mecànica, eliminació de crosta negra, eliminació de biocolonització, reducció de sals solubles, consolidació química, segellat d'esquerdes i fissures, sanejat i reintegració del morter de junta, adhesió fragments trencats, substitució o aplacat pedra, reintegració volumètrica i reproducció d'elements perduts de pedra. Els professionals hauran de ser conservadors - restauradors especialistes en la preservació del patrimoni cultural. Una vegada realitzada la restauració es realitzarà un informe de l'actuació, on hi constaran fotografies d'abans i després i del seu manteniment futur.
Façanes/Coberta	Restauració, neteja, reparació de les parts malmeses dels elements escultòrics i arquitectònics, inclòs l'entorn immediat de la parcel·la, com són les tanques, els paviments i els elements vegetals. És convenient utilitzar els tipus de materials que s'han vingut aplicant a les tombes del cementiri històric de manera individualitzada. En cas de substitució es podran desplaçar, per la seva conservació a Arxiu Comarcal o museus locals per la seva catalogació.
Entorn/Jardí	Manteniment i conservació de l'entorn del cementiri, conservació de les masses vegetals.
Estructura/interior	No s'han d'eliminar mai inscripcions anteriors. Mantenir textos, parts escultòriques, tanques existents que formen part intrínseca de l'element i per tant té un valor artístic afegit, a més de l'històric. No s'han d'utilitzar materials amb un tractament d'acabat que no és el tradicional en les noves làpides com: granits polits, acer inoxidable brillant, pintures plàstiques brillants. Quant a les actuacions no idònies, cal tenir en compte que l'eliminació de les tanques perimetrals implica la transformació substancial i paisatgística de l'element en si i del conjunt.
Elem. a preservar	La làpida, es poden traslladar per la seva preservació a l'Arxiu Comarcal o museus

Làpides de marbre del S XIX - 1

519-1-EA

	locals, per la seva conservació i manteniment.
Elem. a adequar	Tots aquells elements que formen part del panteó, tomba o làpida, com són les escultures, els elements arquitectònics, els ornaments i també els hipogeus, s'han d'intervenir quan tinguin patologies reconegudes establertes per un informe tècnic.
Entorn de protecció	L'entorn de protecció serà aquell que permeti l'accés visual del bé patrimonial en el seu conjunt per la seva interpretació.
Gestió	<p>Crear una partida específica del pressupost anual per a la restauració de sepulcres. Aquesta podria sortir de la reinversió de la taxa anual de panteons i mausoleus o d'algun tipus de subvencions. Aquests diners es destinarien a actuacions urgents o ajudes a la restauració de sepulcres.</p> <p>Definir tractaments i mesures de restauració que es podran aplicar de forma conjunta, per a cada tipus de problema, amb la reducció de costos que això pot comportar. Igualment, en les sepultures catalogades, es definiran els tipus de materials compatibles. La situació actual de les tombes patrimonials, ha de servir per promoure el cementiri com a part fonamental de la història i el patrimoni cultural.</p>
Altres intervencions	Totes les actuacions estan regulades per la ordenança general de cementiris municipals i prestació de serveis funeraris de Sitges. BOPB 23/3/2005, núm.70, annex1, pàg. 109. Manteniment de tots els sepulcres, panteons i nínxols catalogats. Els concessionaris estaran obligats a fer una inspecció ocular periòdica per conèixer l'estat de conservació i aprofitar per fer neteja.
Usos permesos	Els permesos a l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.
Usos prohibits	Els que no permeti l'Ordenança general de cementiris municipals i de la prestació de serveis funeraris.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Es tracta de làpides de nínxols propietat de diferents famílies. Les làpides tenen les característiques pròpies del simbolisme i un caràcter escultòric. L'estil arquitectònic i escultòric correspon al de l'època on es poden enquadrar, a finals del XIX. Estan fetes en tallers de diferents indrets que destinaven part del seu treball a l'arquitectura funerària.
<i>Bibliografia</i>	<p>AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.</p> <p>ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002.</p> <p>MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.</p> <p>NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.</p>
<i>Pla anterior</i>	Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (PEPPAC) de 24.7.1991, DOGC 1473 de 29.07.1991. Fitxa 442.
<i>Protecció existent</i>	Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

Làpides de marbre del S XIX - 1

519-1-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortografia. 2014.
Font: ICGC

Nínxol 825. 31.07.2015
JM. Pujol

31.7.2015
JM. Pujol

Nínxol 849. 31.7.2015
Jaume Marsé

Nínxol 71. 31.07.2015
Jaume Marsé

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macia.

Làpides de marbre del S XIX - 2

519-2-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Cementiri de Sant Sebastià Codi INE 082704
 Adreça Avinguda dels Balmins, 6
 Coordenades UTM x = 400936 ; Identificació al plànol EA 18 Delimitació bé
 y = 4565707 Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat

Plànol de localització
Estudi Pujol

Nínxol 745. 16.06.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent POUM Sitges 2006
 Classificació SU (sòl urbà)
 Qualificació D. SISTEMA EQUIPAMENTS;
 D.8. Cementiri
 Normativa aplicable SE Sistemes, Equipaments
 Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
 Classificació AF Arquitectura Funerària
 Categoria BCIL
 Nº reg/cat. 519-2-EA
 Nivell prot. NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Eclèctic
 Estat conservació Regular

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Les làpides dels nínxols del cementiri que tenen un valor històric hauran de mantenir-se i conservar-se.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Regulació Cal adequació

Làpides de marbre del S XIX - 2

519-2-EA

Nínxol 26. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 32. 16.06.2016
JM. Pujol

JM. Pujol

Nínxol 98. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 131. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 1472. 16.06.2016
JM. Pujol

Làpides de marbre del S XIX - 3

519-3-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Cementiri de Sant Sebastià Codi INE 082704
 Adreça Avinguda dels Balmins, 6
 Coordenades UTM x = 400936 ; Identificació al plànol EA 18 Delimitació bé
 y = 4565707 Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat

Plànol de localització
Estudi Pujol

Nínxol 206. 16.06.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent POUM Sitges 2006
 Classificació SU (sòl urbà)
 Qualificació D. SISTEMA EQUIPAMENTS;
 D.8. Cementiri
 Normativa aplicable SE Sistemes, Equipaments
 Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
 Classificació AF Arquitectura Funerària
 Categoria BCIL
 Nº reg/cat. 519-3-EA
 Nivell prot. NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Eclèctic
 Estat conservació Regular

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Les làpides dels nínxols del cementiri que tenen un valor històric hauran de mantenir-se i conservar-se.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Regulació Cal adequació

Làpides de marbre del S XIX - 3

519-3-EA

Nínxol 422. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 447. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 483. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 562. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 1338. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 1339. 16.06.2016
JM. Pujol

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Làpides de marbre del S XIX - 4

519-4-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri Cementiri de Sant Sebastià Codi INE 082704
 Adreça Avinguda dels Balmins, 6
 Coordenades UTM x = 400936 ; Identificació al plànol EA 18 Delimitació bé
 y = 4565707 Grafisme categoria Grafisme categoria Entorn protecció

DADES CADASTRALS Referència Superfície Sostre N. plantes Titularitat

Plànol de localització
Estudi Pujol

Nínxol 890. 16.06.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent POUM Sitges 2006
 Classificació SU (sòl urbà)
 Qualificació D. SISTEMA EQUIPAMENTS;
 D.8. Cementiri
 Normativa aplicable SE Sistemes, Equipaments
 Exp. RPUC 2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
 Classificació AF Arquitectura Funerària
 Categoria BCIL
 Nº reg/cat. 519-4-EA
 Nivell prot. NP2 Conservació NP4 Ambiental

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època Eclèctic
 Estat conservació Regular

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Elements Les làpides dels nínxols del cementiri que tenen un valor històric hauran de mantenir-se i conservar-se.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Regulació Cal adequació

Làpides de marbre del S XIX - 4

519-4-EA

JM. Pujol

Nínxol 817. 16.06.2016
JM. Pujol

JM. Pujol

Nínxol 745. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 1287. 16.06.2016
JM. Pujol

Nínxol 162. 16.06.2016
JM. Pujol

Ermita de Sant Sebastià

520-EA

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Cementiri de Sant Sebastià	Codi INE	082704
Adreça	Avinguda dels Balmins, 4		
Coordenades UTM	x = 400892 ; y = 4565676	Identificació al plànol	EA 18
		Grafisme categoria	
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	1059001DF0615N0001DB	367	367	1	Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Vista frontal. 19.9.2015
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.8. Cementiri
Normativa aplicable	SE Sistemes, Equipaments
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AR Arquitectura Religiosa
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	520-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial NP4 Ambiental
Altres prot.	Àrea d'Expectativa Arqueològica, AEA (NP6) MPEPPAC. Fitxa 442-EA.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Neoclassicisme, barroc; Època contemporània. Segle XIX
Cronologia	Va ser beneïda el 23 d'agost de 1861 data (1857-1861)
Autoria	Francesc Cros Masó
Parcel·la	Gran
Context	L'ermita de Sant Sebastià està integrada en el conjunt del cementiri de Sitges, al turó que hi ha entre la platja de Sant Sebastià i la platja dels Balmins.
Elements	És un edifici de planta quadrada amb una única nau, creuer i capelles laterals. La seva volumetria està incorporat dins del recinte del cementiri. La tanca de gran alçada ha anat augmentant al llarg dels anys degut a l'augment dels pisos de nínxols, quedant un mur de tancament de gran alçada sense obertures i pintat de blanc. La composició de la façana destaca per la seva simetria, i en ella es tradueixen els límits de la nau central mitjançant dues bandes verticals que recorren el frontis. Pel que fa a les obertures existents, cal esmentar únicament la porta d'accés, d'arc de mig punt de pedra i una rosassa situada a la part superior del mur. Disposa també d'un sòcol de pedra, i del ràfec de la coberta a doble vessant de teules. En el coronament s'identifica una mena d'espadaña, realitzada

Ermita de Sant Sebastià

520-EA

en maó massís, coronada per una creu metàl·lica i amb un pom a cada extrem. Aquesta estructura emmarca una fornícula en la que s'identifica un plafó de rajoles policromes en què es representa a sant Sebastià. Pel que fa al campanar, de planta octogonal i realitzat amb maons, disposa d'una coberta piramidal, coberta de rajoles vidrades de color verd, col·locades en forma d'escates de peix. No té accés des de l'interior del Cementiri i deixa l'absis a l'interior del recinte.

Ús actual	Religiós
Ús original/altres	Religiós
Estat conservació	Bo; Recent intervenció cobertes, enllumenat de les façanes en el seu 150 aniversari
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. El PEPPAC de 1991 ja protegia l'Ermita i el Cementiri, com a conjunt (Fitxa 442-EA). El dia 10 de gener se celebra un aplec (Fitxa núm. 1-BSE). Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 462.
Elements	Es protegeixen els criteris de composició, la geometria original, la disposició de la volumetria, el campanar, la nau central, els absis i la façana principal. A l'interior, els dibuixos i pintures d'estil barroc que es mostren en arcs, cúpules, absis i altar. També, l'espai del cor i la imatgeria religiosa de Sant Sebastià.
Entorn de protecció	La configuració urbana del sector està format per un espai obert pavimentat que s'ha de mantenir per una protecció ambiental i visual del paisatge urbà focalitzat a la façana principal de l'església. També s'ha de tenir en compte la integració de la tanca del cementiri de gran alçada a la façana principal de l'Ermita, ja que queden adossats cossos i nínxols a les seves façanes laterals. Es poden apreciar les altres façanes i l'absis des del cementiri.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora, consolidació
Regulació	No es permet la modificació
Façanes/Coberta	Queden protegits, façana principal i la seva volumetria original, amb les característiques compositives, espadanya central, rosetó central, portal de fusta amb arc de mig punt, sòcol de pedra, l'absis i el campanar. La coberta es protegirà pels tipus de materials emprats com és la teula ceràmica.
Entorn/Jardí	La configuració urbana del sector està format per un espai obert la protecció del ambiental i visual del paisatge urbà focalitzat a la façana principal de l'església.
Estructura/interior	Queda protegida la composició volumètrica de l'interior. Els dibuixos i pintures d'estil barroc que es mostren en arcs, cúpules, absis i altar. També l'espai del cor i la imatgeria religiosa de Sant Sebastià.
Elem. a preservar	La composició volumètrica, façanes i interiors.
Elem. a adequar	Cobertes, façanes laterals.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Gestió	El Pla Especial considera obligatori conservar i restaurar els diferents elements que integren el conjunt del cementiri i l'ermita.
Usos permesos	Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

Ermita de Sant Sebastià

520-EA

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica No es coneixen referències escrites sobre els orígens de l'ermita de Sant Sebastià, que la historiografia situa al voltant del segle VIII (any 713). Posteriorment, la data de 1614 que figurava en un dels murs de l'edifici va fer suposar la realització d'una important campanya de reforma en aquesta data. Pel que fa a la capella actual, la seva construcció va iniciar-se l'any 1857, data que figura en la dovella central de la portalada d'accés. El director de les obres va ser el mestre d'obres Francesc Cros. L'església va ser inaugurada el 23 d'agost de 1861 i dos dies després van portar el sant en processó, convertint-se així en la capella del cementiri municipal.

Bibliografia AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.
COLL I. Arquitectura de Sitges. 1800-1930. Sitges. 2001.
MONTE MA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11928. 1986.
NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

Els epígrafs "elements" de la descripció del bé i la "informació històrica" s'han omplert amb les dades de la fitxa núm 462 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Núria Nolasco en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Observacions Francesc Cros i Massó (1793-1869), és un dels exponents de l'arquitectura neoclàssica sitgetana i pertany a una nissaga de mestres d'obres i arquitectes de gran renom en aquesta vila. Són coneguts diversos projectes realitzats per a habitatges del casc antic i la seva participació en la residència d'Aleix Vidal Quadras i l'ampliació de l'església parroquial; també compta amb diverses col·laboracions amb Jaume Sunyer.

Protecció existent Segons el PEPPAC del municipi de Sitges, el cementiri i l'ermita de Sant Sebastià disposen del tipus de protecció II. Estan catalogats com a construccions de tipus C.

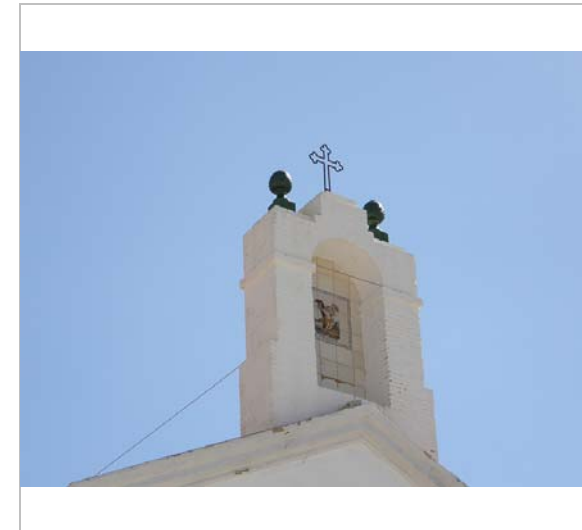
Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

Ermita de Sant Sebastià

520-EA

Detall de l'espadanya i la creu. 19.9.2015
Jaume Marsé

Entrada posterior pel cementiri. 31.7.2014.
Jaume Marsé

Vista lateral. 2012.
Josep Maria Alegre

Interior de l'ermita. 2012.
Josep Maria Alegre

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.

Església del Garraf

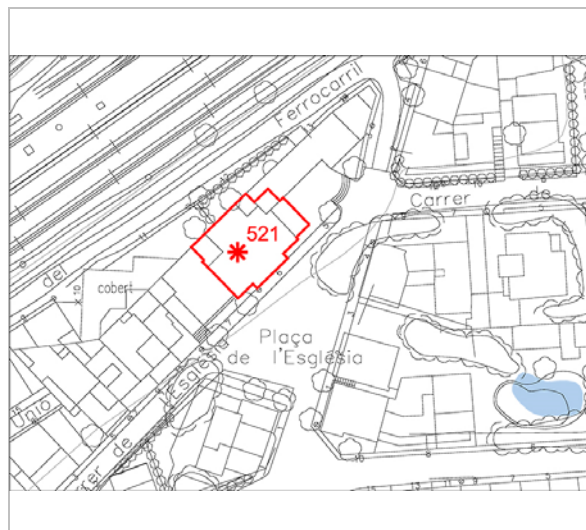
521-EA

Altres denominacions Església de Santa Maria

LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Poble de Garraf	Codi INE	082704
Adreça	Plaça de l'Església (Garraf), 6		
Coordenades UTM	x = 407923 ; y = 4567430	Identificació al plànol	EA 36
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	—
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	8076813DF0687N0001LD	212	192		Pública

Plànol de localització
Estudi Pujol

Façana principal. 26.1.2016
JM. Pujol

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SU (sòl urbà)
Qualificació	D. SISTEMA EQUIPAMENTS; D.9. Equipament religiós
Normativa aplicable	D9 Equipament religiós privat
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	AR Arquitectura Religiosa
Categoria	BPU
Nº reg/cat.	521-EA
Nivell prot.	NP3 Parcial

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Contemporani. Popular.; Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1955
Autoria	Santiago Güell, baró de Güell
Parcel·la	Gran
Context	Església situada al mig de la part sud de la població de Garraf, al costat de la línia del ferrocarril.
Elements	Edifici de planta força convencional dins dels paràmetres de l'arquitectura religiosa, donada la relativament recent data de la seva construcció, a mitjans del segle XX. L'església presenta planta de creu llatina, amb cobertes de teula a doble vessant i paraments exteriors arrebossats i emblanquinats. En els seus peus s'identifica un porxo, situat a la banda esquerra, que dona accés a l'entrada principal i que està conformat per arcs de mig punt. A la banda dreta se situa el campanar, de planta quadrada amb els angles aixamfranats, que disposa d'una obertura d'arc de mig punt en cadascuna de les seves cares, així com d'una cornisa superior i d'una coberta de pavelló d'obra. Pel que fa a les façanes laterals, l'esquerra presenta un seguit d'arcuacions cegues que ocupen la

Església del Garraf

521-EA

Ús actual	Religiós
Ús original/altres	Religiós
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Bo

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials, paisatgístiques i arquitectòniques. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 640 Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Núm. reg. 39688
Elements	Es protegeixen els criteris de composició, geometria original, com la disposició de la volumetria, el campanar, la nau central, els àbsides, la façana principal. Cobertes.
Entorn de protecció	Es protegeix l'entorn immediat, hi ha que fer una intervenció a l'espai de la façana Nord, entre les vies del sistema ferroviari i la façana. L'entorn de protecció de la façana principal es l'espai enjardinat elevat en respecte al carrer Diagonal.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIÓNS

Tipus d'intervenció	Rehabilitació o millora
Regulació	Es permet la modificació de les parts no originals; Es permeten obertures per la seva funció, sempre respectant la composició, els eixos i els altres elements conformadors de l'arquitectura del bé.
Façanes/Coberta	Es protegeix la volumetria i la seva tipologia d'arquitectura tradicional-popular.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Usos permesos	Els que permet el planejament general i derivat d'aplicació vigent.
Usos prohibits	Tots aquells que no estiguin contemplats en el planejament general i derivat d'aplicació vigent.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

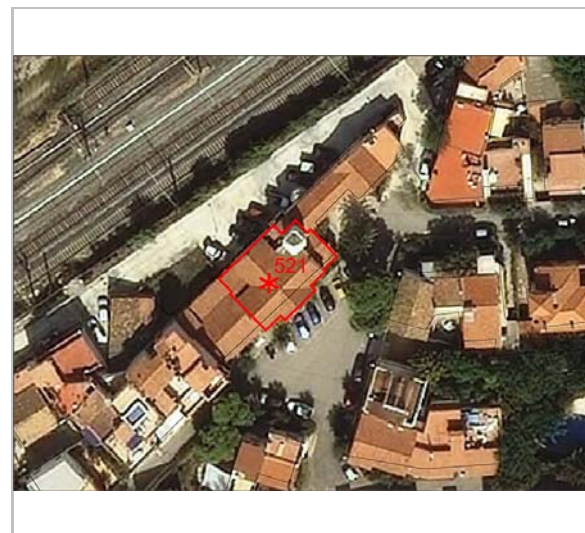
Informació històrica	L'actual església del Garraf va ser consagrada l'any 1955 pel bisbe de Barcelona, monsenyor Jubany. Està dedicada a Santa Maria Estrella del Mar i va ser construïda gràcies a les aportacions particulars de Garraf i, especialment, de Santiago Güell, baró de Güell
Bibliografia	DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Barcelona. 2008. http://patrimonicultural.diba.cat/ GENERALITAT DE CATALUNYA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic. invarquit.cultura.gencat.cat/ 39688 MATEOS R. Història de Garraf. Sitges. 2003. Els epígrafs "elements" de la descripció del bé i la "informació històrica" s'han omplert amb les dades de la fitxa núm 640 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Núria Nolasco en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.
Protecció existent	El Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges no inclou aquest edifici.

Església del Garraf

521-EA

Planejament vigent. 2006.
MUC

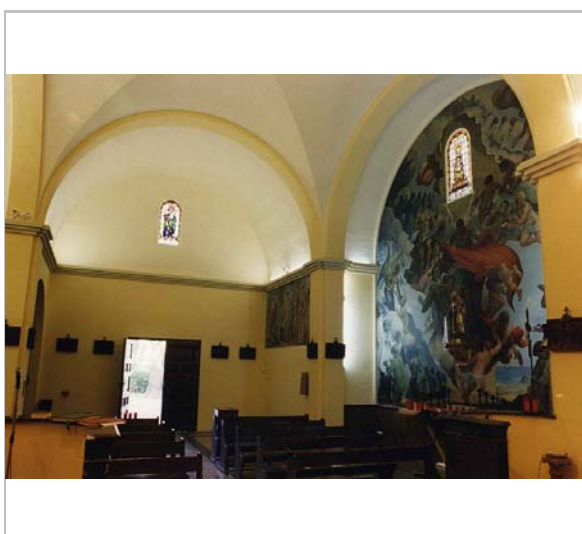
Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

26.1.2016
JM. Pujol

Façana nord. 26.1.2016
JM. Pujol

Vista de l'interior de l'església.
Jordi Contijoch. Invarquit.

RFSACE18780 (1966-1986)
Font: ICGC

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macía.

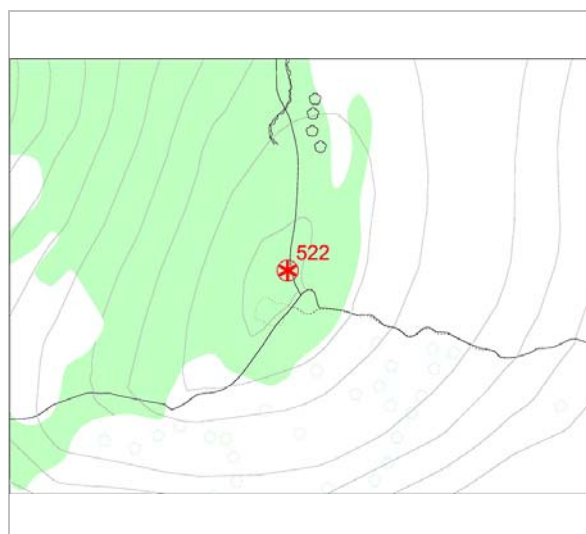
Creu de Sant Isidre

522-EA

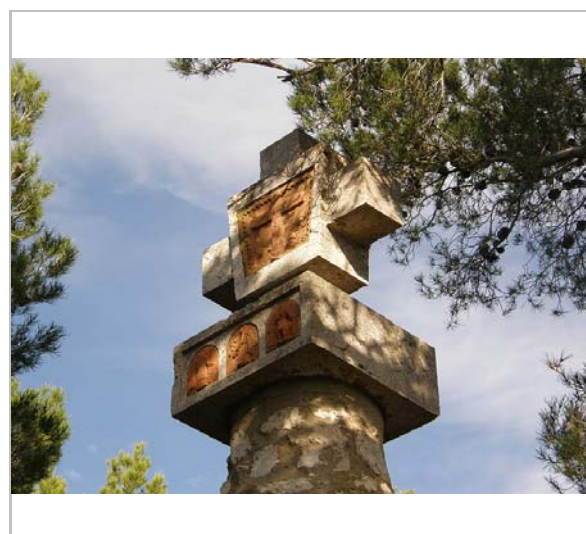
LOCALITZACIÓ

Indret / barri	Puig d'en Boronet	Codi INE	082704
Adreça			
Coordenades UTM	x = 402603 ; y = 4567119	Identificació al plànol	EA 20
		Grafisme categoria	*
		Delimitació bé	
		Entorn protecció	

DADES CADASTRALS	Referència	Superfície	Sostre	N. plantes	Titularitat
	08270A015000050000SK	180.074			Privada

Plànol de localització
Estudi Pujol

Imatge de la Creu. 13.12.2014
Jaume Marsé

DADES URBANÍSTIQUES

Pla vigent	Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2006)
Classificació	SNU (sòl no urbanitzable)
Qualificació	25. ESPAIS NATURALS PROTEGITS; SRP1 (Parc de Garraf)
Normativa aplicable	N3 No urbanitzable, Protecció sectorial
Exp. RPUC	2005/017959/B

CATALOGACIÓ

Tipus de bé	Patrimoni arquitectònic
Classificació	S Elements Singulars/Mobiliari urbà
Categoria	BCIL
Nº reg/cat.	522-EA
Nivell prot.	NP2 Conservació

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Estil i Època	Època contemporània. Segle XX
Cronologia	1954
Autoria	Agrupació Muntanyenca de Sitges
Parcel·la	Espai Públic
Context	La Creu de Sant Isidre es troba al cim del Puig d'en Boronet, un turó de 315 m situat en el Parc Natural del Garraf, un mirador excel·lent. Diversos camins permeten ascendir-ne al cim: des de Sitges, per la urbanització de Quintmar, des de Ribes per la urbanització Mas Alba, des de Vallcarca per l'ermita de la Trinitat.
Elements	Es tracta d'una creu d'uns 8 metres d'alçada, de forma cònica, amb tres graons com a base. En la part del fust s'hi pot veure l'escut de l'Agrupació Muntanyenca de Sitges fet en terracota, un capitell, en forma de taula d'altar i enriquit amb sis terracotes, que representen a Sant Isidre, Sant Bernat de Mentó i Sant Llorenç, Sant Bartomeu, Sant Sebastià i Santa Tecla. Per sobre del capitell, d'un cub ròmbic en surten els braços de la creu, enriquit amb dos terracotes: per una banda el Crist, i per l'altra cara Santa Maria del

Creu de Sant Isidre

522-EA

Ús actual	Vinyet.
Ús original/altres	Creu de terme, element singular escultòric.
Estat conservació	Bo
Façanes/Coberta	Bo
Entorn/Jardí	Bo
Estructura/Interior	Bo
Entorn de protecció	Bo
Situació de risc	Altres riscos; Agressions i pintades

ÀMBITS DE PROTECCIÓ I OBJECTE

Raons catalogació	Les raons que justifiquen la catalogació són històriques, socials i paisatgístiques. Forma part de l'Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Fitxa núm. 494
Elements	Es protegeix el bé en la seva totalitat. El jaciment arqueològic de Puig d'en Boronet (Fitxa núm. 23-BARP).
Entorn de protecció	Es protegeix el seu entorn immediat, un radi mínim de 5 m de qualsevol element que distorsioni la imatge del bé.

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Tipus d'intervenció	Manteniment o conservació
Regulació	No es permet la modificació
Façanes/Coberta	Manteniment i conservació, consolidació
Estructura/interior	Materials i sistemes tècnics per protegir la pedra i ceràmica cuita de les inclemències del temps.
Elem. a preservar	Tot element forma una unitat, es preservarà amb totes les seves característiques constructives i materials.
Entorn de protecció	No es permet cap intervenció que desfiguri o malmeti la imatge del bé protegit.
Gestió	Quan la importància de l'actuació ho requereixi, caldrà informe previ del Departament de Cultura de la Generalitat i de la Comissió del Patrimoni.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica El grup excursionista l'Agrupació Muntanyenca de Sitges, tot commemorant l'any Marià, van reedificar la Creu de Sant Isidre, que havia desaparegut feia anys. L'antiga Creu de Sant Isidre s'alçava en la muntanya que du el mateix nom, al N E de Sitges, i se'n desconeixien detalls arquitectònics o artístics; fou l'estudiós de l'Arxiu Parroquial Mn. Pau Farret qui la tragué de l'oblit per encoratjar la seva reedificació al cim del Puig d'en Boronet, el turó més alt de Sitges, d'uns 400m. Un grup de gairebé 80 joves de la Agrupació Muntanyenca decidiren elaborar-la amb les seves pròpies mans. El 2 de Maig del 1954, dins la festivitat litúrgica de la Invenció de la Santa Creu s'inauguraven els treballs d'edificació de la creu i l'espai fou beneït. El 14 de Setembre, festa de l'Exaltació de la Santa Creu, es col·locà la primera pedra. Aquell dia, els nois i les noies de l'Agrupació Muntanyenca van sortir a les tres de la matinada cap a l'ermita de la Trinitat, allí es cantà una missa i fou beneïda la primera pedra que duia una inscripció que deia " D.O.M. OPERI ASPICIAT. A. MUNT. SITGES. A FUNDAMENTIS ERIGIT. XIV.IX. MCMLIV". Després fou portada al Puig d'en Boronet i col·locada junt amb una àmfora que conté l'acta, periòdics i monedes de l'època. Es recorda que aquell dia va fer mal temps, es preveia pluja, però queda testimoni que finalment no va ploure fins que l'acte havia acabat. La Creu de Sant Isidre fou inaugurada i beneïda el 18 de Setembre de 1955.

Bibliografia VILÀ SOLER J. Diversòrum sitgetà: entrellat de costums, fets i dites populars. Quaderns de Sitges. Ajuntament de Sitges. 1998.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Barcelona. 2008.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i

Creu de Sant Isidre

522-EA

del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a:
<http://parcs.diba.cat/web/garraf/pla-especial-d-ordenacio>
TUTUSAUS J. Una creu d'esforços. La Xermada, núm. 12, p. 35-36

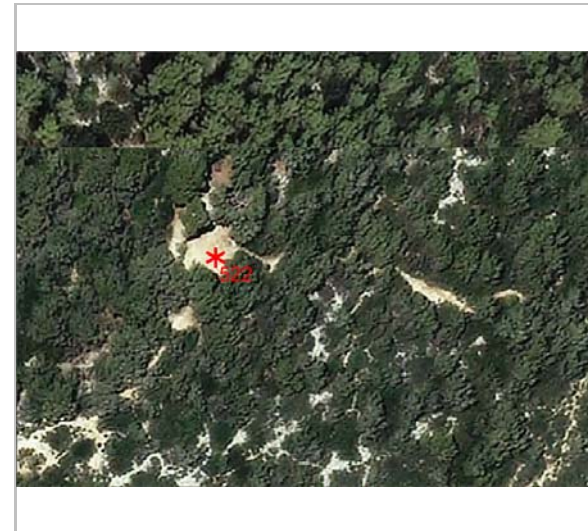
Els epígrafs "elements" de la descripció del bé i la "informació històrica" s'han omplert amb les dades de la fitxa núm 494 de l'Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges, redactat per Laia Massansalvador Soler en 2008, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Protecció existent

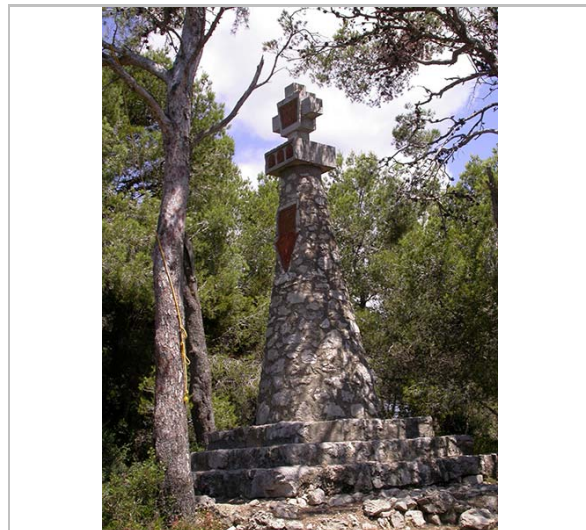
El Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges no inclou aquest element.

Planejament vigent. 2006.
MUC

Ortofoto. 2014.
Font: ICGC

La Creu amb el pedestal.. 2009.
Jordi Roqué

Escut de l'Agrupació Muntanyenca. 13.12.2014
Jaume Marsé

Creu de Sant Isidre

522-EA

Els sis sants de la Creu. 2010/2014
Josep Maria Alegre / Jaume Marsé

La Mare de Deu del Vinyet. 2010.
Josep Maria Alegre

2022

Equip redactor: Josep Maria Pujol Torres, Jaume Marsé Ferrer, Xavier Fierro Macià.